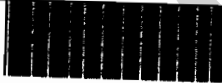

การศึกษาเรื่องการส่งออกกุ้งของประเทศไทย

นางสาวประพัฒน์ เสมาพัฒน์

	วท382.4353843 ป317ก
38A0099899	
Title : การศึกษาเรื่องการส่งออกกุ้ง ของประเทศไทย	
หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยบูรพาจันทบุรี	

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพาจันทบุรี

พ.ศ. 2537

THE STUDY OF EXPORT FOR THAI SHRIMP

MISS PRAPATSON SAMAPAT

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILMENT OF THE REQUIREMENT
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS
GRADUATE SCHOOL DHURAKIJPUNDIT UNIVERSITY

1994

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
ปริญญา เศรษฐศาสตร มหาบัณฑิต

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาเพื่อการส่งออกกุ้งของประเทศไทย

โดย น.ส.ประพัฒสร เสมาทันน์
สาขาวิชา เศรษฐศาสตร
อาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร.จิรเกียรติ อภิคุณโยภาส

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(ดร.พิเชล จิตตหมั่น)
..... กรรมการผู้แทนทบวงมหาวิทยาลัย
(ผศ.ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภาณนท์)
..... กรรมการ
(รศ.ดร.จิรเกียรติ อภิคุณโยภาส)
..... กรรมการ
(รศ.ดร.สมนึก แดงเจริญ)
..... กรรมการ
..... กรรมการ

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ วิทยารัฐ)

วันที่ ๒๑ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

กิตติกรรมประกาศ

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.จิรเกียรติ อภิภูณโยมาส ที่ได้กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำแนะนำอันเป็นแนวทางเบื้องต้น และตรวจสอบแก้ไขคำโครงวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล และแนวทางในการวิจัย ตรวจสอบแก้ไขและเร่งรัดในการเขียน ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์เล่มนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

นอกจากความกรุณาของผู้ที่ได้กล่าวนามมาแล้วนั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ดร.ไพโรจน์ วงศ์วิภานนท์ ที่ได้ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ รวมทั้งให้คำแนะนำวิธีการเขียนผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเขียนวิทยานิพนธ์ อาจารย์เฉลิมสิน สิงห์สนอง ซึ่งได้กรุณาให้แนวความคิด คำปรึกษา คำแนะนำ ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณทุก ๆ ท่านที่กล่าวนามมาแล้วข้างต้นเป็นอย่างสูง

ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ดีด้วยกำลังกายและกำลังใจที่ได้รับจากคุณพ่อและคุณแม่ที่กรุณาให้กำลังใจตลอดเวลาในการเขียนวิทยานิพนธ์ ผู้เขียนขอกล่าวขอบพระคุณในความกรุณาเอื้ออารีของทุกท่าน และขอจารึกไว้ในความทรงจำตลอดไป

ประพัฒน์ เสมอพัฒน์

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๘
กิตติกรรมประกาศ.....	๘
สารบัญตาราง.....	๙
สารบัญภาพ.....	๗

บทที่

1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1-
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
ขอบเขตการศึกษา.....	9
วิธีการศึกษา.....	9
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	9
การตรวจสอบแบบสอบถาม.....	10
2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา.....	22
แบบจำลองการเคลื่อนตัวของอนุภาคที่การส่งออก.....	23
สมมติฐาน.....	24
๓. การผลิต การบริโภค และการส่งออกทั้งภาคเอกชนซึ่ง ของประเทศไทย.....	27

ภาวะการผลิตกุ้งของประเทศไทย.....	27
ภาวะการผลิตกุ้งภายในประเทศไทย.....	30
ภาวะการผลิตกุ้งภายในประเทศไทย.....	30
ภาวะการผลิตกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย.....	36
ภาวะตลาดกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย.....	43
ประเทศญี่ปุ่น.....	48
ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	60
4. ผลการวิเคราะห์.....	70
ผลการวิเคราะห์กลุ่มส่งดีกุ้งสดแช่แข็งเพื่อการส่งออก ของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่น.....	70
ผลการวิเคราะห์กลุ่มส่งดีกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย ไปประเทศสหรัฐอเมริกา.....	73
5. สรุปและข้อเสนอแนะ.....	76
สรุป.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	80
บรรณานุกรม.....	82
ภาคผนวก.....	85
ก. แดงข้อมูล.....	86
ข. ภาพถ่ายประกอบข้างต้น.....	87

พ. ประกาศกระทรวงพาณิชย์.....	91
ง. ภาพรวมกับคุณภาพของกิ่งสดแช่แข็ง.....	94
ประเทศไทย.....	97
จ. รายชื่อผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์แช่แข็งของ ประเทศไทย.....	108
ช. เกษตรกรที่มีผลต่อการบริโภคกิ่งของประเทศไทย.....	109
ซ. ตารางผนวก.....	111
ประวัติผู้เขียน.....	120

D
P
U

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของโลก.....	2
2. ปริมาณการผลิตกึ่งของประเทศไทย ปี 2520 - 2534.....	3
3. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งของ ประเทศไทย ปี 2520 - 2534.....	4
4. การส่งออกกึ่งแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศ ญี่ปุ่น ปี 2520 - 2534.....	6
5. การส่งออกกึ่งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศ สหรัฐอเมริกา ปี 2520 - 2534.....	7
6. ปริมาณการผลิตกึ่งทะเลและกึ่งน้ำจืดของประเทศไทย ปี 2520 - 2534.....	28
7. ปริมาณการเพาะเลี้ยงกึ่งทะเลของประเทศไทย ปี 2520 - 2534.....	34
8. ปริมาณการผลิตกึ่งสดแช่แข็งของประเทศไทย ปี 2520 - 2534.....	42
9. ปริมาณความต้องการกึ่งสดแช่แข็งภายในประเทศ ปี 2520 - 2534.....	49
10. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งไปจำหน่าย ต่างประเทศของประเทศไทย ปี 2520 - 2534.....	50
11. ปริมาณการบริโภคกึ่งในประเทศญี่ปุ่น ปี 25200 - 2534.....	52
12. ปริมาณการบริโภคกึ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2520 - 2534.....	62

1. การเปลี่ยนแปลงค่าของเงินบาทระหว่างปี 2515 - 2534.....	97
2. จำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา	
ปี 2520 - 2534.....	112
3. รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา	
ปี 2520 - 2534.....	113
4. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูงสุดแช่แข็งของประเทศไทย	
ไปประเทศญี่ปุ่น ปี 2520 - 2534.....	114
5. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกสูงสุดแช่แข็งของประเทศไทย	
ไปประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2520 - 2534.....	115
6. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลาหมึกสดแช่แข็งของประเทศไทย	
ไปประเทศญี่ปุ่น ปี 2520 - 2534.....	116
7. ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลาหมึกสดแช่แข็งของประเทศไทย	
ไปประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2520 - 2534.....	117
8. อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ.....	118
7. ดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา....	
ปี 2520 - 2534.....	119

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1. แหล่งจับกุ้งทะเลของประเทศไทย.....	29
2. แหล่งการผลิตกุ้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของประเทศไทย.....	31
3. พื้นที่ทะเลจีนใต้ถึงประเทศเขตจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล จากเดิมอยู่ในอาณาเขตเส้นจุดเหนือพื้นที่ในส่วนของ	33
4. ขั้นตอนการผลิตกุ้งสดแช่แข็ง.....	39
5. แสดงวิธีการตลาดกุ้งจากการเพาะเลี้ยง.....	45
6. แสดงวิธีการตลาดกุ้งจากแหล่งน้ำธรรมชาติ.....	46

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาเรื่องกาารส่งออกกุ้งของประเทศไทย
ชื่อนักศึกษา	นางสาวประพิศสร เสมาพัฒน
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. จีรเกียรติ อภิบุณโยภาส
สาขาวิชา	เศรษฐศาสตร์
ปีการศึกษา	2536

บทคัดย่อ

กุ้งสดแช่แข็ง เป็นสินค้าสัตว์น้ำส่งออกซึ่งทำรายได้เป็นอันดับสองรองลงมา จากอาหารทะเลกระป๋อง แต่ในปัจจุบันมูลค่าส่งออกมีแนวโน้มลดลง และส่วนแบ่ง การตลาดในตลาดโลกของปริมาณส่งออกของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง เช่นเดียวกัน เนื่องมาจากกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยประสบปัญหาการแข่งขันในด้านราคาส่งออก จากประเทศคู่แข่งอื่น

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่องนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะทั่วไปของการผลิตและการ ตลาดส่งออกกุ้งของประเทศไทย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์การส่งออกกุ้ง ของประเทศไทยในตลาดต่างประเทศ 3) เพื่อเสนอแนวทางการขยายการส่งออกกุ้ง ของประเทศไทยในอนาคต

วิธีการศึกษาในแบบจำลองเศรษฐมิติมาใช้ในการวิเคราะห์อุปสงค์กุ้งสด แช่แข็งโดยวิธีวิเคราะห์สัมพัทธถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษาภาวะทั่วไปของการผลิตและการตลาดส่งออกกุ้งของประเทศไทยพบว่า ปริมาณการผลิตกุ้งภายในประเทศ สามารถจับกุ้งจากทะเลและกุ้งน้ำจืดได้ใน

อัตราส่วนเพิ่มขึ้นในแต่ละปีร้อยละ 2.62 และปริมาณการผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงเพิ่มขึ้นร้อยละ 75 ของการผลิตทั้งหมด ส่วนตลาดภายในประเทศมีความต้องการกุ้งร้อยละ 52 ของปริมาณการผลิตและตลาดต่างประเทศ ประเทศญี่ปุ่นมีความต้องการกุ้งในการนำเข้าร้อยละ 46.3 และประเทศสหรัฐอเมริกาต้องการกุ้งในการนำเข้าร้อยละ 25.6 ของปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทย

ผลการศึกษาอุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นปรากฏว่า อุปสงค์การส่งออกกุ้งขึ้นอยู่กับ รายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่นโดยมีค่าสัมประสิทธิ์อุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย อันเนื่องมาจากรายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรในประเทศญี่ปุ่น มีค่าเท่ากับ 10.3432 และ 74.5247

ผลการศึกษาอุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปสหรัฐอเมริกาปรากฏว่า อุปสงค์การส่งออกกุ้งขึ้นอยู่กับ รายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรในสหรัฐอเมริกาโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ อุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย อันเนื่องมาจากรายได้ประชาชาติ และจำนวนประชากรในสหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ 12.3952 และ 71.6542

ผลจากการศึกษาดังกล่าวสามารถเสนอแนวทางการขยายการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกา โดยประเทศควรวางนโยบายพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ และวิธีการจัดจำหน่าย ตลอดจนรูปแบบการส่งออก

Thesis Title The Study of Export for Thai Shrimp
Name Miss. Prapatson samapat
Thesis Advisor Professor. Dr.Jeerakiat Apibunyopas
Department Economies
Academic Year 1993

ABSTRACT

Frozen shrimp has generated the largest earnings among fishery products next to can seafood products. However, its export tends to decline as well as its market share in the world market. Due to a strong competition especially in term of export price with other exporters.

The objectives of the study : 1) to study the production and export of Thai shrimp, 2) to study the factors that affect export demand of Thai shrimp in the world market, and 3) to proposed the ways and means in expanding the export of Thai shrimp.

The study employed a multiple regression analysis in estimating export demand of Thai shrimp.

The results reveal that production of Thai shrimp both from inland and offshore is increased 2.62 % per year and

inland production is increased 75 % of total production.

Domestic demand shares 52 % of total production.

Japan and U.S.A. import 46.3 % and 25.6 % of total export of Thailand.

Export demand of Thai shrimp to Japanese market depends on the gross national product of Japanese , and population. The results reveal that the coefficient of these two variables are 10.3432 and 74.5247 respectively.

Export demand of Thai shrimp to U.S. market depends on the gross national product of U.S., and population. The results reveal that the coefficient of these two variables are 12.3952 and 71.6542 respectively.

Therefore , the following recommendation are being proposed; 1) Thailand should have a policy in improving the quality of Thai frozen shrimp products, 2) The policy in packaging development and marketing channel as well as export promotion should be given the priority and emphasized as far as export of Thai frozen shrimp is concerned.

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

กุ้ง เป็นสัตว์น้ำที่มีคุณค่าทางอาหารสูงมีความเหมาะสมทางโภชนาการ เป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ และเป็นอาชีพที่สำคัญทางด้านเศรษฐกิจของประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยสามารถผลิตกุ้งได้เป็นอันดับสองของโลก รองลงมาจากประเทศจีน (ตารางที่ 1) แหล่งของกุ้งไทยมีอยู่สองแหล่งคือจากธรรมชาติ และจากการเพาะเลี้ยง ซึ่งจากการเพาะเลี้ยงกุ้งแบ่งออกเป็นสามรูปแบบคือ แบบธรรมชาติ (extensive system) แบบพัฒนา (intensive system) แบบกึ่งพัฒนา (semi-intensive system) ปริมาณการผลิตกุ้งมีแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งเห็นได้จากปี 2520 ประเทศไทยผลิตกุ้งได้จำนวน 140,277 เมตริกตัน แต่ในปี 2530 ซึ่งเป็นปีที่มีการขยายการเพาะเลี้ยงกุ้งอย่างจริงจัง ประเทศไทยจึงสามารถผลิตกุ้งได้ถึง 151,636 เมตริกตัน และ 197,000 เมตริกตัน ในปี 2534 ตามลำดับ (ตารางที่ 2)

ประเทศไทยนอกจากจะผลิตกุ้งใช้ในการบริโภคภายในประเทศแล้ว ยังผลิตกุ้งเป็นสินค้าออกจำหน่ายยังต่างประเทศอีกด้วย ดังนั้นรายได้จากการส่งออกกุ้งออกนอกประเทศของไทยมีแนวโน้มสูงเรื่อย ๆ โดยในปี 2520 ประเทศไทยได้ส่งออกกุ้งไปจำหน่ายในต่างประเทศเป็นจำนวน 13,663 เมตริกตัน หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,171.5 ล้านบาท แต่ในปี 2530 ปริมาณการส่งออกกุ้งได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนประมาณ 33,909 เมตริกตัน หรือคิดเป็นมูลค่า 5,748.9 ล้านบาท

ตารางที่ 1 ผลผลิตกึ่งจากการเพาะเลี้ยงของโลก ปี 2528-2534

ปริมาณ : พันตัน

ประเทศ	2528	2529	2530	2531	2532	2533	2534
จีน	3.5	70.0	80.0	90.5	100.0	195.0	131.0
ไทย	15.8	17.9	25.0	70.0	93.5	115.0	121.0
ไต้หวัน	33.3	65.5	75.0	80.0	80.0	80.0	80.0
อินโดนีเซีย	39.0	48.0	55.0	62.0	69.0	70.0	75.0
บังคลาเทศ	12.5	13.5	38.0	42.0	16.5	20.0	20.2
อินเดีย	14.0	14.0	14.5	15.5	17.0	20.0	20.0
ฟิลิปปินส์	5.8	9.8	14.0	15.5	16.0	20.0	20.0
เวียดนาม	7.0	7.0	7.0	8.0	8.0	10.0	10.0
สเปน	2.1	3.7	4.0	4.3	4.4	5.5	5.5
ญี่ปุ่น	1.9	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0	2.0
ปานามา	1.5	1.8	2.0	2.5	2.5	3.0	3.0
อื่น ๆ	15.1	16.9	23.0	23.5	23.5	23.0	23.0
รวมทั่วโลก	210.0	305.0	340.0	425.0	470.0	510.0	550.0

ที่มา : International Financial Statistics 1991

ตารางที่ 2 ปริมาณการผลิตกุ้งของประเทศไทย ปี 2520-2534

หน่วย : เมตริกตัน

ปี	การผลิต		
	ธรรมชาติ	การเพาะเลี้ยง	รวมทั้งสิ้น
2520	138,688	1,589	140,277
2521	121,009	6,395	127,404
2522	109,392	7,064	116,456
2523	110,278	8,063	118,341
2524	112,707	10,723	133,435
2525	125,145	10,091	135,236
2526	127,584	11,550	139,134
2527	124,329	13,007	137,366
2528	111,802	15,841	127,643
2529	123,288	17,886	141,174
2530	128,070	23,566	151,636
2531	110,267	55,633	165,900
2532	101,486	77,100	192,486
2533	95,298	98,000	107,298
2534	90,000	107,000	197,000

ที่มา : ฝ่ายสถิติการประมง กองนโยบายและแผนงานประมง กรมประมง

ตารางที่ 3 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งของประเทศไทย ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	กุ้งสดแช่แข็ง	
	ปริมาณ	มูลค่า
2520	13,663	1,171.5
2521	15,378	1,500.2
2522	18,625	2,371.6
2523	17,915	1,961.2
2524	18,761	2,136.2
2525	22,647	2,763.5
2526	20,150	20,150
2527	19,428	2,798.6
2528	24,041	3,439.5
2529	28,729	4,391.1
2530	33,909	5,748.9
2531	50,431	9,836.5
2532	74,294	16,057.1
2533	84,724	20,453.7
2534	121,240	26,680.9

ที่มา : สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ต่อมาในปี 2534 ประเทศไทยได้ส่งออกกุ้งเพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 121,240 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่า 26,680.9 ล้านบาท (ตารางที่ 3)

ปริมาณความต้องการบริโภคกุ้งทั่วโลกแต่ละปีจึงไม่เพียงพอกับความต้องการในการบริโภค ดังนั้นราคากุ้งจึงมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในประเทศผู้นำเข้ากุ้งรายใหญ่ของโลก อย่างเช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา ถึงแม้ว่าประเทศญี่ปุ่นสามารถจับกุ้งได้เพียง 50,000-60,000 เมตริกตัน หรือประมาณ 1 ใน 4 ของปริมาณความต้องการบริโภคทั่วประเทศ ซึ่งไม่เพียงพอและมีผลผลิตจากการเพาะเลี้ยงกุ้งจำนวนน้อย จึงต้องนำเข้ากุ้งจากต่างประเทศเป็นจำนวนมาก สำหรับประเทศไทยส่งออกกุ้งไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่นได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 12,391 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 2,869.5 ล้านบาท ในปี 2530 แต่ในปี 2534 ปริมาณการส่งออกกุ้งไปจำหน่ายในประเทศญี่ปุ่นได้เพิ่มสูงขึ้นเป็นจำนวน 56,194 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออกจำนวน 12,996.7 ล้านบาท (ตารางที่ 4) ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยได้ส่งออกกุ้งเข้าไปจำหน่ายในปี 2520 เป็นจำนวน 2,088 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 192.1 ล้านบาท และในปี 2530 การส่งออกกุ้งได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 6,878 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 1,084.6 ล้านบาท แต่ในปี 2534 ปริมาณการนำเข้ากุ้งในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้นเป็นจำนวน 31,036 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการส่งออก 7,313.2 ล้านบาท (ตารางที่ 5)

จากปัญหาและแนวทางต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วจึงเห็นได้ว่าเป็นการเพิ่มปริมาณการผลิตกุ้งภายในประเทศ และเป็นการเพิ่มรายได้จากการส่งออกกุ้งไทยไปยังต่างประเทศที่สำคัญ ๆ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น และ ประเทศสหรัฐอเมริกา อันเป็นผลทำให้ประเทศไทยมีรายได้จากการส่งออก กุ้งไปจำหน่ายต่างประเทศเพิ่ม

ตารางที่ 4 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งของประเทศไทย ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	กุ้งสดแช่แข็ง	
	ปริมาณ	มูลค่า
2520	7,404	779.1
2521	8,596	1,055.0
2522	10,123	1,651.2
2523	10,074	1,361.9
2524	10,395	1,450.4
2525	12,312	1,853.0
2526	7,662	1,535.5
2527	7,053	1,211.6
2528	7,651	1,455.9
2529	9,385	2,091.6
2530	12,391	2,869.6
2531	22,891	5,882.5
2532	40,258	9,667.6
2533	43,486	11,917.7
2534	56,194	12,996.7

ที่มา : สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ตารางที่ 5 ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	กุ้งสดแช่แข็ง	
	ปริมาณ	มูลค่า
2520	2,088	192.1
2521	1,835	177.8
2522	4,256	438.8
2523	2,921	240.3
2524	2,475	235.2
2525	3,458	351.2
2526	6,149	873.5
2527	5,941	960.2
2528	7,095	1,101.0
2529	7,964	1,208.7
2530	6,878	1,084.6
2531	7,754	1,760.5
2532	14,620	3,316.4
2533	14,941	3,764.5
2534	31,036	7,313.2

ที่มา : สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

มากขึ้น ดังนั้นจึงสมควรที่จะหาการวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างการตลาดส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังต่างประเทศ ซึ่งเป็นตลาดนำเข้าที่สำคัญของโลก โดยจะทำการศึกษาถึงอุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยยังตลาดต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงนโยบายกลยุทธ์ทางการค้า และการกระจายตลาดส่งออกทั้งของประเทศไทยให้ได้มากขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาภาวะทั่วไปของการผลิตและการตลาดส่งออกทั้งของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกทั้งของประเทศไทยในตลาดต่างประเทศ
3. เพื่อเสนอแนวทางการขยายการส่งออกทั้งของประเทศไทยในอนาคต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปริมาณการผลิตการส่งออกทั้งหมดของประเทศไทย ซึ่งเป็นผลมาจากการเก็บข้อมูลตลาดและคู่แข่งขึ้นในการส่งออก
2. ทำให้ทราบถึงอุปสงค์การส่งออกทั้งในประเทศไทยในตลาดต่างประเทศ ซึ่งขึ้นอยู่กับราคากู้ขายส่งในประเทศไทย และแนวโน้มของระยะเวลา
3. ทำให้สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ปรับปรุงนโยบายกลยุทธ์เชิงการค้า และการกระจายตลาดออกสู่ตลาดใหม่ ๆ ได้มากขึ้น

ขอบเขตการศึกษา

1. จะศึกษาภาวะทั่วไปของการผลิตและการตลาดเพื่อการส่งออกกึ่งของประเทศไทย
2. การศึกษาครั้งนี้จะศึกษากรณีการส่งออกกึ่งของประเทศไทย ไปยังประเทศญี่ปุ่น และ ประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นลูกค้ารายใหญ่ของประเทศไทย
3. ในการวิเคราะห์อุปสงค์การส่งออกกึ่งของประเทศไทยจะใช้ข้อมูลในช่วงปี 2520-2534 ซึ่งเป็นช่วงที่รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการส่งออกกึ่งของประเทศไทย และในการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์แบบอนุกรมเวลา (time series data) ในช่วงปี 2520-2534 ดังกล่าว

วิธีการศึกษา

การรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาคือ ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ซึ่งได้มาจากการรวบรวมเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อมูลทางด้านสถิติที่หน่วยงานต่าง ๆ ได้รวบรวมไว้ เช่น ฝ่ายสถิติการประมง กรมประมง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฝ่ายสถิติสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง สำนักงานสถิติแห่งชาติ ฝ่ายการส่งออกต่างประเทศ และธนาคารพาณิชย์ต่าง ๆ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วนคือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) จะนำมาใช้ศึกษาภาวะหัวใจของการผลิต และการตลาดส่งออกกุ้งของประเทศไทย ไปยังตลาดต่างประเทศ โดยอาศัยวิธีการทางสถิติอย่างง่าย ในรูปของอัตราส่วน หรือ ร้อยละ ในการอธิบายเพื่อให้เห็นภาพภาวะการผลิตกุ้งของประเทศไทยตั้งแต่ปี 2520-2534 ตลอดจนภาวะทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งความเป็นไปได้ในการส่งออกกุ้งของประเทศไทยในอนาคต

2. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) ด้วยวิธีวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Method) ซึ่งเป็นวิธีการทางสถิติที่นำมาประยุกต์ใช้หาความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัว อันส่งผลต่อปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยเป็นสำคัญ

การตรวจเอกสาร

1. อติศักดิ์ สุขุภรณ์ยา (อติศักดิ์, 2524) ได้ศึกษาอุปสงค์และอุปทานส่งออกกุ้งของไทย ได้ใช้สมการอนุกรมเวลาในการศึกษา

ผลการศึกษาการเปลี่ยนแปลงส่วนการครองตลาดของกุ้งไทยในตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกาในช่วง 2514-2516 และ 2520-2521 พบว่าส่วนการครองตลาดกุ้งของไทยในตลาดญี่ปุ่นลดลงจากร้อยละ 8.57 เป็นร้อยละ 5.71 ทำให้ไทยส่งออกลดลง 156 ตัน ทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของขนาดตลาดและผลจากการแข่งขันที่ทำให้ปริมาณส่งออกลดลง ส่วนครองตลาดส่งออกกุ้งส่งออกของไทยในตลาดสหรัฐอเมริกาได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 1.24 เป็นร้อยละ 2.30 ทำให้ไทยส่งออกได้เพิ่มขึ้นทั้งนี้เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของขนาดของตลาด และจากการ

แข่งขันที่ทำให้ปริมาณส่งออกเพิ่มขึ้น

ผลจากการศึกษาอุปสงค์กึ่ง เพื่อการส่งออกของประเทศไทยไปยังต่างประเทศปรากฏว่าในตลาดญี่ปุ่นอุปสงค์ขึ้นอยู่กับราคาทั้งขายส่งในประเทศไทย และแนวโน้มของเวลา ความยืดหยุ่นของราคาทั้งขายส่งต่ออุปสงค์การส่งออกไปสู่ตลาดญี่ปุ่นมีลักษณะค่อนข้างสูง ส่วนอุปทานกึ่งนั้นราคาทั้งขายส่งในประเทศไทย และแนวโน้มของเวลา เป็นปัจจัยสำคัญที่มีส่วนกำหนดอุปทานกึ่งเพื่อการส่งออก ดังนั้นตลาดญี่ปุ่นนโยบายนด้านราคาควรจะใช้ในรูปของการลดราคาทั้ง เพราะจะมีผลทำให้รายได้จากการส่งออกเพิ่มขึ้น

ผลจากการศึกษาอุปสงค์เพื่อการส่งออกของประเทศไทยไปยังตลาดสหรัฐอเมริกา พบว่าอุปสงค์ส่งออกกึ่งในตลาดขึ้นอยู่กับราคาขายส่งในประเทศและปริมาณกึ่งที่มีอยู่ในสหรัฐอเมริกา ส่วนความยืดหยุ่นของอุปสงค์กึ่งส่งออกต่อการเปลี่ยนแปลงในราคาขายส่ง ทางด้านอุปทานกึ่งไปยังสหรัฐอเมริกา พบว่าราคาทั้งในประเทศไทย เป็นปัจจัยที่สำคัญที่มีส่วนกำหนดปริมาณอุปทานเพื่อการส่งออก ดังนั้นในแง่ปริมาณการส่งออกไปสู่ตลาดสหรัฐอเมริกาควรลดลงแต่เพิ่มราคาให้สูงขึ้น ส่วนปริมาณการส่งออกไปยังตลาดญี่ปุ่นควรเพิ่มขึ้นและกำหนดราคาส่งออกที่ต่ำลง กรณีนี้จะสามารถทำให้การส่งออกกึ่งได้รับรายได้จากการส่งออกสูงกว่าได้ ลักษณะโครงสร้างของอุปสงค์และอุปทานส่งออกกึ่ง

2. วิทวัส สารสาสิน (วิทวัส, 2529) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ทางเศรษฐจุลการส่งออกให้แก่เนื้อของประเทศไทย โดยจะทำการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์และอุปทานให้แก่เนื้อ เพื่อการส่งออกของประเทศไทยในญี่ปุ่น

การศึกษานี้ใช้แบบจำลอง สมการถดถอยพหุคูณโดยใช้ข้อมูลแบบอนุกรม
เวลา ตั้งแต่ 2516-2527

ผลการวิเคราะห์ถดถอยเพื่อการส่งออกไก่เนื้อแช่แข็งของไทยไปยัง
ประเทศญี่ปุ่น ปรากฏว่าราคาส่งออกของไทยและรายได้ประชาชาติของญี่ปุ่น เป็น
ปัจจัยสำคัญในการกำหนดอุปสงค์เพื่อการส่งออก โดยที่ความยืดหยุ่นของอุปสงค์เพื่อ
การส่งออกเมื่อเทียบกับราคาส่งออกมีค่าเท่ากับ 6.5866 ส่วนผลการวิเคราะห์
อุปทานเพื่อการส่งออกไก่เนื้อแช่แข็งของไทยไปยังญี่ปุ่นปรากฏว่า ราคาส่งออกราคา
อาหารสัตว์ และปริมาณการผลิตไก่เนื้อของไทย เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดอุปทาน
เพื่อการส่งออก โดยที่ความยืดหยุ่นของอุปทานเพื่อการส่งออกเมื่อเทียบกับรา
กาส่งออกมีค่าเท่ากับ 1.1359 ดังนั้น นโยบายทางด้านราคาควรใช้นโยบายลดรา
กาไก่เนื้อแช่แข็งลง จะทำให้ปริมาณการส่งออกไก่เนื้อแช่แข็งเพิ่มขึ้นในอัตราที่
มากกว่า ซึ่งจะมีผลทำให้รายได้จากการส่งออกไก่

ผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งการตลาดไก่เนื้อแช่แข็งของไทย เมื่อเปรียบ
เทียบกับสหรัฐอเมริกาในญี่ปุ่น พบว่าปัจจัยสำคัญในการกำหนดส่วนแบ่งการตลาด
ดังกล่าวได้แก่อัตราส่วนของราคาส่งออกไก่เนื้อแช่แข็งของไทยกับสหรัฐอเมริกาใน
ญี่ปุ่น โดยค่าความยืดหยุ่นแห่งการทดแทนการส่งออกเทียบกับอัตราส่วนราคาส่งออก
มีค่าเท่ากับ -2.6971 ส่วนปัจจัยที่มีความสำคัญรองลงมา ได้แก่ อัตราพึงหาการนา
เข้าไก่เนื้อแช่แข็งของญี่ปุ่น ซึ่งมีความยืดหยุ่นของปัจจัยดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 1.4705
สำหรับปัจจัยทางด้านอัตราส่วนของอุปทานไก่เนื้อแช่แข็งเพื่อการส่งออก และอัตรา
ส่วนการนำเข้าสินค้าจากญี่ปุ่น อาจกล่าวได้ว่ามีผลกระทบน้อย โดยความยืดหยุ่น
ของปัจจัยดังกล่าว มีค่าเท่ากับ 0.001 และ -0.8067 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ที่ส่วนแบ่งการตลาดที่เนื้อแช่เย็นของไทย เมื่อเทียบกับ สาธารณรัฐประชาชนจีนในญี่ปุ่น พบว่า ปัจจัยสำคัญในการกำหนดส่วนแบ่งการตลาดดังกล่าว ได้แก่ อัตราส่วนของอุปทานที่เนื้อแช่เย็นเพื่อการส่งออกระหว่างไทยกับ สาธารณรัฐประชาชนจีน โดยค่าความยืดหยุ่นแห่งการทดแทนในการส่งออก เทียบกับ อัตราส่วนอุปทานเพื่อการส่งออก มีค่าเท่ากับ 0.6986 สำหรับปัจจัยที่มีความสำคัญ รองลงมา ได้แก่ อัตราการพึ่งพาการนำเข้าที่เนื้อแช่เย็นของญี่ปุ่น ซึ่งความยืดหยุ่น ของปัจจัยดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 0.5487 ส่วนปัจจัยอัตราส่วนราคาส่งออกและอัตรา ส่วนการนำเข้าสินค้าเข้าจากญี่ปุ่น อาจกล่าวได้ว่ามีผลกระทบน้อยมาก โดยค่า ความยืดหยุ่นของปัจจัยดังกล่าวมีค่าเท่ากับ 0.0597 และ -0.0965 ตามลำดับ

จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ถ้าประเทศไทยจะขยายการส่งออกและเพิ่มส่วน แบ่งการตลาดที่เนื้อแช่เย็นในญี่ปุ่นแล้ว สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่ไทยควรจะทำให้ ความสำคัญในแง่ของการแข่งขันด้านราคามากที่สุด โดยที่ถ้าไทยสามารถลดส่วนรา ราคาส่งออกลงในแง่การแข่งขันด้านปริมาณอุปทานส่งออกที่เนื้อแช่เย็น ไทยควรจะทำให้ ความสำคัญในด้านนี้กับสาธารณรัฐประชาชนจีน เพราะถ้าหากไทยสามารถทดแทน การนำเข้าจากสาธารณรัฐประชาชนจีน สำหรับนโยบายทางด้านผลการค้าและการ พึ่งพาการนำเข้าของญี่ปุ่น ผลกระทบดังกล่าวขึ้นอยู่กับนโยบายการผลิตและการนำเข้า ของประเทศญี่ปุ่นเป็นสำคัญ

3. วิรัช กระแสนันตร์ (วิรัช, 2530) ได้ศึกษาแบบจำลองเศรษฐกิจ กึ่ง สดแช่แข็งของไทย : การวิเคราะห์กรณีชุมชน

วิธีการศึกษาได้มาแบบจำลอง เศรษฐมิติมาใช้ในการประมาณอุปสงค์ อุปทานกึ่งสดแช่แข็งโดยใช้วิธีการสองน้อยที่สุดสองชั้น ส่วนในการศึกษาผลของการ

เปลี่ยนแปลงนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่ออุปสงค์ อุปทาน ราคาต้นทุนแห่งชาติ และการพยากรณ์อุปสงค์ อุปทานการส่งออกต้นทุนแห่งชาติในอนาคตได้ใช้วิธีมูลักษณ์

ผลการศึกษาพบว่า ความยืดหยุ่นของการผลิตต้นทุนแห่งชาติอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงราคาขายต้นทุนในประเทศมีค่าเท่ากับ 0.2801 ส่วนความยืดหยุ่นการผลิตต้นทุนแห่งชาติอันเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงปริมาณการผลิตต้นทุนแห่งชาติในปีที่แล้วและการเปลี่ยนแปลงระยะเวลาตามแนวโน้มมีค่า 0.5245 และ 0.8491 ตามลำดับ ความยืดหยุ่นอุปสงค์ต้นทุนแห่งชาติภายในประเทศอันเนื่องมาจากราคาขายต้นทุนในประเทศ และรายได้ต่อหัวมีค่า -0.4529 และ 2.0400 ตามลำดับ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต้นทุนแห่งชาติเพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศอันเนื่องมาจากราคาขายต้นทุนในประเทศ และอัตราแลกเปลี่ยนมีค่า -0.9889 และ 1.3340 ตามลำดับ ความยืดหยุ่นของอุปสงค์ต้นทุนแห่งชาติเพื่อการส่งออกไปสหรัฐฯ อันเนื่องมาจากราคาขายต้นทุนในประเทศและอัตราแลกเปลี่ยนมีค่า -1.3765 และ 7.2216 ตามลำดับ

สำหรับการศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยนเมื่อให้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 พบว่าการผลิตต้นทุนแห่งชาติ อุปสงค์เพื่อการส่งออกไปยังต่างประเทศ อุปสงค์เพื่อการส่งออกไปสหรัฐฯ และราคาขายส่งในประเทศเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 46.91, 35.73, 273.10 และ 4.91 ตามลำดับ ส่วนอุปสงค์ภายในประเทศลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.38 แต่เมื่อพิจารณาสวัสดิการสังคมสุทธิ จะทำให้มูลค่าแท้จริงเพิ่มขึ้น 4,397 ล้านบาท

ผลการพยากรณ์ปรากฏว่า ในอัตราการเจริญเติบโตที่เป็นอยู่ช่วงหลังวิกฤตการณ์น้ำมันพบว่าระหว่างปี 2528-2537 จะมีปริมาณการผลิตต้นทุนแห่งชาติ

อุปสงค์ภายในประเทศ อุปสงค์เพื่อการส่งออกขีปนาวุธ และอุปสงค์เพื่อการส่งออกขีปนาวุธ
 สหรัฐฯ เฉลี่ยปีละ 39,846.93, 8,735.20, 12,825.97 และ 7,630.36 ตัน
 ตามลำดับ ส่วนราคาขายส่งขีปนาวุธในประเทศเฉลี่ย กก.ละ 57.89 บาท

4. พรรณิกา นายวิวัฒน์กิจ (พรรณิกา, 2532) ได้วิเคราะห์เศรษฐกิจ
 การผลิตขีปนาวุธภายในประเทศไทย โดยวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเพาะ
 เลี้ยงขีปนาวุธโดยใช้ฟังก์ชันการผลิตแบบคอบบ์-ดักลาสในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเพาะพันธุ์ขีปนาวุธ บราคว
 ว่าต้นทุนทั้งหมดต่อปีของโรงงานเพาะพันธุ์ขนาดเล็ก กลาง ใหญ่ เท่ากับ 96,095,
 177,561, 387,434 บาท ตามลำดับ โดยทุกขนาดมีโครงสร้างต้นทุนคงที่ต่อต้นทุน
 ต้นแปรร้อยละ 53 ต่อ 47 โรงเพาะพันธุ์ขนาดเล็กมีต้นทุนต่อผลิตลูกขีปนาวุธ 1 ตัวสูงสุด
 คือ 24 สตางค์ ส่วนโรงเพาะพันธุ์ขนาดกลางและขนาดใหญ่มีต้นทุนนี้เท่ากัน คือ 17
 สตางค์ ดังนั้นโรงเพาะพันธุ์ขนาดเล็กจึงได้รายได้สุทธิต่ำสุด คือ ตัวละ 20 สตางค์
 กำไรสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสด 19 สตางค์ และกำไรสุทธิตัวละ 9 สตางค์ ขณะที่
 โรงเพาะพันธุ์ขนาดกลางและใหญ่ได้ผลตอบแทนประเภทเดียวกันสูงกว่าตัวละ 7
 ถึง 10 สตางค์ ส่วนการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของการเลี้ยงขีปนาวุธ
 บราควว่า ต้นทุนทั้งหมดต่อไร่ต่อปีของฟาร์มธรรมชาติ ฟาร์มกึ่งพัฒนา และฟาร์มพัฒนา
 เท่ากับ 30 227 และ 666 กิโลกรัม ตามลำดับด้วยผลผลิตที่ต่ำของฟาร์มธรรมชาติ
 จึงทำให้รายได้ต่ำไปด้วย คือ 6,733 ต่อไร่ ขณะที่ฟาร์มกึ่งพัฒนามีรายได้สูงกว่า คือ
 45,371 บาทต่อไร่ และฟาร์มพัฒนามีรายได้สูงสุด คือ 147,434 บาทต่อไร่ ราย
 ได้สุทธิต่อผลิตขีปนาวุธ 1 กิโลกรัมของฟาร์มธรรมชาติ กึ่งพัฒนา และพัฒนา เท่ากับ
 18 76 และ 124 ตามลำดับ กำไรสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเท่ากับ 32 82 และ
 101 บาท ตามลำดับ และกำไรสุทธิเป็น -86 18 และ 77 บาท ตามลำดับ

แม้ว่าฟาร์มธรรมชาติจะขาดทุนกำไรสุทธิถึง 86 บาท แต่ยังคงดำเนินการผลิตอยู่ได้ เนื่องจากมีรายได้สุทธิและกำไรสุทธิเหนือต้นทุนที่เป็นเงินสดเป็นบวก

ผลการวิเคราะห์ถึงขั้นการผลิตแบบตัดกลาง สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงปริมาณกึ่งกลูตาที่ผลิตได้จากฟาร์มธรรมชาติสามารถอธิบายได้ด้วยจำนวนพันธุ์กึ่ง อาหารเลี้ยงกึ่ง และประสบการณ์การเลี้ยง ประมาณร้อยละ 55.09 และกำลังอยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดลดลง โดยที่ผลรวมของค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตทั้งหมดเท่ากับ 0.6736 ปริมาณกึ่งกลูตาที่ผลิตได้จากฟาร์มกึ่งพัฒนาสามารถอธิบายได้ด้วยแรงงานและการลงทุนในอุปกรณ์การเลี้ยงประมาณร้อยละ 58.31 และกำลังอยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น โดยที่ผลรวมของค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตทั้งหมด เท่ากับ 1.4678 ซึ่งการลงทุนในอุปกรณ์การเลี้ยงมีค่าความยืดหยุ่นสูงกว่าแรงงาน คือมีค่า 1.3602 ส่วน การเปลี่ยนแปลงปริมาณกึ่งกลูตาที่ผลิตได้จากฟาร์มสามารถอธิบายได้ด้วยจำนวนพันธุ์กึ่ง อาหารเลี้ยงกึ่ง การรั้งเครื่องดีน้ำ และระดับการศึกษา ประมาณร้อยละ 70.8 และกำลังอยู่ในระยะผลตอบแทนต่อขนาดเพิ่มขึ้น โดยผลรวมของค่าความยืดหยุ่นของปัจจัยการผลิตทั้งหมดเท่ากับ 1.7458 ในจำนวนนี้พันธุ์กึ่งมีค่าความยืดหยุ่นสูงสุด คือ 1.3128

การศึกษาผลผลิตเพิ่มจากการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดของสมาการการเลี้ยงกึ่งแต่ละแบบ พบว่า ฟาร์มธรรมชาติกรณีที่อยู่เลี้ยงกึ่งกลูตาไม่เกิน 12 เดือน ค่าผลผลิตเพิ่มของการใช้พันธุ์กึ่งและอาหารเลี้ยงเท่ากับ 0.0067 และ 0.0153 ตามลำดับ ส่วนกรณีที่อยู่เลี้ยงมีประสบการณ์เกินกว่า 12 เดือนขึ้นไป ค่าผลผลิตเพิ่มของปัจจัยทั้งสองเท่ากับ 0.0095 และ 0.0329 ฟาร์มกึ่งพัฒนามีค่าผลผลิตเพิ่มของการใช้แรงงานและเงินลงทุนในอุปสงค์เท่ากับ 4.4117 และ 0.0573 ตามลำดับ ส่วนฟาร์มพัฒนาซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กรณี คือกรณีที่ 1 ไม่ใช้เครื่องดีน้ำและผู้เลี้ยงจบ

การศึกษาภาคบังคับ กรณีที่ 2 ไม้ใช้เครื่องดีน้ำและผู้เลี้ยงจบการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ กรณีที่ 3 ใช้เครื่องดีน้ำและผู้เลี้ยงจบการศึกษาภาคบังคับ และกรณีที่ 4 ใช้เครื่องดีน้ำและผู้เลี้ยงจบการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับ พบว่าทุกกรณีมีค่าผลผลิตเพิ่มของการใช้พันธุ์กึ่งสูงกว่าอาหารคือ ผลผลิตเพิ่มของพันธุ์กึ่งมีค่าระหว่าง 0.0043 ถึง 0.0360 และผลผลิตเพิ่มของการใช้อาหารเลี้ยงกึ่งมีค่าระหว่าง 0.0033 ถึง 0.0141

ในการวัดประสิทธิภาพของการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด โดยการเปรียบเทียบมูลค่าของผลผลิตใหม่กับราคาปัจจัยการผลิต พบว่า มูลค่าผลผลิตเพิ่มของปัจจัยทุกชนิดที่อธิบายได้ในสมการการผลิตทั้งหมด เกือบทุกกรณีของทุกแบบการเลี้ยงสูงกว่าราคาปัจจัยนั้น ๆ ซึ่งแสดงว่า หากหาปัจจัยอื่นคงที่ในขนาดการผลิตที่เป็นอยู่ ผู้ผลิตควรเพิ่มปริมาณการใช้ปัจจัยการผลิตนั้น ๆ ให้สูงขึ้นจึงจะทำให้ได้กำไรสูงสุดจากการใช้ปัจจัยแต่ละชนิด นั่นคือฟาร์มธรรมชาติ และฟาร์มพัฒนาควรเพิ่มการใช้พันธุ์กึ่งและอาหารกึ่ง ฟาร์มกึ่งพัฒนาควรเพิ่มการใช้แรงงานและเงินทุนอุปกรณ์เลี้ยงกึ่ง ยกเว้นบางกรณีดังนี้ คือ ฟาร์มธรรมชาติ กรณีผู้เลี้ยงมีประสบการณ์เลี้ยงกึ่งกว่า 12 เดือน ควรลดการใช้อาหารเลี้ยงกึ่ง ฟาร์มพัฒนากรณีการใช้เครื่องดีน้ำและผู้เลี้ยงจบการศึกษาสูงกว่าภาคบังคับควรลดอาหารเลี้ยงกึ่งลง ทั้งนี้เพื่อให้ได้กำไรสูงสุดจากการใช้ปัจจัยการผลิตแต่ละชนิด

5. สุจิตรา บัวเข้ม (สุจิตรา, 2532) ได้ทำการวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผลิตภัณฑ์นมหมักของประเทศไทย ภายใต้อุปสรรคการอนุกรมเวลาในการอธิบาย

ผลการวิเคราะห์ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดในช่วงระหว่างปี 2520-2524 และปี 2525-2529 ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดปลาหมึกกระดอง และปลาหมึกกล้วยแช่แข็งของไทย เกาหลีใต้ สเปน และมอโรคโค ในตลาดญี่ปุ่นคือผลที่เกิดขึ้นจากการขยายตลาดของไทย เกาหลีใต้ สเปน และมอโรคโค มีค่าเท่ากับร้อยละ -226.19, -32.36, -25.42 และ -11.26 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดตามลำดับ ส่วนผลที่เกิดจากการแข่งขันในตลาดญี่ปุ่นของไทย เกาหลี สเปน และมอโรคโคมีค่าเท่ากับร้อยละ 326.19, -67.64, -74.58 และ 111.26 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดตามลำดับ ผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดปลาหมึกสายแช่แข็งของไทย สเปน เกาหลีใต้ มอโรคโค และเมอริตานิมี มีค่าเท่ากับร้อยละ 234.98, 172.86, 9,766.22, 11.91 และ 10.51 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมดแบ่งตลาดทั้งหมดตามลำดับ ส่วนผลที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันในตลาดญี่ปุ่นของไทย สเปน เกาหลีใต้ มอโรคโค และเมอริตานิมีมีค่าเท่ากับร้อยละ -134.98, -272.86, -9,886.22, 88.09 และ 89.49 ของผลการเปลี่ยนแปลงส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์อุปสงค์นำเข้าปลาหมึกกระดองและปลาหมึกกล้วยแช่แข็งของญี่ปุ่นจากไทย รัศมีใช้ข้อมูลในช่วงปี 2513 - 2529 บราคว่า ราคานำเข้าปลาหมึกกระดองและปลาหมึกกล้วยแช่แข็งของ เกาหลีใต้ในญี่ปุ่น และรายได้ประชาชาติต่อจำนวนประชากรของญี่ปุ่นเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดอุปสงค์นำเข้าโดยที่ความยืดหยุ่นของอุปสงค์นำเข้าอันเนื่องมาจากตัวแปรทั้ง 2 นี้ที่ระดับค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ 1.4247 และ 3.1796 ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์อุปสงค์นำเข้าปลาหมึกสายแช่แข็งของญี่ปุ่นจากประเทศไทย บราคว่า ราคานำเข้าปลาหมึกสายแช่แข็งของไทยในญี่ปุ่น และราคานำเข้าปลาหมึกสายแช่แข็งของสเปนเป็นตัวที่กำหนดอุปสงค์ส่งออกโดยที่ความยืดหยุ่นของอุปสงค์นำเข้า อันเนื่องมาจากตัวแปรทั้ง 2 นี้ที่ระดับค่าเฉลี่ยมีค่าเท่ากับ -2.1709 และ 0.7650 ตามลำดับ

๕ 6. วิทเนสวร์ วีระสุนทร (วิทเนสวร์ม, 2532) ได้ศึกษาการวิเคราะห์ตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง วิธีการศึกษาได้ทำการวิเคราะห์ค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพตามวิธีการคำนวณของแมกเบ็น ส่วนความแปรปรวนของรายได้ใช้สูตรการคำนวณความแปรปรวนในการวิเคราะห์

ผลจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพจากการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพของรายได้ ปริมาณและราคามีค่าเท่ากับ 1.0973, 1.0167 และ 0.5344 ตามลำดับ และค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพจากการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพของรายได้ ปริมาณและราคาเท่ากับ 1.2291, 0.9836 และ ปริมาณและราคาที่ยกมาคำนวณได้ แสดงว่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกามีเสถียรภาพ เนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงด้านอุปสงค์ โดยที่อุปทานคงที่และมีความยืดหยุ่นมาก

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของรายได้จากการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น พบว่าความแปรปรวนของรายได้จากการส่งออกเป็นผลมาจากความแปรปรวนระหว่างราคากับปริมาณ ความแปรปรวนของปริมาณและความแปรปรวนของราคาคิดเป็นร้อยละ 76.46, 19.00 และ 4.54 ตามลำดับ ส่วนความแปรปรวนของรายได้จากการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า ความแปรปรวนของรายได้จากการส่งออกเกิดขึ้นเนื่องมาจากความแปรปรวนร่วมระหว่างราคากับปริมาณ โดยมีค่าความแปรปรวนร่วมระหว่างราคากับปริมาณค่าความแปรปรวนของปริมาณ และค่าความแปรปรวนของราคาคิดเป็นร้อยละ 63.27, 26.48 และ 10.24 ตามลำดับ

การศึกษานี้ประกอบเป็นข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้ 1) การผลิตกุ้งสดแช่แข็งเพื่อการส่งออก ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องรักษาคุณภาพ คือ ความสด สะอาด ปราศจากเชื้อโรค และรักษารูปร่างมิให้คงที่เป็นสำคัญ ดำเนินการด้านการบรรจุหีบห่อให้ได้มาตรฐานตรงตามที่แจ้งไว้ 2) เนื่องจากวัตถุประสงค์คือกุ้งสด มีขนาดและคุณภาพไม่สม่ำเสมอ ดังนั้น จึงควรคัดขนาดและคุณภาพกุ้งสดแช่แข็งให้แตกต่างกันตามราคาขายส่ง เพื่อเพิ่มตลาดการค้าใหม่ ๆ 3) รักษาส่วนแบ่งตลาดการค้าของกุ้งสดแช่แข็งในทุก ๆ ตลาดให้คงที่ไว้ไม่ต่ำกว่าปีที่ผ่านมา uly เน้นถึงการตกลงซื้อขายล่วงหน้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศคู่ค้าอื่น ๆ การส่งมอบกุ้งสดแช่แข็งให้ครบถ้วนตรงตามกำหนด

7. ธิดาลักษณ์ ปิ่นสุวรรณ (ธิดาลักษณ์, 2534) ได้ศึกษาการวิเคราะห์เสถียรภาพของตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย โดยหาวิธีหาค่าความแปรปรวนในรูปลึอกการริ่้ม

วิธีการศึกษา uly แบ่งออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนแรก วิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ตามวิธีของโจชส์เนอร์ และเครมเมอร์ ในส่วนที่สองเป็นการวิเคราะห์ค่าดัชนีความไม่มีเสถียรภาพของปริมาณ ราคา และรายได้ในตลาดส่งออกที่สำคัญแก่ประเทศ คือ ญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา สิงคโปร์ ชองกง สหราชอาณาจักร อิตาลี ออสเตรเลีย ฝรั่งเศส และเยอรมันตะวันตก ตามวิธีการของโจเซฟ ดี คอห์ล

ผลจากการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาดของประเทศไทยในตลาดญี่ปุ่น ในระหว่างช่วงปี 2519-2524 เปรียบเทียบกันระหว่างปี 2525-2534 พบว่าส่วนแบ่งตลาดในประเทศนี้ลดลงจากร้อยละ 6.6 เป็นร้อยละ 5.1 uly เป็นผลจากการสูญ

เสียส่วนแบ่งตลาดจากการแข่งขันถึงร้อยละ 50.2 ในขณะที่ได้รับประโยชน์เพิ่มขึ้นจากการขยายขนาดของตลาดนี้เพียงร้อยละ 49.8 และส่วนแบ่งตลาดกึ่งสดแช่แข็งของไทยในสหรัฐอเมริกาในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ประเทศไทยมีส่วนแบ่งในตลาดนี้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 3.1 เป็นร้อยละ 4.8 อันเป็นผลจากการแข่งขันในตลาดร้อยละ 53.7 และจากการขยายขนาดของตลาดอีกร้อยละ 46.3

ส่วนผลการวิเคราะห์ดัชนีความไม่มีเสถียรภาพจากการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งของไทยไปยังตลาดที่สำคัญเก็บประเทศนั้น พบว่าการขาดเสถียรภาพของรายได้จากการส่งออก ส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านอุปสงค์ โดยอุปทานมีความยืดหยุ่นสูงกว่าและคงที่ มีเพียงสองประเทศเท่านั้นที่การขาดเสถียรภาพของรายได้มาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านปริมาณ จะมีผลกระทบต่อรายได้มากกว่าอิทธิพลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคา

ผลจากการศึกษาดังกล่าว นำไปสู่ข้อเสนอแนะห้าประการคือ 1) เพื่อรักษาส่วนแบ่งตลาด ผู้ส่งออกต้องรักษาคุณภาพของสินค้าส่งออกให้ถูกต้องตามมาตรฐานของแต่ละประเทศผู้นำเข้ากำหนดไว้ 2) เพื่อเพิ่มเสถียรภาพของรายได้จากการส่งออกกึ่งสดแช่แข็ง ควรใช้มาตรการที่ช่วยให้อุปสงค์มีความสม่ำเสมอมากขึ้น 3) ภัยที่มีปัจจัยซึ่งมีส่วนกำหนดอุปสงค์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่เกิดขึ้นในประเทศไทย การลดการพึ่งพาดตลาดในตลาดหนึ่งหรือการขยายตลาดกึ่งสดแช่แข็งให้กว้างขึ้น รวมทั้งการเจรจาซื้อขายสินค้านำล่วงหน้าอาจช่วยลดความรุนแรงของปัญหาเหล่านี้ลงได้ 4) ในบางตลาดที่สาเหตุของการขาดเสถียรภาพเกิดจากการเปลี่ยนแปลงด้านอุปทาน ควรใช้มาตรการที่ทำให้อุปทานของการส่งออกกึ่งสดแช่แข็งมีความสม่ำเสมอมากยิ่งขึ้น และ 5) ควรศึกษาลักษณะของการขาดเสถียรภาพ โดยแยกย่อยเป็นประเภท ขนาด และเกรด ของสินค้า เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดมาตรการให้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

บทที่ 2 แนวคิดทางทฤษฎี

ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่นำมาใช้ในการศึกษาคือ

กฎอุปสงค์ (Law of demand) มีรายละเอียด ดังนี้

อุปสงค์ (demand) หมายถึงปริมาณสินค้าชนิดหนึ่งที่ผู้บริโภคยินดีและสามารถซื้อที่ระดับราคาต่าง ๆ ในเวลาใดเวลาหนึ่งและสถานที่ใดสถานที่หนึ่ง โดยปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณและราคาสินค้า โดยทั่วไปปริมาณและราคาสินค้าจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางตรงกันข้ามภายใต้กฎอุปสงค์ (Law of demand) สำหรับอุปสงค์ส่วนบุคคล (individual demand) หมายถึงปริมาณสินค้าที่ผู้บริโภคแต่ละคนต้องซื้อ ณ ระดับราคาต่าง ๆ โดยปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ส่วนอุปสงค์ตลาด (market demand) หมายถึงสินค้าที่ผู้บริโภคทั้งหมดในตลาดหนึ่งมีความต้องการซื้อ เมื่อราคาสินค้านั้นเปลี่ยนแปลงโดยปัจจัยอื่น ๆ คงที่อุปสงค์ตลาดหาได้จากมารวมอุปสงค์ส่วนบุคคลของผู้บริโภคทุกคนในตลาด ณ ระดับราคาเดียวกันเข้าด้วยกัน

การเปลี่ยนแปลงของปริมาณซื้อ (change in quantity demanded) หมายถึงการเปลี่ยนแปลงปริมาณซื้อ เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงของราคาสินค้า โดยสมมติปัจจัยอื่น ๆ คงที่ถ้าปัจจัยอื่น ๆ นั้นเปลี่ยนแปลงไปเป็นผลทำให้เส้นอุปสงค์เปลี่ยนไปทั้งเส้นกลายเป็นเส้นอุปสงค์ใหม่ ซึ่งเรียกการเปลี่ยนแปลงไปของเส้นอุปสงค์ทั้งเส้นนี้ว่า การเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ (change in demand) (พหุศาสตร์ และคณะ, 2525: 4-5) ปัจจัยต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้เรียกว่า

ตัวกำหนดอุปสงค์ (determinants of demand) ซึ่งได้แก่จำนวนประชากร ราคาสินค้าชนิดอื่นที่สามารถบริโภคทดแทน หรือรวมกันได้ รายได้ และรสนิยมของผู้บริโภค เป็นต้น

แบบจำลอง : ทางเศรษฐกิจของอุปสงค์เพื่อการส่งออก

$$ED_j = f (PC_j, PD_j, Y_j, N_j, E_j)$$

กำหนดให้

ED_j = ปริมาณการส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j มีหน่วยเป็นเมตริกตัน

PC_j = ราคาส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ j มีหน่วยเป็นบาทต่อเมตริกตัน

PD_j = ราคาส่งออกปลาหมึกของประเทศไทยไปยังประเทศ j ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ j มีหน่วยเป็นบาทต่อเมตริกตัน

Y_j = รายได้ประชาชาติของประเทศ j ปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ j มีหน่วยเป็นเงินตราของประเทศ j

N_j = จำนวนประชากรของประเทศ j มีหน่วยเป็นล้านคน

E_j = อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศของประเทศ j มีหน่วยเป็นบาทต่อ 1 หน่วยของประเทศ j

สมมติฐาน

ปัจจัยที่มีผลต่ออุปสงค์ส่งออกทั้งของประเทศไทยในตลาดต่างประเทศ มีดังต่อไปนี้

1. ราคาส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยไปประเทศ j คาดว่ามีผลในทิศทางตรงกันข้ามกับการเปลี่ยนแปลงในปริมาณการส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j กล่าวคือ ถ้าราคาส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j เพิ่มขึ้น จะทำให้อุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j ลดลง เนื่องจากผลจากการทดแทน (Substitution Effect) และผลทางรายได้ (Income Effect) เช่น ผลจากการทดแทน กล่าวคือ เมื่อราคาทั้งสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคทั้งหันไปบริโภคปลาหมึกแทน ผลทำให้ผู้บริโภค บริโภคทั้งลดน้อยลง ส่วนผลทางรายได้ (Income Effect) กล่าวคือ เมื่อราคาทั้งสูงขึ้นรายได้คงเดิมจึงทำให้ผู้บริโภคซื้อทั้งลดน้อยลง ส่งผลทำให้ปริมาณการส่งออกทั้งของประเทศไทยไปประเทศ j ลดน้อยลงด้วย ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j ลดลง จะทำให้อุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j เพิ่มขึ้น

2. การเปลี่ยนแปลงราคาส่งออกปลาหมึกไปยังประเทศ j ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยไปประเทศ j คาดว่าจะมีผลในทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j กล่าวคือ ถ้าราคาส่งออกปลาหมึกของประเทศไทยไปยังประเทศ j เพิ่มขึ้น จะทำให้อุปสงค์การส่งออกทั้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j เพิ่มขึ้น เนื่องจากปลาหมึกและทั้ง เป็นสินค้าทดแทนกัน (Substitutes) กล่าวคือเมื่อราคาปลาหมึก

สูงขึ้น จะทำให้ผู้บริโภครอคอยการซื้อปลาหมึกกลาง และเปลี่ยนไปซื้อกุ้งแทนมากขึ้น ส่งผลทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j เพิ่มสูงขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าราคาส่งออกปลาหมึกของประเทศไทยไปยังประเทศ j ลดลง จะมีผลทำให้อุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j ลดลงเช่นกัน

3. การเปลี่ยนแปลงรายได้ประชาชาติของประเทศ j หรืออำนาจซื้อในตลาด j ตามหลักทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j คาดว่าจะมีผลในทางเดียวกันกับ อุปสงค์ในการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j กล่าวคือ ถ้ารายได้ประชาชาติของประเทศผู้นำเข้าสูง จะทำให้อุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j เพิ่มขึ้น และถ้ารายได้ประชาชาติของประเทศผู้นำเข้าต่ำลงจะทำให้อุปสงค์ในการส่งออกกุ้งของประเทศไทยต่ำลงด้วย

4. จำนวนประชากรของประเทศ j ตามหลักทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j คาดว่าจะมีผลในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลงในอุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j กล่าวคือถ้าจำนวนประชากรในประเทศ j มีจำนวนมากขึ้นปริมาณในการบริโภคกุ้งก็เพิ่มขึ้น ส่งผลทำให้การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j เพิ่มขึ้นด้วย หากจำนวนประชากรในประเทศ j มีจำนวนน้อยลง ปริมาณในการบริโภคกุ้งก็จะน้อยลงเช่นกัน อันส่งผลให้อุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j น้อยลง

5. การเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไทยกับประเทศ j ตามหลักทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ j คาดว่าจะมีผลในทิศทางเดียวกันกับการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศ j กล่าวคือ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไทยกับประเทศ j

เพิ่มขึ้นจะทำให้อุปสงค์การส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศ j เพิ่มขึ้น เนื่องจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไทยกับประเทศ j มีอิทธิพลต่อมูลค่าของเงินในประเทศ j ซึ่งสะท้อนถึงอำนาจซื้อของประเทศ j โดยส่งผลกระทบต่อปริมาณการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศ j เพิ่มขึ้น กล่าวคือ ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไทยกับประเทศ j สูงขึ้น จะทำให้ประเทศ j มีอำนาจซื้อเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีการนำเข้าจากประเทศไทยไปประเทศ j เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศไทยกับประเทศ j ลดลง จะทำให้อุปสงค์การส่งออกของประเทศไทยไปประเทศ j ลดลงด้วย

บทที่ 3

การผลิต การบริโภค และการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย

ภาวะการผลิตกุ้งของประเทศไทย

งานการผลิตกุ้งของประเทศไทย ประมาณร้อยละ 95 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดเป็นกุ้งน้ำจืดที่ส่งมาจากทะเล ส่วนที่เหลือประมาณร้อยละ 5 เป็นกุ้งน้ำจืด (ตารางที่ 6) กุ้งที่ส่งมาขายในตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเป็นกุ้งที่หาประมงได้จากแหล่งน้ำธรรมชาติเกือบทั้งสิ้น ซึ่งแหล่งที่มาของกุ้งทะเลแบ่งออกได้สองทางคือ การหาประมงกุ้งจากทะเล และกักรเลี้ยงกุ้งตามชายฝั่ง

สำหรับแหล่งที่มา กุ้งทะเลมีแหล่งต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. บริเวณอ่าวไทย เนื้อที่ทำการประมงประมาณ 150 ล้านไร่ หรือประมาณเนื้อที่ครึ่งหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งจะสามารถจับสัตว์น้ำได้ปีละ ประมาณ 700,000 ตัน
2. บริเวณทะเลจีนใต้ ตั้งอยู่บนพื้นที่ไหล่ทวีปผืนเดียวติดต่อกันไปจากอ่าวไทยเนื้อที่ทำการประมงไม่ต่ำกว่า 200 ล้านไร่ ซึ่งสามารถจะจับสัตว์น้ำขึ้นน้ำลงประมงได้ไม่น้อยกว่าปีละ 400,000 ตัน
3. บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ตั้งอยู่ทางชายทะเลของจังหวัดด้านมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งจะสามารถจับสัตว์น้ำได้ปีละ 150,000 ตัน
4. บริเวณทะเลอันดามัน ซึ่งบริเวณที่ออกไปทำการประมงได้มีเนื้อที่ประมาณ 150 ล้านไร่ และสามารถจับสัตว์น้ำขึ้นมาขายประมงได้ปีละประมาณ 200,000 ตัน (ดังภาพที่ 1)

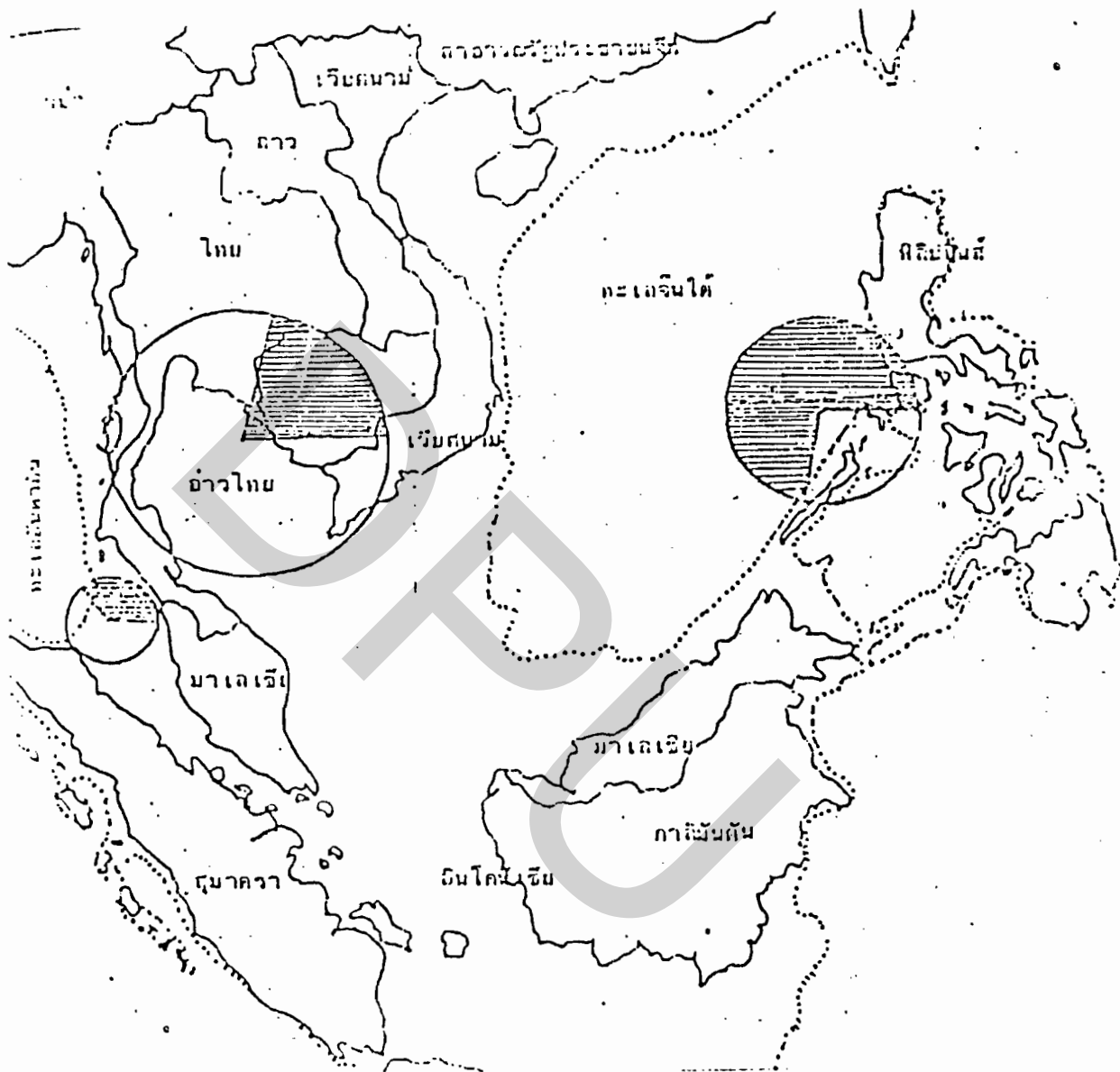
ตารางที่ 6 ปริมาณการผลิตกุ้งทะเลและกุ้งน้ำจืดของประเทศไทย ปี 2520-2534

ปริมาณ : พันตัน

ปี	ผลผลิตรวม	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด
2520	143.1	140.3	2.9
2521	148.7	145.6	3.1
2522	135.9	132.6	3.3
2523	138.0	134.3	3.7
2524	153.4	149.8	3.6
2525	192.1	188.6	3.5
2526	166.9	161.0	5.9
2527	144.7	137.3	7.4
2528	138.0	127.7	10.3
2529	149.7	141.2	8.5
2530	166.6	151.6	14.4
2531	180.3	165.9	8.0
2532	212.3	204.3	8.0
2533	232.3	225.7	6.6
2534	272.0	265.0	7.0

ที่มา : สถิติการประมงแห่งประเทศไทย

ภาพที่ 1 แหล่งจับกังทะเลของประเทศไทย

== แหล่งจับกังน้ำตื้น

▨ แหล่งทำประมงปลา

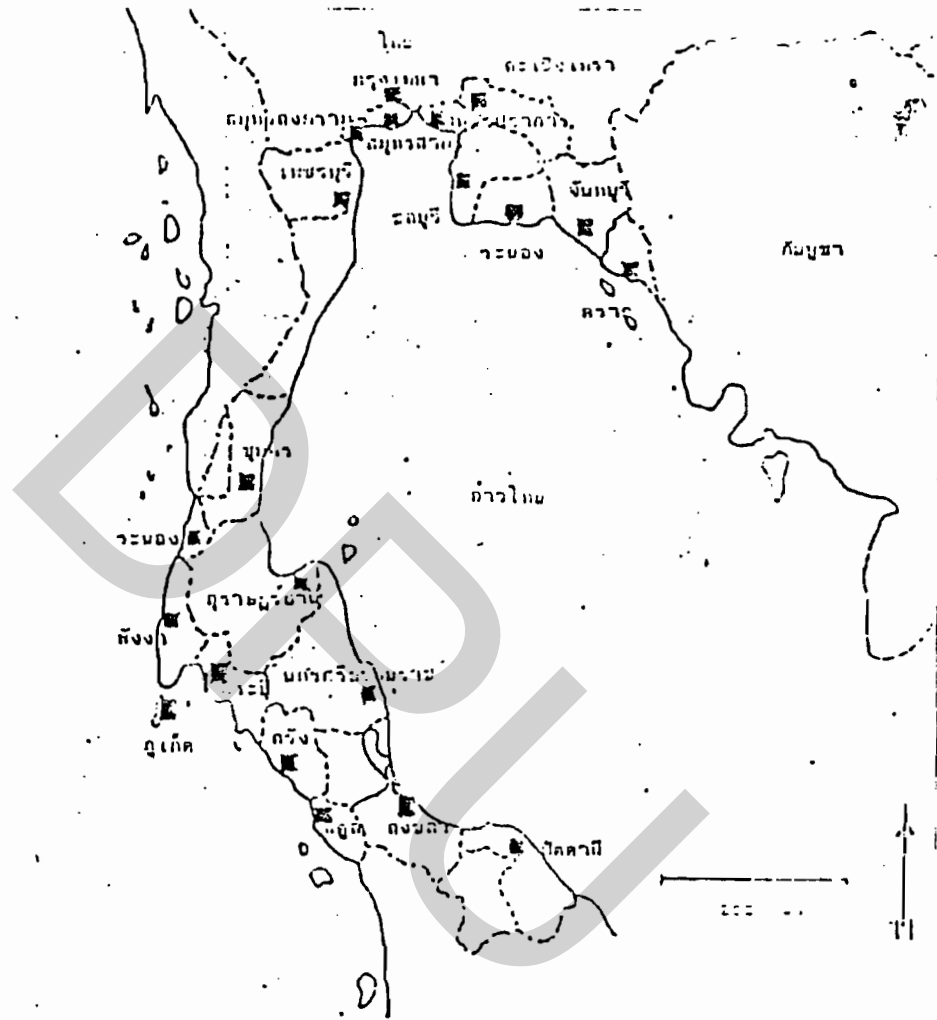
ส่วนแหล่งการทำนาเกลือมีหลายแหล่งด้วยกัน ส่วนมากจะอยู่ตามบริเวณชายฝั่งทะเล ได้แก่บริเวณจังหวัดบุรีรัมย์ กรุงเทพมหานคร ระยอง สมุทรสาคร สมุทรปราการ ชลบุรี ตราด บัตตานี สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง ภูเก็ต สงขลา พังงา ฉะเชิงเทรา เพชรบุรี กระบี่ ตรัง สตูล เป็นต้น รวมเนื้อที่เลี้ยงกุ้งทั้งประเทศประมาณ 500,000 ไร่ (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2534 : 50) ดังภาพที่ 2

ภาวะการผลิตกุ้งภายในประเทศไทย

ในแต่ละปีประเทศไทยสามารถจับกุ้งได้รวมกว่า 100,000 เมตริกตัน โดยประมาณร้อยละ 90 ของปริมาณการจับกุ้งทั้งหมดที่จับได้ เป็นกุ้งน้ำเค็ม หรือกุ้งทะเลส่วนที่เหลือเป็นกุ้งน้ำจืด ผลผลิตกุ้งของประเทศไทยมีอัตราเพิ่มเพียงเล็กน้อยรายในช่วง 14 ปี (2520-2534) มีอัตราเพิ่มในแต่ละปีเพียงร้อยละ 2.62 และในปี 2520 มีผลผลิตกุ้ง 143.1 พันตัน และเพิ่มขึ้นเป็น 272.0 พันตัน ในปี 2534 (ตารางที่ 6)

สำหรับกุ้งน้ำเค็มหรือกุ้งทะเลของประเทศไทยได้มาจาก 2 แหล่ง คือ จากการทำประมงในแหล่งธรรมชาติ และจากการเพาะเลี้ยง ประมาณร้อยละ 85 ของผลผลิตกุ้งทั้งหมดจากธรรมชาติ ที่เหลือได้จากการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลจากธรรมชาติ ส่วนใหญ่ตั้งเป็นการทำประมงอวนลากและอวนรุน โดยมีแหล่งที่จับที่สำคัญบริเวณอ่าวไทยฝั่งตะวันออก ตั้งแต่จังหวัดสมุทรปราการ สมุทรสาคร จนถึงจังหวัดระยองบุรีรัมย์ อ่าวไทยฝั่งตะวันตก ตั้งแต่จังหวัดชุมพรจนถึงนราธิวาสและบริเวณฝั่งทะเลอันดามัน ตั้งแต่จังหวัดระนองจนถึงจังหวัดสตูล ปริมาณกุ้งทะเลที่จับได้มีแนวโน้มลดลง สาเหตุสำคัญที่ทำให้การจับกุ้งทะเลมีแนวโน้มลดลง เนื่องมา

ภาพที่ 2 : แหล่งการผลิตตั้งทะเลจากการเพาะเลี้ยงของประเทศไทย

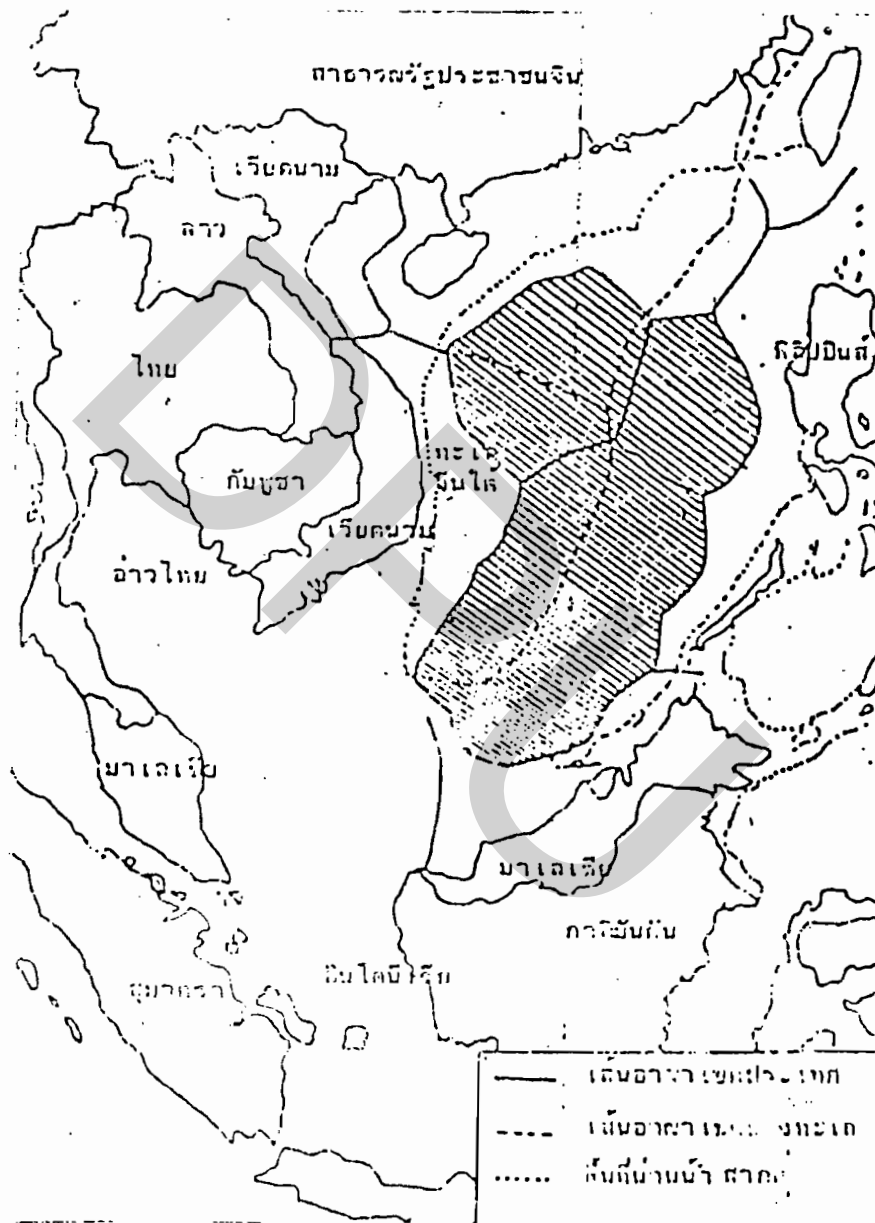
 จังหวัดที่มีการเพาะเลี้ยงกุ้งน้ำจืด

จากการประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไร่ที่ทะเล (ดังภาพที่ 3) ของ ประเทศเพื่อนบ้านทำให้พื้นที่การทำประมงของประเทศไทยลดลง ประกอบกับมีการทำ ประมงในเขตน่านน้ำไทยเกิดภัยพิบัติการผลิต ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์น้ำ ธรรมชาติลดน้อยถอยลง มีผลทำให้การจับกุ้งทะเลจากธรรมชาติได้ลดน้อยลง แต่ ประเทศไทยได้แก้ไขปัญหานี้โดยตกลงร่วมมือทางการประมงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่นบังกลาเทศ อินเดีย เป็นต้น ในลักษณะการทำประมงร่วม (joint venture) ประกอบกับความต้องการกุ้งสดแช่แข็งในต่างประเทศเพิ่ม ราคากุ้งจึงสูงขึ้นจนเป็น แรงจูงใจให้มีการจับและผลิตกุ้งกันอย่างเต็มที่

ส่วนปริมาณการผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยงนั้น ปริมาณการผลิตเพิ่มขึ้น กล่าวคือในปี 2520 ปริมาณการผลิต 1,589 เมตริกตัน ต่อมาในปี 2534 ปริมาณ การผลิตเพิ่มเป็น 161.650 เมตริกตัน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 7 เท่าตัว (ตารางที่ 7) เนื่องจากมีความนิยมเลี้ยงกุ้งกันมากขึ้น ประกอบกับหน่วยราชการให้ความสนับ สนุนอย่างเต็มที่ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แต่อย่างไรก็ตามปริมาณ การผลิตจากการเพาะเลี้ยงมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 75 ของการผลิตกุ้งทั้งหมดของ ประเทศ

๗๗
๖๖๖.๖๖๖๖๖๖๖๖
๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖๖
๖๖

แผนที่ 3 พื้นที่ทะเลจีนหลังประกาศเขตเศรษฐกิจพิเศษ 200 ไมล์ทะเลจากไทย
อันเนื่องมาจากเขตเศรษฐกิจพิเศษที่ไทยได้สร้าง

ตารางที่ 7 ปริมาณการเพาะเลี้ยงกุ้งทะเลของประเทศไทย ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

ปี	ผลผลิต
2520	1,589
2521	6,400
2522	7,064
2523	8,063
2524	10,728
2525	10,091
2526	11,550
2527	13,007
2528	15,841
2529	17,886
2530	23,566
2531	55,633
2532	93,494
2533	118,227
2534	161,650

ที่มา : สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ปัญหาการผลิต

ปัญหาการผลิตกุ้งจากทะเล

1. การกำหนดเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล จากปัญหานี้ทำให้ การทำประมงได้รับผลกระทบกระเทือนด้วย กล่าวคือประเทศไทยเคยทำประมง กุ้ง ได้ในอ่าวไทยร้อยละ 40 และจากน่านน้ำสากลอีกร้อยละ 60 แต่เนื่องมาจากน่าน น้ำสากลบางส่วนได้กลายเป็นเขตเศรษฐกิจจำเพาะของประเทศอื่น ปริมาณกุ้งทะเล ที่ประมงได้จึงลดลง อันจะเป็นผลเสียหายทางเศรษฐกิจ

2. น้ำมันเชื้อเพลิงถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อปริมาณการผลิต กุ้งของประเทศ ทั้งนี้เพราะปริมาณกุ้งส่วนใหญ่จะทำประมงได้นั้นมาจากทะเลเป็นส่วน ใหญ่ เรือประมงทั้งขนาดเล็ก และขนาดใหญ่ใช้เชื้อเพลิงเป็นปัจจัยสำคัญ แต่ในปัจจุ บันเชื้อเพลิงราคาสูงเป็นผลทำให้เรือประมงจำนวนมากหยุดออกทำการจับจุด เรือเทียบท่าอยู่เฉย ๆ อดเฉพาะชาวประมง ขนาดเล็กที่มีทุนการประกอบการต่ำ

ปัญหาการผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยง

1. สิ่งแวดล้อมเป็นพิษหรือเสื่อมโทรม กล่าวคือ เหตุที่การเลี้ยงกุ้งต้อง เพาะเลี้ยงตามชายฝั่ง เมื่อมีการระบายน้ำเสียจากอุตสาหกรรมต่าง ๆ ลงสู่ทะเลจึง ก่อให้เกิดน้ำเน่าเสีย สัตว์น้ำโรคเฉพาะอย่างยิ่งลูกกุ้งทะเลหรือตัวอ่อนบริเวณชายฝั่ง ที่ต้องการน้ำทะเลมีออกซิเจนสูง จะถูกทำลาย ชาวประมงหรือชาวนากุ้งที่อาศัยน้ำ ฟ้าหรือลูกกุ้งตัวอ่อนจากธรรมชาติไปเพาะเลี้ยงในนากุ้งต้องประสบปัญหาลูกกุ้งลดลง

2. ชาวประมงผู้เพาะเลี้ยงกุ้งหรือทำนากุ้งยังอยู่ในสภาพต่างคนต่างเพาะ เลี้ยงหรือทำนากุ้งเป็นเอกเทศ ยังไม่ได้รวมกลุ่ม เป็นนิติบุคคล อย่างสมาคม สหกรณ์

หรือเป็นสถาบันที่เข้มแข็ง ท้าทายมีอำนาจในการต่อรองในเรื่องราคาผลผลิต

3. ขาดแคลนเงินทุนและสินเชื่อ ด้วยเหตุที่การลงทุนในธุรกิจการทานากุ้งมีความเสี่ยงพอสมควร ส่งผลให้ชาวประมงขาดแคลนสินเชื่อด้วยและเมื่อแหล่งสินเชื่อคิดว่าธุรกิจการทานากุ้งมีความเสี่ยงเช่นนี้ย่อมส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สินเชื่อสูงตามไปด้วย

4. อาชีพการเพาะเลี้ยงลูกกุ้งยังไม่แพร่หลายจึงมีปัญหาการทานากุ้ง ประกอบกับปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษเสื่อมโทรม อัตราเจริญเติบโตหรือเปอร์เซ็นต์รอดตายของลูกกุ้งจึงมีอัตราต่ำ

การผลิตกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย

ชนิดของกุ้งสดแช่แข็ง

ในการผลิตกุ้งสดแช่แข็งในปัจจุบันใช้กุ้งจากแหล่งน้ำธรรมชาติ คือกุ้งน้ำเค็ม ได้แก่ กุ้งแช่บ๊วย กุ้งเหลือง กุ้งกุลาดำ กุ้งกุลาลาย กุ้งร็อกคิก และกุ้งน้ำจืด คือกุ้งก้ามกราม ลักษณะของกุ้งสดแช่แข็ง เพื่อการส่งออกแบ่งได้ดังนี้

1. กุ้งสดแช่แข็งเป็นก้อน (Block Frozen) ผลิตการนำกุ้งสดที่ผ่านการล้าง คัดขนาดและลักษณะความต้องการแล้วนำมาเรียงใส่ในภาชนะที่มีขนาดบรรจุต่าง ๆ ผลิตมีหน่วยเป็นน้ำหนักเป็นปอนด์หรือกิโลกรัม ตามความต้องการของตลาดแล้วจึงผ่านขบวนการล้าง เย็นเข้าสู่ห้องแช่เยือกแข็ง ที่มีอุณหภูมิของห้องเป็น -40 องศาเซลเซียส กุ้งทั้งหมดจะแข็งตัวในเวลา 8-10 ชั่วโมง จากนั้นจึงเป็นขั้นตอนการหีบห่อ ผลิตนำกุ้งสดแช่แข็งแล้วออกจากภาชนะห่อด้วยแผ่นพลาสติก แล้วจึงบรรจุลงในกล่องกระดาษแข็งที่ระบุน้ำหนักอย่างชัดเจน สุดท้ายจึงบรรจุกล่อง

ใหญ่เพื่อเตรียมส่งออก วัตถุประสงค์ไว้ในห้องเย็น ที่มีอุณหภูมิ -18 ถึง -20 องศาเซลเซียสการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งแบบเป็นก้อนนี้ ลักษณะของกุ้งสดแช่แข็งแบ่งได้ ดังนี้

กุ้งเด็ดหัว	ติดเปลือก	ติดหาง	(headless)
กุ้งเด็ดหัว	ลอกเปลือก	ติดหาง	(peeled tail on)
กุ้งเด็ดหัว	ลอกเปลือก	ติดหางผ่าหลัง	(split or cutlet)
กุ้งเด็ดหัว	ลอกเปลือก	ลอกหาง	(peeled tail off)
กุ้งเด็ดหัว	ลอกเปลือก	ผ่าหลัง	(peeled and deveined)

2. กุ้งสดแช่แข็งเป็นตัว ๆ (Individually Quick Frozen) หรือ I.Q.F วัตถุประสงค์นำกุ้งที่ผ่านการทำความสะอาดและคัดขนาดแล้วจัดวางให้เป็นระเบียบในภาชนะ แล้วจึงส่งเข้าเครื่องแช่แข็งที่ทำความเย็นประมาณ -50 องศาเซลเซียส ใช้เวลาประมาณ 10-20 นาที กุ้งจะแข็งแล้วจึงนำออกจากภาชนะนำมาทำการหีบห่อโดยใช้กล่องกระดาษแข็ง จะบรรจุโดยมีหน่วยน้ำหนักเป็นบอนด์ หรือกิโลกรัม ตามความต้องการตลาด นำกุ้งสดแช่แข็งที่บรรจุในกล่องแล้วมาใส่ในกล่องอีกชั้นหนึ่ง เพื่อเตรียมส่งออกต่อไป

กรรมวิธีการผลิตกุ้งแช่แข็ง

กรรมวิธีการผลิตกุ้งแช่แข็งไม่ยุ่งยากและสลับซับซ้อนเหมือนอุตสาหกรรมอื่น ๆ วัตถุประสงค์ของกุ้ง จะถูกทำลายเนื่องจากเรือประมงที่เทียบท่า หรือสะพานปลา มายังโรงงานหลังจากนั้น วัตถุประสงค์จะผ่านขบวนการผลิตดังต่อไปนี้

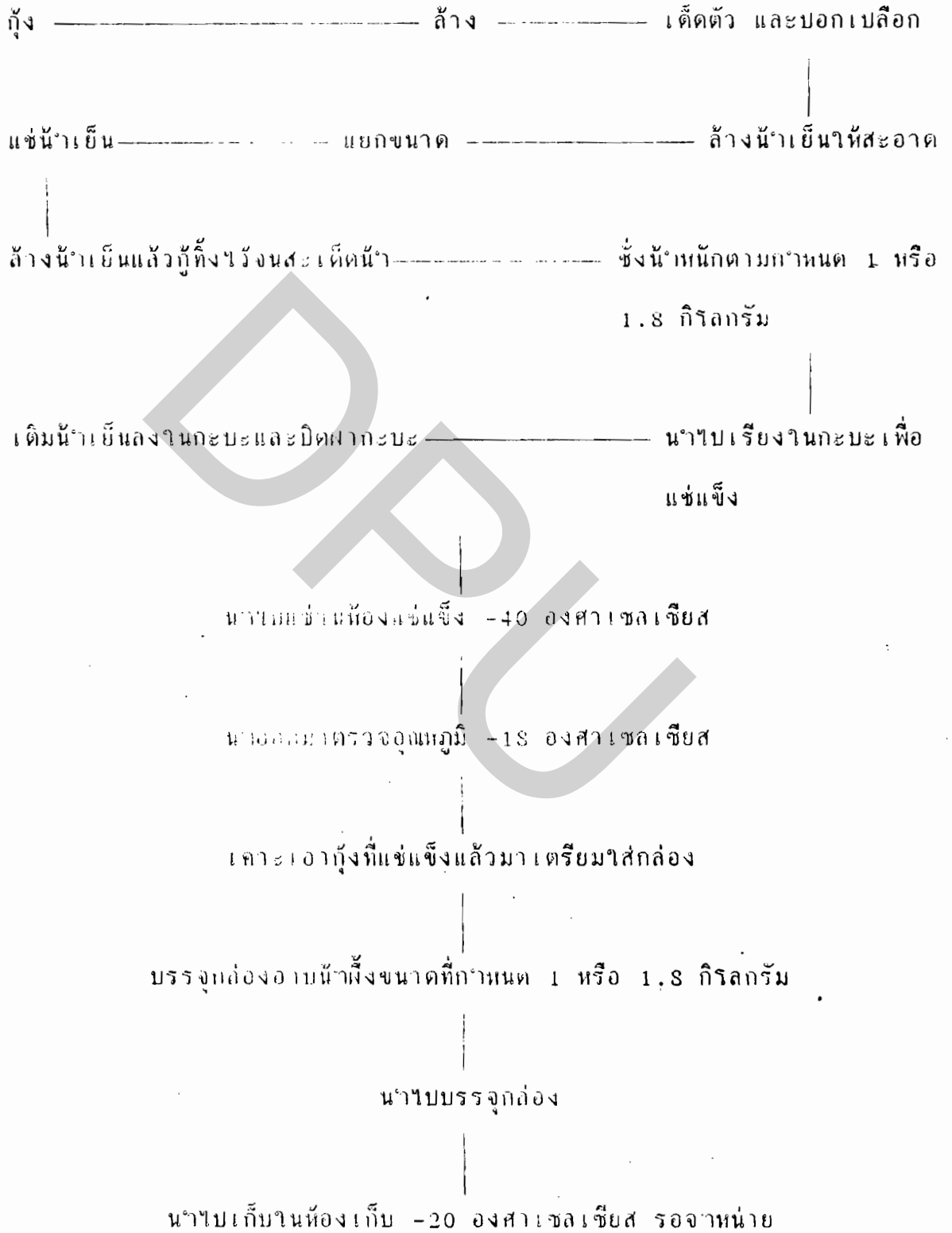
1. ชั้นเตรียมการ นำวัตถุดิบมาหาความสะอาด และฆ่าเชื้อตามชนิดของวัตถุดิบ คือ กุ้งจะถูกเด็ดหัว และเปลือกๆ แล้วแต่ชนิดของกุ้ง จากนั้นก็จะคัดขนาด และคุณภาพตามความต้องการของลูกค้าก่อนนำไปเรียงในถาด
2. ชั้นแช่แข็ง ภาชนะที่ได้บรรจุกุ้งแล้วจะถูกนำไปใส่ในห้องแช่แข็งซึ่งจะลดอุณหภูมิที่ -40 องศาเซลเซียส ในเวลา 8 ชั่วโมง
3. ชั้นบรรจุและเก็บ กุ้งที่แช่แข็งแล้วจะถูกนำไปบรรจุใส่ถุงพลาสติกแล้วใส่กล่องกระดาษอบน้ำแข็ง ขนาดบรรจุสุทธิ 1 กิโลกรัม หรือ 1.8 กิโลกรัม แล้วนำไปเก็บในห้องเก็บที่มีอุณหภูมิ -20 องศาเซลเซียส เพื่อรอการส่งออกต่อไป (ดังภาพที่ 4)

ขนาดมาตรฐานสุขลักษณะกุ้งสดแช่แข็ง

1. สุขลักษณะของกุ้งสดแช่แข็งให้เป็นไปตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนดสุขลักษณะของอาหาร ม.ร.ร. เลขที่ มอก. 34-2516
2. มีจำนวนแบคทีเรียที่มีชีวิตทั้งหมด (Total Viable count) ไม่เกิน 5 แสนตัว สำหรับกุ้งสด และ 5 หมื่นตัว สำหรับกุ้งสุก ต่อน้ำหนัก 1 กรัม ของกุ้งที่ละลายน้ำแข็งออกแล้ว

ปัจจัยสำคัญที่กำหนดคุณภาพของกุ้งสดแช่แข็ง คือ ความสดและความสะอาดโรงงานต้องทำการผลิตภายใต้ลักษณะของมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวแล้ว ดังนั้นสิ่งที่ควรตระหนักทั้งก่อนและหลังกรรมวิธีการผลิตควรเป็นดังนี้

ภาพที่ 4 ขั้นตอนการผลิตกุ้งสดแช่แข็ง

1. วัตถุประสงค์ จะต้องเลือกวัตถุประสงค์ที่ชัด และสะอาดปราศจากสิ่งเจือปน เช่น แผลงชิ้นส่วนของแมลง เหย็ดต่าง ๆ เป็นต้น ปราศจากจุลินทรีย์ที่ทำให้เกิดโรคซึ่งจะเป็นอันตรายแก่ผู้บริโภค ปราศจากสารพิษ หรือสารเคมี ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือจากสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น สารปรอท สารหนู และตะกั่ว เป็นต้น

2. คนงาน คุณภาพของสินค้าสัตว์น้ำแช่แข็งอยู่กับคนงานเป็นอย่างมาก คนงานจะต้องทำความสะอาดก่อนจะเข้าทำงาน แต่งตัวด้วยเสื้อคลุม สวมหมวก และถุงมือ ป้องกันมิให้เชื้อโรคที่ร่างกายกระจายออกมา ต้องเป็นคนที่สุขภาพดีไม่เป็นโรคติดต่อ

3. บริเวณโรงงาน รวมถึงบริเวณที่ทำความสะอาดวัตถุประสงค์จะต้องถูกสุขลักษณะควรตั้งอยู่ในสถานที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก มีทางระบายน้ำ และที่กำจัดน้ำเสีย มีแสงสว่างเพียงพอ ภาชนะที่ใช้บรรจุวัตถุประสงค์จะต้องสะอาดปราศจากสนิม

4. น้ำใช้ มี 2 ประเภท คือ น้ำใช้สำหรับการผลิตกับน้ำใช้ล้างภาชนะที่ใส่วัตถุประสงค์และน้ำล้างพื้นโรงงาน ต้องมีคุณสมบัติเท่านั้นประปา ผสมคลอรีนเข้มข้น

5. ห้องทำความเย็น ห้องแช่แข็ง ต้องมีประสิทธิภาพดี คือ มีความเย็นมากที่สุด แช่แข็งได้เร็วที่สุด ถ้าสามารถทำความเย็นได้ถึง -40 องศาเซลเซียสได้เร็วเท่าใดก็จะทำให้คุณภาพของวัตถุประสงค์ที่เท่านั้น ส่วนในห้องเก็บควรรักษาระดับอุณหภูมิให้ได้ -20 องศาเซลเซียส อยู่เสมอ

ปริมาณการผลิต

จากตารางที่ 8 ปริมาณการผลิตกุ้งสดแช่แข็งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นกล่าวคือในปี 2520 ผลิต 17,900.0 เมตริกตัน ต่อมาในปี 2527 ผลิตถึง 26,228 เมตริกตัน หรือเพิ่มขึ้นเกือบ 3 เท่าตัว ยกเว้นในปี 2525 ที่ปริมาณการผลิตสูงถึง 30,573

เมตริกตัน ในปี 2531 ปริมาณการผลิตสูงถึง 100,397 เมตริกตัน และในปี 2534 ปริมาณการผลิตสูงถึง 250,780 เมตริกตัน แต่ในช่วงปี 2520-2537 มีแนวโน้มลดลง หลังจากนั้นในปี 2528-2534 มีแนวโน้มการผลิตเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ย อาจเนื่องมาจากความต้องการสูงสุดแห่งชาติในต่างประเทศสูงขึ้นจึงทำให้ผู้ผลิตเพิ่มการผลิตมากขึ้น

ปัญหาการผลิตสูงสุดแห่งชาติของประเทศไทย

1. ด้านวัตถุดิบ เช่น วัตถุดิบไม่เพียงพอ และจำนวนไม่สม่ำเสมอทำให้ราคาสูง และไม่สอดคล้องกับความต้องการทางด้านคุณภาพ
2. ด้านแรงงาน เช่น คนงานมีความรับผิดชอบต่ำเนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการรักษาความสะอาดในการผลิต และค่าแรงงานสูงเกินไป เพราะจะต้องจ้างคนงานที่มีความชำนาญการผลิตสินค้าชนิดนี้
3. ด้านการเงิน เช่น อัตราดอกเบี้ยสูง หาแหล่งกู้เพิ่มเติ่มลำบาก ลูกหนี้ชำระหนี้ และมีภาระด้านดอกเบี้ยและหนี้สินมาก
4. ด้านการผลิต เช่น ต้นทุนการผลิตสูง เนื่องจากปัญหาดังกล่าวข้างต้น

ตารางที่ 8 ปริมาณการผลิตกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

ปี	ปริมาณการผลิต	อัตราการเพิ่ม
2520	17,900.0	-9.5
2521	25,000.0	39.7
2522	24,214.0	-3.1
2523	23,289.0	-3.8
2524	24,389.0	4.7
2525	30,573.0	25.4
2526	27,203.0	-11.0
2527	26,228.0	-3.6
2528	32,548.0	24.1
2529	31,432.0	-3.4
2530	44,670.0	42.1
2531	100,397.0	124.8
2532	178,877.0	78.2
2533	201,368.0	12.6
2534	250,780.0	24.5

ที่มา : สถิติการประมงแหล่งประเทศไทย, กรมประมง

ภาวะตลาดกุ้งภายในประเทศ

กุ้งสดที่ผลิตได้ทั้งหมด จะนำมาแปรรูปเป็นรูปกุ้งสดแช่แข็ง กุ้งแห้ง กุ้งกระป๋อง ที่เหลือเป็นการบริโภคภายในประเทศ โดยในช่วงปี 2520-2534 ผลิตกุ้งสดแช่แข็งเฉลี่ยร้อยละ 20 ทากุ้งแห้งคิดเป็นร้อยละ 15 อีกร้อยละ 2 ผลิตเป็นกุ้งกระป๋องและอีกประมาณร้อยละ 63 บริโภคภายในประเทศ(กรมประมง 2527)

ตลาดกุ้งสดภายในประเทศ

การตลาดกุ้งสดภายในประเทศจะเริ่มต้นจากผู้ผลิตกุ้ง หรือการจับกุ้งจนถึงขั้นสุดท้ายที่ผู้ส่งออก วัตถุประสงค์ภายในประเทศนั้นจะประกอบด้วย

1. ตลาดท้องถิ่น หรือตลาดท้องถิ่น (Local Market) จะกระจายอยู่ทั่วไปตามชายฝั่งทะเล ไม่ค่อยมีบทบาทต่อการค้ากุ้งสดนัก เพราะปัจจุบันการคมนาคมสะดวก สามารถขนส่งผลผลิตจากแหล่งผลิตไปยังตลาดชายฝั่งและตลาดปลายทางได้ง่าย การค้าในตลาดนี้จึงเป็นการค้ารายย่อย ๆ เท่านั้น
2. ตลาดขายส่ง (Wholesale Market) จะประกอบด้วย พ่อค้าขายส่ง (แพปลา) พ่อค้าห้องเย็นนายหน้าและผู้แปรรูป ตลาดนี้มักตั้งอยู่ตามท่าเทียบเรือประมง หรือบริเวณใกล้ตลาดสดในตัวอำเภอ หรือบริเวณเขตเทศบาล
3. ตลาดปลายทางหรือตลาดขายปลีก (Terminal Market) จะเป็นตลาดขั้นสุดท้ายที่สินค้ากุ้งจะถึงมือผู้บริโภค ตลาดนี้จะประกอบด้วยพ่อค้าส่งออกและพ่อค้าขายปลีกตามตลาดต่าง ๆ การซื้อขายกุ้งในตลาดนี้อาจเป็นไปในลักษณะการค้า

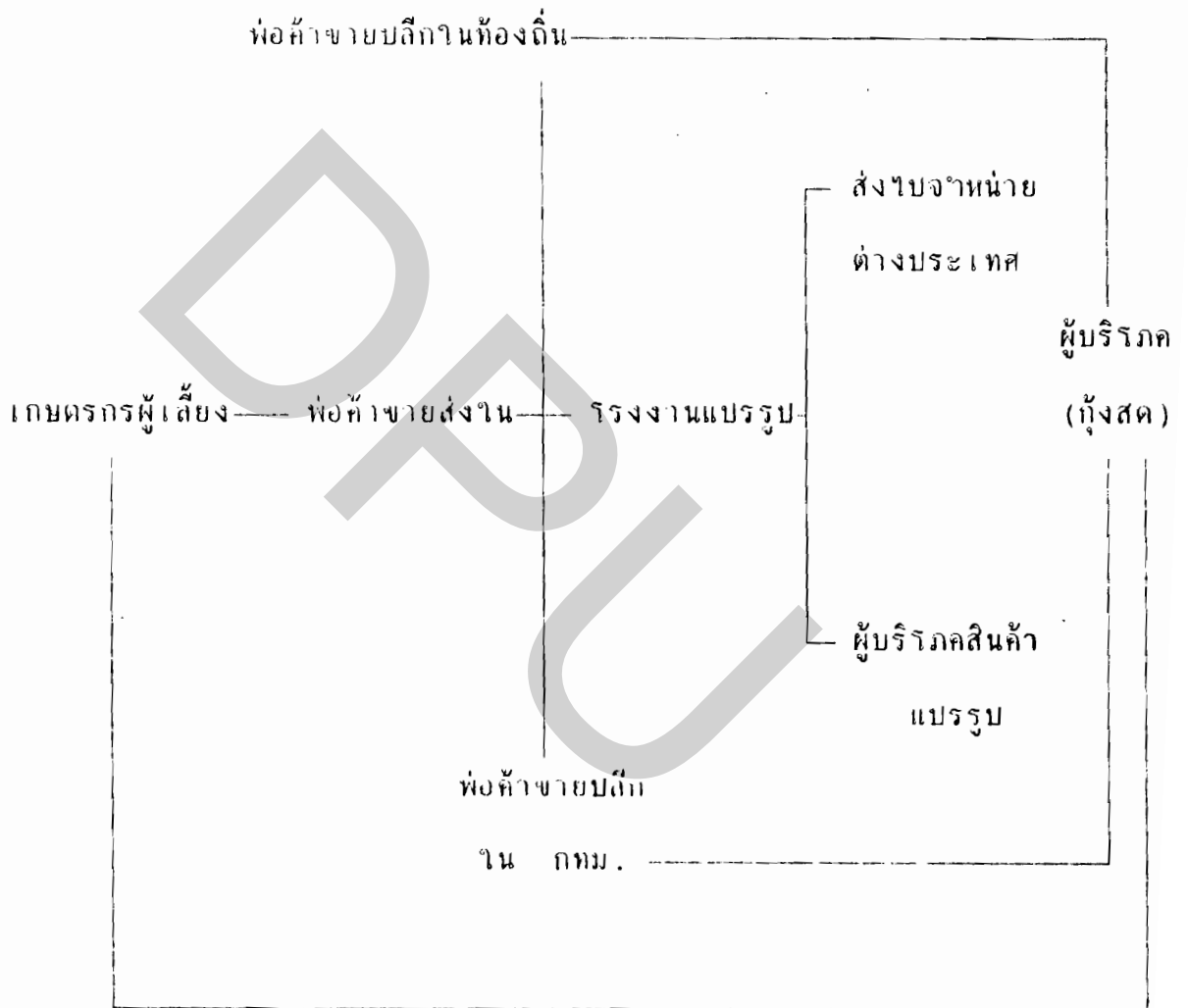
โดยตรงคือชาวประมงหรือผู้เลี้ยงกุ้งขายโดยตรงให้พ่อค้าขายปลีกก็มีอยู่บ้าง (สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2527)

วิธีการตลาดกุ้งสดภายในประเทศ

เมื่อผลิตกุ้งจากการเพาะเลี้ยง (นาุ้ง) ส่วนใหญ่จะจำหน่ายให้แก่ลูกค้าประจำหรือนายทุน เพราะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านเงินทุนและเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการเพาะเลี้ยงกุ้ง บุคคลเหล่านี้ส่วนใหญ่มักจะประกอบด้วยพ่อค้าขายส่งในท้องถิ่น และพ่อค้าขายส่งจากกรุงเทพมหานคร โดยพ่อค้าขายส่งจะนำพาหนะไปรับซื้อถึงนาุ้งแล้วนำไปจำหน่ายให้แก่พ่อค้าขายปลีกในท้องถิ่นโรงงานแปรรูป และตลาดกรุงเทพมหานคร (ดังภาพที่ 5)

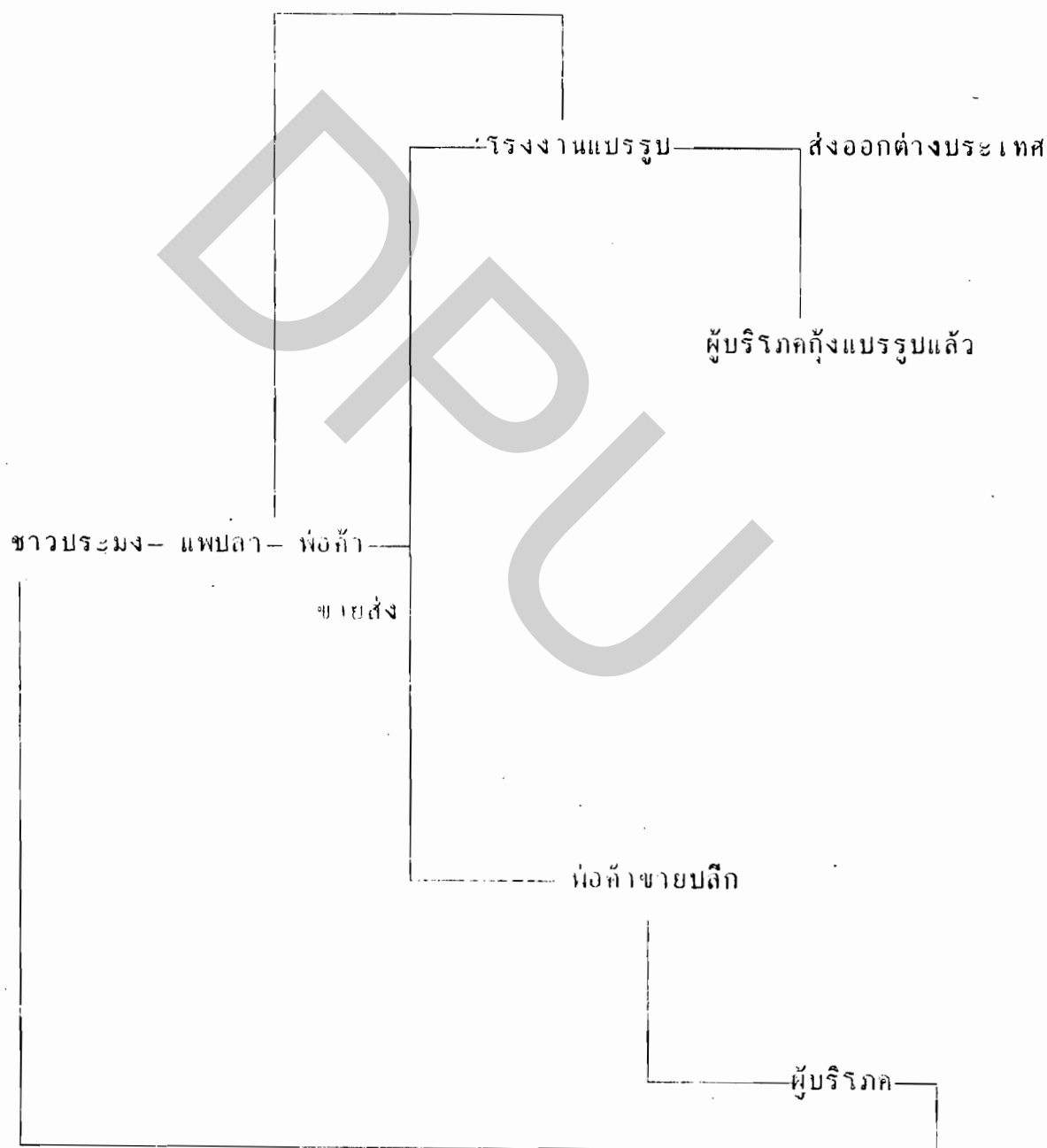
ส่วนวิธีการตลาดกุ้งจากการจับจากทะเลจะถูกนำขึ้นท่ายังแหล่งขึ้นท่าหรือแพปลาในจังหวัดต่าง ๆ โดยจะมีพ่อค้าเข้ามาประมูลราคา เมื่อประมูลได้แล้วจะนำไปจำหน่ายต่อให้กับพ่อค้าปลีกส่วนหนึ่ง เพื่อจำหน่ายต่อให้กับผู้บริโภค และอีกส่วนหนึ่งจะจำหน่ายให้กับโรงงานแปรรูป ซึ่งส่วนใหญ่มักเป็นโรงงานผลิตกุ้งสดแช่แข็ง ซึ่งบางครั้งโรงงานแปรรูปอาจประมูลซื้อจากตลาดกลางโดยตรงด้วย ส่วนการจับกุ้งจากทะเลรายย่อยที่มีปริมาณจำหน่ายไม่มากนักจะนำกุ้งที่จับได้ไปจำหน่ายในตลาดท้องถิ่นด้วยตนเอง (ดังภาพที่ 6)

ภาพที่ 5
แสดงวิธีการตลาดกึ่งจากการเพาะเลี้ยง

ภาพที่ 6

แสดงวิธีการตลาดของกุ้งจากแหล่งน้ำธรรมชาติ

ภาวะการตลาดกุ้งสดแช่แข็งในประเทศไทย

ความต้องการกุ้งสดแช่แข็งในประเทศไทย

ในปี 2534 กุ้งสดแช่แข็งที่ขายภายในประเทศมีประมาณร้อยละ 52 ของปริมาณการผลิตกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมด กล่าวคือปริมาณการผลิตกุ้งสดแช่แข็งทั้งหมด 250,780 เมตริกตัน ในจำนวนนี้ได้นำมาใช้ในการบริโภคภายในประเทศ 129,540 เมตริกตัน (ตารางที่ 9) เมื่อพิจารณาความต้องการกุ้งสดแช่แข็งในประเทศไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น กล่าวคือในปี 2520 ใช้บริโภค 4,237 เมตริกตัน ต่อมาในปี 2534 ใช้บริโภคถึง 129,540 เมตริกตัน หรือปริมาณเพิ่มขึ้นประมาณ 3 เท่าตัว ปัจจัยสำคัญที่มีการเพิ่มขึ้นของความต้องการภายในประเทศคือการเพิ่มขึ้นของประชากร รายได้ของประชากรเพิ่มขึ้น รวมทั้งรสนิยมเปลี่ยนแปลงไปด้วย

ความต้องการกุ้งสดแช่แข็งในการส่งออก

กุ้งสดแช่แข็ง เป็นสินค้าสัตว์น้ำสำคัญชนิดหนึ่งของประเทศไทย โดยทำรายได้มาสู่ประเทศรองลงมาจากอาหารทะเลกระป๋องและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดมา กล่าวคือในปี 2520 ปริมาณส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปยังตลาดต่างประเทศประมาณ 13,663 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 1,171.3 ล้านบาท ต่อมาในปี 2534 ปริมาณการส่งออกประมาณ 121,240 เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าประมาณ 26,680.9 ล้านบาท (ตารางที่ 10) โดยการเพิ่มขึ้นของปริมาณร้อยละ 88.7 และมูลค่าร้อยละ 95.6

เมื่อพิจารณาประเทศที่เป็นตลาดกุ้งที่สำคัญที่สุดของประเทศไทย คือประเทศ

เทศญี่ปุ่น รองลงมาคือประเทศสหรัฐอเมริกา กล่าวคือประเทศญี่ปุ่นนำเข้าร้อยละ 46.3 และประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าร้อยละ 25.6 ของปริมาณส่งออกทั้งหมดของประเทศไทย ในปี 2534 เมื่อรวมปริมาณการส่งออกไปสองประเทศนี้เป็นร้อยละ 71.9 ของปริมาณการส่งออกทั้งหมด ส่วนที่เหลือจะส่งไปยังประเทศสิงคโปร์ ออสเตรเลีย อิตาลี เยอรมนีตะวันตก สหราชอาณาจักร ฮองกง ฝรั่งเศส แคนาดา เป็นต้น

เมื่อพิจารณาการส่งออกไปยังตลาดญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา ปรากฏว่าปริมาณการส่งออกไปประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้นในปี 2531 กล่าวคือประมาณ 22,891 เมตริกตัน ต่อมาในปี 2532 2533 และ 2534 มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ตามลำดับ ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกาปริมาณส่งออกสูงสุด ในปี 2534 คือส่งออกไปประมาณ 31,036 เมตริกตัน แต่เมื่อพิจารณาแนวโน้มการส่งออกในช่วงปี 2520-2534 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตลอดเวลา

ฉะนั้นการนำเข้าของประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา ในแต่ละปี จึงขึ้นอยู่กับหลายสาเหตุด้วยกันเช่น การผลิตภายในประเทศการบริโภคภายในประเทศ ระดับราคา การส่งออกของกลุ่มแข่งขันของประเทศไทย และภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศทั้งสองเป็นสำคัญ จึงต้องศึกษารายละเอียดในประเทศดังกล่าว

ตลาดกึ่งประเทศญี่ปุ่น

การผลิตกึ่งภายในประเทศ

จากตารางที่ 12 ปริมาณการผลิตกึ่งภายในประเทศเป็นเพียงร้อยละ 30 ของการบริโภคทั้งหมดในประเทศ แต่ในช่วงปี 2520-2534 ปริมาณการผลิตไม่

ตารางที่ 9

ปริมาณความต้องการกุ้งสดแช่แข็งภายในประเทศ ปี 2520-2534

ปี	ความต้องการกุ้งสดแช่แข็งภายในประเทศ	อัตราส่วนเพิ่ม
2520	4,237	-
2521	9,622	1.27
2522	5,588	-0.42
2523	5,374	-0.04
2524	5,628	0.05
2525	7,926	0.41
2526	7,053	-0.11
2527	6,800	-0.04
2528	8,507	0.25
2529	2,703	-0.68
2530	10,761	2.98
2531	50,568	3.70
2532	104,579	1.07
2533	116,644	0.12
2534	129,540	0.11

ที่มา : จำนวนจากปริมาณการผลิตทั้งหมด (ตารางที่ 6) ลบด้วยปริมาณการส่งออกทั้งหมด (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10

ปริมาณและมูลค่ากุ้งส่งขายโรงที่ส่งออกไปจำหน่ายต่างประเทศต่างประเภทย่อยของประเทศไทย

ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ส่งออกทั้งหมด		ส่งออกไปญี่ปุ่น		ส่งออกไปสหรัฐ		ส่งออกไปแหล่งอื่น	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
2520	13,663	1,171.3	7,404	779.1	2,088	192.1	4,171	200.3
2521	15,378	1,500.3	8,596	1,055.2	1,835	177.8	4,947	267.3
2522	18,626	2,371.6	10,123	1,651.3	4,256	438.8	4,247	281.5
2523	17,915	1,961.2	10,074	1,361.9	2,921	240.3	4,919	359.0
2524	18,761	2,136.2	10,395	1,450.4	2,475	235.2	5,891	450.6
2525	22,647	2,763.5	12,312	1,853.0	3,458	351.2	6,877	559.3
2526	20,150	3,164.8	7,662	1,535.5	6,149	873.5	6,339	755.5
2527	19,428	2,798.6	7,053	1,211.6	5,941	960.2	6,434	626.8
2528	24,041	3,439.5	7,651	1,445.9	7,097	1,101.0	9,293	882.6
2529	28,729	4,391.1	9,385	2,091.6	7,964	1,208.7	11,380	1,074.6
2530	33,909	5,748.9	12,391	2,869.6	6,878	1,084.7	14,640	1,794.6
2531	49,829	9,701.3	22,891	5,882.5	7,350	1,648.2	19,588	2,170.6
2532	74,298	16,058.6	40,258	9,667.6	14,620	3,316.4	19,420	3,074.6
2533	84,724	20,453.7	43,486	11,917.7	14,941	3,764.6	23,897	4,771.4
2534	121,240	26,680.9	56,194	12,996.7	31,036	7,313.3	34,010	6,370.9

ที่มา : สถิติการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แน่นอน แต่อยู่ในช่วง 47,000-60,000 ตันต่อปี

แหล่งการหาประมงกุ้งของประเทศญี่ปุ่นจะอยู่บริเวณรอบ ๆ เกาะญี่ปุ่นนั่นเอง เกือบร้อยละ 50 ของการจับทั้งหมดมาจากเกาะทะเลจีนตะวันออก และทะเลสาบเซต (Seto Inland Sea) ซึ่งสามารถจับกุ้งกูรุม่า (Kuruma Ebi) ส่วนกุ้งทางตะวันออกเฉียงเหนือ (northeast prawns) แต่ปริมาณการผลิตส่วนใหญ่เป็นกุ้งกระแสน้ำอ่อน เมื่อพิจารณาปริมาณการจับจากทะเลจะเห็นว่าปริมาณการจับกำลังลดลง ทำให้การผลิตรวมทั้งประเทศลดตามไปด้วย จึงไม่พอเพียงต่อการบริโภคในประเทศ ดังนั้นเพื่อเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงกุ้งกำลังมีความสำคัญมากขึ้น

ดังนั้นเพื่อเพิ่มปริมาณการผลิตในอนาคตให้ทันต่อความต้องการในประเทศจึงมีการพัฒนาการประมงงานกุ้งของบริษัทต่าง ๆ ของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มมากขึ้น โดยความร่วมมือกันทั้งด้านเรือและเครื่องมือในลักษณะสหกรณ์ อุตสาหกรรมประมงในย่านอินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific) และพื้นที่อื่น ๆ มากขึ้น

ตารางที่ 11

ปริมาณการบริโภคกุ้งในประเทศญี่ปุ่น ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

ปี	ผลิตในประเทศ	นำเข้า	ส่งออก	บริโภคในประเทศ
2520	53,534	126,501	1,748	178,287
2521	59,763	145,843	1,966	203,640
2522	53,077	160,373	2,148	211,307
2523	54,652	165,431	2,841	195,593
2524	54,653	160,330	39,069	175,916
2525	105,526	76,481	78,118	103,889
2526	64,360	110,221	101,538	73,043
2527	66,279	129,057	42,308	153,028
2528	54,991	379,272	7,848	426,415
2529	47,926	117,537	4,798	160,665
2530	47,786	722,636	7,996	762,426
2531	49,399	1,961,775	51,892	1,959,282
2532	45,000	481,107	113,456	412,651
2533	44,762	470,823	74,603	440,982
2534	43,000	3,560,530	67,356	3,536,174

ที่มา : Japan Export and Import Commodity by Country 1977-1991

F.A.O., 1983-1991.

การนำเข้า ส่งออก และการบริโภคในประเทศ

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณาการนำเข้าของประเทศญี่ปุ่นจะเห็นว่าในปี 2520-2534 ปริมาณไม่ค่อยแน่นอน แต่เมื่อประมาณการผลผลิตภายในประเทศ ร้อยละ 30 ส่วนการส่งออกนั้นเป็นเพียงเล็กน้อยเท่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการนำเข้า จากต่างประเทศ

การบริโภคภายในประเทศของประเทศญี่ปุ่น เพิ่มขึ้นจาก 203,640 เมตริกตันในปี 2521 เป็น 3,536,174 เมตริกตันในปี 2534 เมื่อพิจารณาการบริโภคต่อหัวแล้ว ประเทศญี่ปุ่นได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่บริโภคกุ้งสูงสุดประเภทหนึ่ง กล่าวคือโดยเฉลี่ยประมาณ 1.8 กิโลกรัมต่อคนต่อปี

แหล่งนำเข้ากุ้งสดแช่แข็ง

จากตารางที่ 11 ปริมาณการนำเข้าเกือบทั้งหมดเป็นกุ้งสดแช่แข็ง ประมาณร้อยละ 97-98 เมื่อพิจารณาเฉพาะกุ้งสดแช่แข็งปริมาณนำเข้าจะเพิ่มขึ้น ประมาณร้อยละ 70 กล่าวคือจาก 126,501 เมตริกตันในปี 2520 เป็น 3,560,530 เมตริกตันในปี 2534 แหล่งการนำเข้าที่สำคัญที่สุดของประเทศญี่ปุ่นคือ อินเดีย ของการนำเข้าทั้งหมดรองลงมาก็คืออินโดนีเซีย จีน ออสเตรเลีย และไทย เป็นที่น่าสังเกตว่าปริมาณนำเข้าเกือบครึ่งหนึ่งมาจาก 5 ประเทศดังกล่าว

ลักษณะการตลาด

อุปนิสัยการบริโภค

ประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศหนึ่งที่มีบริโภคอาหารประเภทปลามากที่สุดในโลก แต่ในปัจจุบันการบริโภคอาหารประเภทปลากำลังลดลงเนื่องจากอุปนิสัยการบริโภคได้เปลี่ยนไป กล่าวคือบริโภคข้าวและปลาสดแล้วหันไปบริโภคขนมปังและเนื้อเพิ่มมากขึ้น

สาเหตุที่รูปแบบการบริโภคได้เปลี่ยนแปลงไปเนื่องมาจากมาตรฐานการครองชีพสูงขึ้น อาหารแบบตะวันตกกำลังได้รับความนิยม ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวกำลังเพิ่มมากขึ้นโดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นหนุ่ม

แต่อย่างไรก็ตามการบริโภคปลาลดลงแต่การบริโภคก็กลับเพิ่มขึ้น (ตารางที่ 11)

ลักษณะสินค้าและส่วนแบ่งการตลาด

จากการประมาณการร้อยละ 75 ของกุ้งที่ขายในท้องตลาดใช้บริโภคตามภัตตาคารและร้านอาหารดังนี้คือ ร้านอาหารประเภทข้าวปั้น (sushi) ร้อยละ 5 ร้านอาหารแบบญี่ปุ่นและจีนร้อยละ 50 ร้านอาหารแบบตะวันตกร้อยละ 15 และร้านอาหารตามสถาบันการศึกษาร้อยละ 5 ส่วนที่เหลือร้อยละ 25 ใช้บริโภคในครัวเรือน (International Trade Center, 1983:199)

ลักษณะของสินค้าที่ใช้โดยทั่วไปมีดังนี้ คือ

1. กุ้งมีหัว ใช้ประมาณร้อยละ 5 ของกุ้งในท้องตลาดส่วนมากใช้ในภัตตาคารแบบญี่ปุ่น จีน และตะวันตก โดยมากเป็นกุ้งกุลามา
2. กุ้งเอาหัวออกใช้ประมาณร้อยละ 70 ของกุ้งในท้องตลาด
3. กุ้งเนื้อไม่ผ่าหลัง ใช้ประมาณร้อยละ 25 ของกุ้งในท้องตลาดและร้อยละ 55 ของกุ้งชนิดนี้นำเข้าจากประเทศอินเดีย

การบรรจุหีบห่อในประเทศญี่ปุ่นเป็นสิ่งสำคัญมาก ส่วนใหญ่จะบรรจุขนาด 2 กิโลกรัม หรือ 4-6 ปอนด์ต่อกล่อง แต่อาจบรรจุในขนาด 1 กิโลกรัม -1.3 กิโลกรัม 1.5 กิโลกรัม 1.8 กิโลกรัม ขึ้นกับว่ากุ้งนำเข้ามาจากแหล่งใด ส่วนกุ้งแบบเนื้อไม่ผ่าหลัง จะบรรจุขนาดกล่องละ 2 กิโลกรัม

การขยายผลิตภัณฑ์การบรรจุแบบนี้จำนวนตัวจะมีความสำคัญกว่าบรรจุแบบน้ำหนัก โดยอาจจะบรรจุเป็นตัว ๆ หรือ 10-15 ตัวต่อกล่อง สำหรับเรื่องคุณภาพของสินค้าที่สดในญี่ปุ่นเพราะผู้นำเข้าสามารถสั่งสินค้าได้ด้วยตนเอง แต่จะต้องอยู่ในความควบคุมของสมาคมผู้นำเข้าผลิตภัณฑ์อาหารทะเลของประเทศญี่ปุ่น (Japan Marine Product Importers Association) ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานกุ้งนำเข้าประเทศไว้ เพื่อใช้ในการค้าระหว่างประเทศ

การแข่งขันและราวกุ้งในท้องตลาด

ราคาจะมีผลกระทบต่อตลาดภายในประเทศค่อนข้างสูง กล่าวคือ เมื่อราคากุ้งภายในประเทศสูงขึ้นมากกว่าอาหารชนิดอื่น ๆ จะทำให้ผู้บริโภคหันไปบริโภค

ชนิดอื่น ๆ แทน เช่น ปลาหมึกสด เนื้อปลาสด ปลาหูฉลามกระป๋อง เป็นต้น

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคากุ้งภายในประเทศนอกจากปริมาณการผลิตและความต้องการบริโภคในประเทศก็คือ การแข่งขันการนำเข้าของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ภาวะเงินเฟ้อ การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยและการเปลี่ยนแปลงเงินตรา ระหว่างประเทศ

ส่วนราคานำเข้านี้จะเกิดจากการตกลงกันระหว่างผู้นำเข้าหรือผู้บรรจุกึ่งหีบห่อ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ในประเทศต่าง ๆ กับผู้ส่งออกของประเทศเหล่านั้นแต่ทั้งนี้จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานใหญ่ในประเทศญี่ปุ่นด้วย ยกเว้นสาธารณรัฐประชาชนจีน และโซเวียตเท่านั้นที่ราคานำเข้าประเทศญี่ปุ่นผูกขาดโดยรัฐบาล

วิธีการตลาด

เนื่องจากปริมาณการจับกุ้งในประเทศมีเพียงเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณการบริโภคของประเทศดังกล่าวแล้วข้างต้น ปริมาณที่จับได้ส่วนมากจะขายสดตามแหล่งที่จับเช่น นางาซากิ ชิโรชิม จากชาวประมงท้องถิ่นและมีบางส่วนที่ส่งมาขายยังตลาดกลาง

ฉะนั้นการนำเข้าจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นแต่ปัญหาในเรื่องภาษาทำให้ผู้ส่งออกของประเทศต่าง ๆ ไม่สามารถจะเลือกหรือควบคุมวิธีการตลาดได้ กล่าวคือผู้ส่งออกในต่างประเทศจะมีบทบาทในการค้าในประเทศญี่ปุ่นน้อยมาก ส่วนมากบริษัทในประเทศญี่ปุ่นจะเป็นผู้นำเข้าจากต่างประเทศและมีความสามารถในการจัดหาซื้อกุ้งจากต่างประเทศ แต่ปัจจุบันผู้ส่งออกบางรายสามารถจัดส่งกุ้งเข้าประเทศญี่ปุ่นได้

โดยตรงโดยไม่ต้องผ่านบริษัทประเทศญี่ปุ่นได้มากขึ้น โดยทั่วไปวิธีการตลาดนำเข้ากุ้งสามารถอธิบายได้ดังนี้

บริษัทนำเข้า

ส่วนมากการนำเข้าสินค้าประเภทอาหารจะทำโดยบริษัทของประเทศญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่ บริษัทเหล่านี้จะค้าขายสินค้าเกือบทุกชนิดยกเว้นสินค้าอุตสาหกรรม ทั้งการส่งออก การนำเข้า ขายเป็นส่ง และขายปลีก วิธีการนำเข้ากุ้งก็คือ บริษัทเหล่านี้มีความสำคัญในการนำเข้าประเทศด้วย วิธีการนำเข้ากุ้งก็คือ บริษัทเหล่านี้จะติดต่อกับผู้ส่งออกและผู้ผลิตในประเทศต่าง ๆ แล้วคาดคะเนว่าอุปสงค์และอุปทานในประเทศ ระดับราคา และอัตราดอกเบี้ย เป็นเท่าไร เมื่อประเมินแล้วคิดว่าจะสามารถทำกำไรได้จึงมีการสั่งซื้อสินค้าเข้ามา นอกจากนี้บริษัทเหล่านี้มีฐานะทางการเงินสูงมากสามารถให้สินเชื่อแก่ลูกค้าของตนได้ด้วย เช่น พ่อค้าขายส่ง เป็นต้น บริษัทนำเข้ากุ้งขนาดใหญ่ที่สำคัญ ๆ มีดังนี้คือ

1. บริษัทมิตซูชิ (Mitsui and Co.Ltd)
2. บริษัทมิตซูบิชิ (Mitsubishi Corporation)
3. บริษัทมารูเมนิ (Marubeni Corporation)
4. บริษัทชิอิโตะ (C. Itoh and Co)

บริษัทประมง (fishing companies)

บริษัทประมงของประเทศญี่ปุ่นได้ขยายวงกว้างมากทั้งในประเทศและต่างประเทศ และอาจจะอยู่ในรูปแบบการร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่นกับชาติอื่น ๆ แต่เนื่อง

จากต้นทุนในการจับกุ้งสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่นราคาน้ำมัน ทำให้ผลต่อการผลิตของประเศญี่ปุ่นในประเทศอื่น ๆ กล่าวคือทำให้ผลกำไรที่ได้รับไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายการผลิต บริษัทเหล่านี้จึงหันมาค้าระหว่างประเทศและจัดการด้านการตลาดแทนทำให้มีบทบาทในการค้าอาหารทะเลมากขึ้น บริษัทที่สำคัญ ๆ มีดังนี้คือ

1. บริษัทเกียวกุย (Kyokuyo Co mpany Ltd.)
2. บริษัทนิปปอน (Nippon Suisan Ltd.)
3. บริษัทนิชิโร (Nichiro Gyogyo Ltd.)

ตลาดขายส่งกลาง (The Central wholsale markets)

ในประเทศญี่ปุ่นตลาดกลางมีความสำคัญในการกระจายอาหารทะเลมาก เนื่องจากสินค้าเหล่านี้จะขายโดยพ่อค้าขายส่งภายใต้การดูแลของกระทรวงเกษตร ตลาดขายส่งกลางที่ใหญ่ที่สุดในประเทศญี่ปุ่นตั้งอยู่ที่เมืองโตเกียว และมีตลาดกลางอีกประมาณ 50 ตลาดตั้งอยู่ตามหัวเมืองต่าง ๆ ทั่วประเทศ จากการประมาณการพบว่าประมาณร้อยละ 40 ของการนำเข้ากุ้งจะต้องผ่านตลาดส่งกลางเหล่านี้

พ่อค้าขายส่งนอกตลาดกลาง

พ่อค้าขายส่งที่อยู่นอกตลาดกลางประมาณ 6-7 ราย เฉพาะในโตเกียว พ่อค้าเหล่านี้จะซื้อสินค้าโดยตรงจากบริษัทเข้า และนำไปขายต่อให้กับพ่อค้าขายส่งตามขานเมืองหรือขายส่งให้กับภัตตาคารใหญ่ ๆ ต่อไป

การขายปลีก

การบริโภคน้ำดื่มร้อนปริมาณร้อยละ 25 ของกึ่งวันท้องตลาดเป็นการซื้อจากร้านค้าปลีก รวมทั้งการซื้อจากซูเปอร์มาเก็ต โดยพ่อค้าขายปลีกรับช่วงมาจากพ่อค้าส่งออกอีกทอดหนึ่ง

ข้อกำหนดการนำเข้า

ปริมาณการนำเข้า

ไม่มีการจำกัดปริมาณนำเข้ากึ่ง

กฎหมายอาหารและระเบียบ

กฎหมายอาหารและระเบียบจะอยู่ภายใต้ความควบคุมของกระทรวงสาธารณสุข สินค้านำเข้าจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพก่อนเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค ถ้าพบว่ามีเชื้อโรคหรือสิ่งอื่นใดที่คิดว่าจะมีอันตรายแล้วสินค้านั้นจะถูก-

1. ส่งกลับประเทศที่ส่งออก
2. ทำลาย
3. สามารถนำเข้าได้ ถ้าได้รับความยินยอมจากกระทรวง

สาธารณสุขแต่ต้องมีเงื่อนไข เช่น ห้ามกนบริโภค เป็นต้น

สรุปโอกาสในการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่น

ประเทศญี่ปุ่นจับกุ้งได้น้อยลงจาก 53,534 เมตริกตัน ในปี 2520 เหลือเพียง 43,000 เมตริกตันในปี 2534 แต่ขณะเดียวกันความต้องการบริโภคภายในประเทศกลับมากขึ้น ฉะนั้นเพื่อผลิตให้ทันกับความต้องการจึงต้องมีการเพาะเลี้ยงภายในประเทศกลับมา ฉะนั้นเพื่อผลิตให้ทันกับความต้องการจึงต้องมีการเพาะเลี้ยงภายในประเทศมากขึ้นเท่านั้นจากต่างประเทศ

จึงกล่าวได้ว่าการนำเข้ากุ้งของประเทศญี่ปุ่นจะต้องเพิ่มขึ้น นอกจากจะมีการเพาะเลี้ยงมากขึ้นเท่านั้น ฉะนั้นการค้ากุ้งระหว่างประเทศจึงค่อนข้างจะเพิ่มขึ้น รอกาสที่ประเทศไทยจะส่งออกกุ้งไปยังประเทศญี่ปุ่นจึงมีมากขึ้น ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับ การสนับสนุนของภาครัฐบาลในด้านนโยบายการค้าระหว่างประเทศ และการควบคุมคุณภาพสินค้าออกอย่างจริงจังมากขึ้นเพื่อให้สามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้มากขึ้น

ตลาดกุ้งในประเทศสหรัฐอเมริกา

การผลิตกุ้งภายในประเทศ

จากตารางที่ 12 ปริมาณการผลิตกุ้งภายในประเทศเป็นเพียงครึ่งหนึ่งของการบริโภคภายในประเทศ ส่วนที่เหลือจำเป็นต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ในปี 2520 ปริมาณการผลิตสูงสุดประมาณ 130,800 เมตริกตัน หลังจากนั้นปริมาณการผลิตจะลดน้อยลงในปี 2522-2532 สาเหตุปี 2533-2534 ผลิตได้สูงขึ้น เพราะสามารถจับกุ้งจากเขตร้อนในอ่าวเม็กซิโก และกุ้งเขตหนาวจากมหาสมุทรแปซิฟิก และแอตแลนติกตอนเหนือ ต่อมาการผลิตกุ้งเขตหนาวและการผลิตกุ้งเขตร้อนลดลง

สาเหตุการผลิตถั่งจากเขตร้อนของประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี 2534 เพิ่มขึ้นเนื่องมาจากการมีกรรมราคาให้มีการจับมากขึ้น แต่ในปี 2523-2532 ปริมาณการผลิตลดลงทั้งนี้ เนื่องมาจากต้นทุนในการผลิตกลับสูงขึ้นตามไปด้วย และ ปริมาณการผลิตของประเทศสหรัฐได้รับการกระทบกระเทือนจากการจับถั่งของประเทศเม็กซิโก แสดงว่ากำลังการผลิตของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้มีการทำได้อย่างเต็มที่แล้ว ฉะนั้นปริมาณการผลิตจึงมีลักษณะไม่ค่อยแน่นอน

การนำเข้าและส่งออก

การนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาจะขึ้น ๆ ลง ๆ ระหว่าง 122,700 เมตริกตันในปี 2520 กับ 108,400 เมตริกตันในปี 2521 และ 632,775 เมตริกตันในปี 2534 (ตารางที่ 12)

การนำเข้าส่วนใหญ่มาจากประเทศในแถบลาตินอเมริกาและแถบเอเชีย ประมาณร้อยละ 2 เท่านั้นที่นำเข้าจากประเทศในเอเชียใต้

ส่วนการส่งออกเป็นส่วนเล็กน้อย ปริมาณจะขึ้น ๆ ลง ๆ อยู่ระหว่าง 26,300 เมตริกตันในปี 2520 และ 25,906 เมตริกตันในปี 2534 ส่วนมากจะส่งไปยังประเทศแคนาดา และ เม็กซิโกในรูปของถั่งสดแช่แข็งและถั่งกระป๋อง

การบริโภครวมในประเทศ

ในปี 2520 การบริโภครวมประมาณ 217,500 เมตริกตัน 610,521 เมตริกตันในปี 2530 และ 668,149 เมตริกตันในปี 2534 ซึ่งมากกว่าเมื่อ 5 ปี

ตารางที่ 12

ปริมาณการบริโภคกุ้งในประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

ปี	ผลิตในประเทศ	นำเข้า	ส่งออก	บริโภคในประเทศ
2520	130,800	122,700	26,300	217,500
2521	116,500	108,400	30,200	208,000
2522	93,300	121,100	23,200	180,900
2523	30,558	258,069	10,502	278,125
2524	29,958	259,112	13,765	275,305
2525	24,414	319,596	12,783	331,227
2526	29,349	421,179	6,588	443,940
2527	21,439	422,340	5,152	438,628
2528	20,867	452,232	6,073	467,026
2529	27,617	492,005	2,833	516,789
2530	30,652	583,030	3,161	610,521
2531	30,165	598,210	4,619	623,756
2532	29,785	563,523	14,341	588,967
2533	46,902	579,427	12,781	613,548
2534	61,280	632,775	25,906	668,149

ที่มา : Fisheries of The United States, 1991

ก่อนซึ่งบริโภคเฉลี่ยปีละ 192,000 เมตริกตัน เนื่องจากภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทำให้รายได้ต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น และราคาถุงสลดต่ำลงซึ่งมีสาเหตุมาจากปริมาณการผลิตของโลกเพิ่มขึ้น แต่เมื่อพิจารณาการบริโภคต่อหัวแล้วปริมาณการบริโภคจะลดลง

แหล่งการนำเข้ากุ้ง

จากตารางที่ 12 ปริมาณนำเข้าในรูปแบบผลิตภัณฑ์กุ้ง ในปี 2520-2534 เฉลี่ยเพิ่มขึ้น กล่าวคือเพิ่มขึ้นจาก 122,700 เมตริกตันในปี 2520 เป็น 583,030 เมตริกตันในปี 2530 แล้วเพิ่มขึ้นเป็น 632,775 ในปี 2534 ประมาณร้อยละ 63 ของการนำเข้าทั้งหมดเป็นกุ้งสดแช่แข็ง

จากตารางที่ 12 ประเทศสหรัฐอเมริกานำเข้าจากประเทศเม็กซิโกเป็นอันดับแรก รองลงมาคือประเทศอิตาลี อินเดีย ปานามา และไทย โดยเฉพาะจากประเทศไทยเป็นเพียงเล็กน้อยเท่านั้น กล่าวได้ว่า การนำเข้าจากประเทศไทยเพียงตลาดสำรองของสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่มีแนวโน้มว่าจะนำเข้าจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ลักษณะตลาดของสหรัฐอเมริกา

ลักษณะการบริโภคจะเน้นกุ้งจากเขตร้อนมากกว่าเขตหนาว กล่าวคือมีการนำเข้ากุ้งจากเขตหนาวเพียงร้อยละ 2 และจากการผลิตในประเทศเพียงร้อยละ 18 ของการบริโภคทั้งหมด และมีแนวโน้มจะลดลง เนื่องจากปริมาณการผลิตลดลงมากกว่ามีสาเหตุมาจากนิสัยในการบริโภคเปลี่ยนไป สรุปว่ากุ้งที่จับบริโภค

มีความสำคัญทั้งกุ้งเขตร้อนและเขตหนาว และเป็นที่สังเกตว่ากุ้งทั้งสองนี้ถึงแม้ว่าจะมีลักษณะแข่งขันกัน แต่ตลาดของทั้งสองชนิดจะแยกออกจากกันอย่างเห็นได้ชัด

ปริมาณร้อยละ 85 ของกุ้งสดแช่แข็งใช้บริโภคในภัตตาคารอีกร้อยละ 15 จะขายปลีกในซูเปอร์มาเก็ตเป็นส่วนใหญ่ ส่วนกุ้งกระป๋องจะขายปลีกเป็นส่วนใหญ่ (International Trade Center, 1983:167)

การแข่งขันและราคากุ้งในตลาด

การแข่งขัน

เครื่องหมายการค้าเป็นสิ่งสำคัญในการขายในประเทศสหรัฐอเมริกา เนื่องจากปริมาณร้อยละ 85 ขายในร้านอาหารภัตตาคาร เครื่องหมายการค้าเป็นตัวประกันในเรื่องคุณภาพของสินค้าชนิดนั้น

ปริมาณความต้องการกุ้งในประเทศสหรัฐอเมริกาขึ้นอยู่กับระดับรายได้ส่วนบุคคล เนื่องจากส่วนมากผู้บริโภคจะไปบริโภคในร้านอาหาร เมื่อรายได้น้อยลงจะทำให้การออกไปบริโภคอาหารนอกบ้านน้อยลงตามไปด้วย

ในประเทศสหรัฐอเมริกาอาหารที่สามารถทดแทนการบริโภคกุ้งได้เมื่อราคากุ้งสูงขึ้นคือ อาหารชนิดอื่น ๆ เช่น ปลาหมึกสด เนื้อปลาสด ปลาทูน่ากระป๋อง เป็นต้น

ราคาโรงงานห้องตลาด

ราคาของกึ่ง ในห้องตลาดขึ้นอยู่กับขนาด สี และลักษณะ สินค้ากึ่งนอก จากนั้นยังขึ้นอยู่กับแหล่งของการนำเข้ากึ่งด้วย โดยทั่วไปกึ่งขนาดใหญ่จะมีราคา สูงกว่าขนาดกลาง และขนาดเล็ก และยังขึ้นอยู่กับอุปสงค์ อุปทานของกึ่งในประเทศ เป็นสำคัญ นอกจากนี้ราคากึ่งยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่น ๆ ด้วย เช่น

1. ปริมาณการผลิตของโลก
2. การเกิดภาวะเงินเฟ้อ
3. การเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน โดยเฉพาะเงินดอลลาร์และเงินบาท

วิธีปฏิบัติทางการค้า

การนำเข้ากึ่ง ราคาที่ตกลงกันระหว่างผู้ส่งออกและผู้นำเข้าจ่ายในรูปแบบ เลตเตอร์ ออฟ เครดิต (letter of credit) เมื่อมีการรับรองจาก FDA (Food and Drug Administration) ในเรื่องคุณภาพสินค้าและมีการรับสินค้านั้น แล้วประมาณร้อยละ 60-80 ของมูลค่าของสินค้า ที่เหลือจะจ่ายเมื่อสินค้าได้ขายในประเทศเรียบร้อยแล้ว

ข้อกำหนดในการนำเข้า

ปริมาณการนำเข้า

ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีการกำหนดปริมาณการนำเข้า ยกเว้นห้ามการนำเข้าจากประเทศที่มีข้อตกลงในการค้าระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศนั้น

กฎหมายอาหารและระเบียบ (food laws and regulation)

ผู้ส่งและผลิตภัณฑ์ทั้งที่นำเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาจะต้องผ่าน FDA ถ้าตรวจสอบพบว่ามีเชื้อโรค หรือสารพิษ การหีบห่อและสลากไม่เรียบร้อยจะมีทางเลือกอยู่ 3 ทาง คือ

1. ทิ้งลาย
2. ส่งคืนกลับถิ่น
3. ทำเงื่อนไขขี้นมาใหม่

ในกรณีทำเงื่อนไขขี้นมาใหม่ในที่นี้หมายถึงทำโดย FDA และต้องปฏิบัติตามคำแนะนำของ FDA ด้วย ยกตัวอย่างเช่น สามารถอนุญาตให้นำเข้าประเทศได้เฉพาะสินค้าที่ผ่านการยอมรับจาก FDA

เป็นที่น่าสังเกตว่าควรจะให้ความสำคัญกับการจัดเกรดสินค้านำเข้า เพราะเป็นสิ่งสำคัญที่จะแสดงว่าสินค้านั้นเป็นสินค้าที่มีคุณภาพ

สรุปโอกาสในการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

กล่าวได้ว่าตลาดสหรัฐอเมริกาค่อนข้างคงที่ทั้ง ๆ ที่ปริมาณการผลิตทั้งของประเทศไทยและสหรัฐอเมริกาไม่แน่นอน ภัยเฉพาะปริมาณการจับกุ้งภายในประเทศค่อนข้างจะลดลงตลอดเวลา เนื่องจากปริมาณการจับกุ้งจากเขตหนาวลดลงมากกว่าการเพิ่มขึ้นของปริมาณการจับจากเขตร้อน ฉะนั้นการนำเข้าจึงไม่แน่นอนตามไปด้วย แต่มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นกล่าวคือในปี 2521 การนำเข้าร้อยละ 58 ต่อมาในปี 2534 เป็นร้อยละ 73 ของการบริโภคทั้งหมด

เป็นที่ยอมรับกันว่าสติกกุ้งในเขตหนาวของประเทศไทยในตะวันออกเฉียงเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิกกำลังลดลงและปริมาณการจับในเขตร้อนก็มาถึงระดับสูงสุดแล้ว ฉะนั้นการเพิ่มปริมาณการผลิตจึงไม่สามารถกระทำได้ แต่ปริมาณการบริโภคในประเทศเพิ่มขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการนำเข้าจากต่างประเทศมากขึ้น

ตัวที่กำหนดอุปสงค์ในประเทศสหรัฐอเมริกาก็คือ รายได้ที่ใช้จ่ายได้จริง (real disposable income) ซึ่งเป็นตัวที่แสดงภาวะเงินเฟ้อและภาวะเศรษฐกิจของประเทศ

ฉะนั้นปริมาณความต้องการของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เนื่องจากภาวะชะงักของการบริโภคกุ้งต่อตัว อัตราการเพิ่มของประชากรประมาณร้อยละ 1 ต่อปีเท่านั้น ฉะนั้นโอกาสในการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจากประเทศไทยจำเป็นต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างเต็มที่ตลอดจนมีการควบคุมคุณภาพและมาตรฐานให้อยู่ในระดับที่เป็นที่ยอมรับของต่างประเทศ จึงจะสามารถเพิ่มการส่งออกได้

สรุปปัญหาการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งไปประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา

อำนาจในการต่อรองราคา

จะเห็นว่ามีความแตกต่างการกึ่งภายในประเทศของประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา สูงมากทำให้การนำเข้าของทั้งสองประเทศสูงมาก และมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ แต่เนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศผลิตกุ้งมาก และส่งเข้ามาที่สุด ประเทศญี่ปุ่นจึงได้ไปร่วมลงทุนในกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมประมงในประเทศต่าง ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะในประเทศอินเดีย และอินโดนีเซีย ในระยะหลังประเทศญี่ปุ่นได้นำเข้ากุ้งเข้าจากประเทศทั้งสองเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ โดยถือว่ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศไทยเป็นเพียงอุปทานรองเท่านั้น ดังนั้นความต้องการกึ่งสดของประเทศญี่ปุ่นจากประเทศไทยจึงขึ้นอยู่กับปริมาณการนำเข้าจากประเทศอินเดียและอินโดนีเซีย เป็นสำคัญ และในปัจจุบันสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในตลาดญี่ปุ่น และกลายเป็นคู่แข่งชั้นของประเทศไทย จึงทำให้ปริมาณกึ่งที่ประเทศญี่ปุ่นต้องการจากประเทศไทยในแต่ละปีขาดความแน่นอนยิ่งขึ้น ในขณะที่ประเทศญี่ปุ่นถือว่าประเทศไทยเป็นเพียงแหล่งอุปทานรองนั้น ทางด้านประเทศไทยประเทศญี่ปุ่นกลับเป็นตลาดหลักของประเทศไทย ดังนั้นจึงทำให้การค้ากึ่งส่งออกของประเทศไทยต้องอยู่ในสภาพที่ไม่แน่นอน ทั้งปริมาณและราคา และจะคงดำรงต่อไปตราบเท่าที่การค้ากึ่งส่งออกของประเทศไทยยังอิงอยู่กับตลาดประเทศญี่ปุ่นเป็นหลัก ซึ่งทำให้ประเทศญี่ปุ่นมีอำนาจการต่อรองสูงกว่าประเทศไทยมาก สำหรับประเทศสหรัฐอเมริกาส่วนมากนำเข้ากุ้งสดแช่แข็งจากประเทศเม็กซิโกเป็นหลัก และนำเข้าจากประเทศไทยเพียงเล็กน้อยเช่นเดียวกัน ประเทศญี่ปุ่น ทำให้ประเทศสหรัฐอเมริกา มีอำนาจการต่อรองราคาสูงกว่าประเทศไทยเช่นกัน

มาตรฐานและคุณภาพกิ่งสดแช่แข็งส่งออก

เนื่องจากได้มีบริษัทเป็นจำนวนมากที่ทำกาารส่งออกกิ่งสดแช่แข็งไปยังต่างประเทศซึ่งกิ่งทะเลส่งออกของประเทศไทยถูกตำหนิจากประเทศผู้ซื้อว่าขาดความสะอาดและความสด นอกจากนี้ยังมีการปลอมแปลงขนาดของกิ่งโดยนำกิ่งขนาดเล็กรวมไว้ในภาชนะสำหรับบรรจุกิ่งขนาดใหญ่อีกด้วย ทำให้ไม่ได้มาตรฐานและขาดความเชื่อถือ สาเหตุเนื่องมาจากจำนวนบริษัทมีจำนวนมากยากต่อการควบคุมซึ่งเป็นปัญหาสำคัญ หากไม่รีบแก้ไขแล้วอาจทำให้ประเทศต้องสูญเสียตลาดต่างประเทศที่มีอยู่และเป็นอุปสรรคในการขยายตลาดอีกด้วย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์

การศึกษานี้ ได้สังเกตเห็นถึงความสำคัญของกุ้งสดแช่แข็งที่มีศักยภาพในการส่งออก ดังนั้นการศึกษาดังกล่าวจึงมุ่งเน้นการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังตลาดต่างประเทศ จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรได้รับความสนใจ เพราะจะทำให้ทราบถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อปริมาณความต้องการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศผู้นำเข้า ซึ่งจะมีประโยชน์ต่อประเทศผู้ส่งออกคือ ประเทศไทยเพื่อใช้ในการกำหนดนโยบายที่เหมาะสมสำหรับการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง ทั้งนี้ เพื่อที่จะขยายปริมาณการส่งออกให้มากขึ้น สำหรับปัจจัยต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับปริมาณความต้องการกุ้งสดแช่แข็งเพื่อการส่งออก ได้มีการพัฒนาจากทฤษฎีเกี่ยวกับอุปสงค์ของสินค้าทั่ว ๆ ไปโดยคาดว่าอุปสงค์เพื่อการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

สมการอุปสงค์ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

สมการที่ 1

$$ED_j = 1.157,292 - 0.0164 PC_j + 10.3432 Y_j + 74.5247 N_j$$

$$(9.7957) \quad (-0.0408) \quad (14.1601)^* \quad (9.9857)^*$$

$$R^2 = 97.34$$

$$F = 129.21^* \quad D.W = 1.92$$

จำนวนปีที่ทำการวิเคราะห์ $n = 15$

ตัวเลขที่ในวงเล็บคือค่า t -statistics ของสัมประสิทธิ์ ของตัวแปร

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

กำหนดค่าให้

ED_j = ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยเป็น
เมตริกตัน

PC_j = ราคาส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้
บริโภคของประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยเป็นบาทต่อเมตริกตัน

Y_j = รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศ
ญี่ปุ่นมีหน่วยเป็นพันล้านเยน

N_j = จำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่นมีหน่วยเป็นล้านคน

จากสมการที่ 1 จะเห็นได้ว่าปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยัง
ประเทศญี่ปุ่น (ED_j) ซึ่งกำหนดค่าให้ขึ้นอยู่กับราคาส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยัง
ประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่น (PC_j) รายได้ประชาชาติ
ของประเทศญี่ปุ่นปรับด้วยดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศญี่ปุ่น (Y_j) และจำนวน
ประชากรในประเทศญี่ปุ่น (N_j) โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบายความต้องการส่ง
ออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศญี่ปุ่นได้ถึงร้อยละ 97.24 ส่วนอีกร้อยละ 2.76
เป็นอิทธิพลจากการเบี่ยงเบนลงของตัวแปรอื่นๆนอกจากที่กล่าวมาแล้วซึ่งความเชื่อถือ
ได้ของตัวแปรอิสระดังกล่าว ทั้งหมดสามารถอธิบายการส่งออกกุ้ง เมื่อพิจารณาได้จาก
ค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t -statistics) ของแต่ละตัวแปร จากผลการทดสอบ
ตัวแปรปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99 เพียง 2 ตัวแปรคือ
รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น และจำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่น

ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ปรากฏว่า

ราคาส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น คาดว่ามีเครื่องหมายเป็นลบ ซึ่งแสดงว่า ถ้าราคาส่งออกกึ่งเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเมตริกตันทำให้ปริมาณการส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นลดลง 0.0164 เมตริกตัน เนื่องจากผลจากการทดแทน (Substitution Effect) และผลทางรายได้ (Income Effect) กล่าวคือ เมื่อราคาส่งออกกึ่งเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคกึ่งหันไปบริโภคปลาหมึกแทน ผู้บริโภคจึงบริโภคกึ่งลดน้อยลง ส่วนผลทางรายได้ กล่าวคือ เมื่อราคาสูงขึ้นโดยที่รายได้คงเดิม จึงทำให้ผู้บริโภค บริโภคกึ่งน้อยลง ส่งผลทำให้ปริมาณการส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นลดลงด้วยเช่นกัน ในการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติปรากฏว่าราคาส่งออกกึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น คาดว่ามีเครื่องหมายเป็นบวกซึ่งแสดงว่า ถ้ารายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น 1 พันล้านเยน ทำให้ปริมาณการส่งออกกึ่งเพิ่มขึ้น 10.3432 เมตริกตัน เนื่องจากรายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่นสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่น บริโภคกึ่งสูงขึ้นส่งผลให้ปริมาณการส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่นสูงขึ้นด้วย เพราะอำนาจการซื้อในประเทศญี่ปุ่นมีมากขึ้น ในการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติปรากฏว่า รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จำนวนประชากรของประเทศไทย ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น คาดว่ามีเครื่องหมายเป็นบวก ซึ่งแสดงว่า

ถ้า จำนวนประชากรในประเทศญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น 1 ล้านคน ทหารที่ปริมาณการส่งออก
 กุ้งเพิ่มขึ้น 74.5241 หน่วยกตัน เนื่องจากจำนวนประชากรในประเทศญี่ปุ่นมี
 จำนวนมากขึ้น ปริมาณในการบริโภคกุ้งก็จะเพิ่มขึ้นด้วย ส่งผลทำให้ปริมาณการส่ง
 ออกกุ้งของประเทศไทยในประเทศญี่ปุ่นก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน ในการทดสอบทำนาย
 สำคัญทางสถิติปรากฏว่าจำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่น มีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในแต่ละตัว ปรากฏว่า
 ราคาส่งออกกุ้งมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากมีค่า t-statistics ค่าเมื่อทำ
 การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรเหล่านี้จึงมีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่น
 ร้อยละ 99

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยในประเทศ
 ญี่ปุ่นขึ้นอยู่กับ รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศญี่ปุ่น และจำนวนประชากรใน
 ประเทศญี่ปุ่น

สมการอุปสงค์ส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศสหรัฐอเมริกา

สมการที่ 2

$$ED_j = 485,343 - 0,7071 PC_j + 12,3952 Y_j + 71,6542 N_j$$

$$(1,8276) \quad (-0,6330) \quad (2,2836) * \quad (1,8775) *$$

$$R^2 = 75,77$$

$$F = 10,658 \quad D.W = 1,62$$

จำนวนปีที่เข้าในการวิเคราะห์ $n = 15$

ตัวเลขในวงเล็บถือค่า t -statistics ของสัมประสิทธิ์ของตัวแปร

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

กำหนดค่าที่

ED_j = ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา
หน่วยเป็นเมตริกตัน

PC_j = ราคาส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัว
ราคาผู้บริโภครวมของประเทศไทยและประเทศสหรัฐอเมริกาหน่วยเป็นบาทต่อเมตริกตัน

Y_j = รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภค
ของประเทศสหรัฐอเมริกาหน่วยเป็นพันล้านดอลลาร์

N_j = จำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกามีหน่วยเป็นล้านคน

จากสมการที่ 2 จะเห็นว่า ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (ED_j) ซึ่งกำหนดค่าให้ขึ้นอยู่กับ ราคาส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา (PC_j) รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวดัชนีราคาผู้บริโภคของประเทศสหรัฐอเมริกา (Y_j) และจำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกาหน่วยเป็นล้านคน (N_j) โดยตัวแปรดังกล่าวสามารถอธิบาย ความต้องการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาได้ถึงร้อยละ 75.77 ส่วนอีกร้อยละ 24.23 เป็นอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรอื่นๆ นอกจากนี้ค่าตัวแปรอิสระดังกล่าวทั้งหมดที่อธิบาย การส่งออกกุ้ง ที่พิจารณาได้จาก ค่าทดสอบนัยสำคัญทางสถิติ (t -statistics) จากผลการทดสอบตัวแปร

ปรากฏว่ามีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 เพียง 2 ตัวแปร คือ รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศสหรัฐอเมริกา และจำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา

ในการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติของค่าสัมประสิทธิ์ปรากฏว่า

ราคาส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา คาดว่ามีเครื่องหมายเป็นลบ ซึ่งแสดงว่าถ้าราคาส่งออกกุ้งเพิ่มขึ้น 1 บาทต่อเมตริกตัน ทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งลดลง 0.7071 เมตริกตัน เนื่องจากผลจากการทดแทน (Substitution Effect) และผลทางรายได้ (Income Effect) กล่าวคือ เมื่อราคาส่งออกกุ้งเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้บริโภคกุ้งหันไปบริโภคปลาหมึกแทน ผู้บริโภคจะบริโภคกุ้งลดน้อยลง ส่วนผลทางรายได้ กล่าวคือ เมื่อราคาสูงขึ้นโดยที่รายไดคงเดิมจึงทำให้ผู้บริโภค บริโภคกุ้งน้อยลง ส่งผลทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาลดน้อยลงเช่นกัน ในการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติ ปรากฏว่าราคาการส่งออกกุ้งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95

รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศสหรัฐอเมริกา ตามหลักทางทฤษฎีอุปสงค์การส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา คาดว่ามีเครื่องหมายเป็นบวก ซึ่งแสดงว่า ถ้ารายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศสหรัฐอเมริกา เพิ่มขึ้น 1 พันล้านดอลลาร์ ทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งเพิ่มขึ้น 12.3952 เมตริกตัน เนื่องจากรายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศสหรัฐอเมริกาสูงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคหันมาบริโภคกุ้งมากขึ้น ส่งผลทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยไปประเทศ

ส่วสูงขึ้นด้วย เพราะอำนาจซื้อในตลาดสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น ในการทดสอบค่านัย
สำคัญทางสถิติปรากฏว่า รายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศสหรัฐอเมริกา มีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา ตามหลักทฤษฎีอุปสงค์การส่งออก
ออกกึ่งของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา คาดว่ามีเครื่องหมายเป็นบวก ซึ่ง
แสดงว่าถ้า จำนวนประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มขึ้น 1 ล้านคน ทำให้
ปริมาณการส่งออกกึ่งเพิ่มขึ้น 71.6542 เมตริกตัน เนื่องจากจำนวนประชากร
ในประเทศสหรัฐอเมริกามีจำนวนมากขึ้น ปริมาณการบริภกกึ่งก็จะเพิ่มขึ้นด้วย
ส่งผลทำให้ปริมาณการส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาก็เพิ่มขึ้น
ด้วยเช่นกัน ในการทดสอบค่านัยสำคัญทางสถิติปรากฏว่าจำนวนประชากรของ
ประเทศสหรัฐอเมริกา มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

จากการทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรอิสระในแต่ละตัว ปรากฏว่า
ราคาส่งออกกึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากมีค่า t -statistics ต่ำเมื่อทำ
การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรนี้จึงไม่มีนัยสำคัญ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ
95

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ปริมาณการส่งออกกึ่งของประเทศไทยไปประเทศ
สหรัฐอเมริกา ขึ้นอยู่กับรายได้ประชาชาติที่แท้จริงของประเทศสหรัฐอเมริกา และ
จำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม สินค้าส่งออกส่วนใหญ่จึงเป็นสินค้าทางเกษตรกรรมและสินค้าสัตว์น้ำก็เป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญชนิดหนึ่งที่หารายได้ให้แก่ประเทศไทยปีละมาก ๆ เมื่อพิจารณาเฉพาะสินค้าสัตว์น้ำกุ้งสดแช่แข็งเป็นสินค้าที่สำคัญอันดับสองรองลงมาจากอาหารกระป๋อง แต่มูลค่าส่งออกกุ้งสดแช่แข็งในตลาดโลกและปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากว่ากุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยประสบปัญหา เรื่องคุณภาพของกุ้งจากการส่งออกไปยังตลาดโลก

ในด้านการค้าระหว่างประเทศ ปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อการผลิตยังต่างประเทศก็คือการเปลี่ยนแปลงของจำนวนประชากร ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการผลิตในประเทศ การบริโภคในประเทศและการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย ดังนั้น การศึกษาเรื่องการค้าส่งออกกุ้งสดแช่แข็งเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็น เนื่องจากสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อการวางนโยบายอื่น ๆ ที่จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

จากการศึกษาของสรุปผลการผลิตและการตลาดกุ้งของประเทศไทย และตลาดต่างประเทศ ระหว่างปี 2520-2534 ปรากฏว่าปริมาณการผลิตกุ้งในประเทศไทยร้อยละ 80 จะนำไปใช้ภายในประเทศ ส่วนอีกร้อยละ 20 ของปริมาณการผลิตทั้งหมดจะส่งไปจำหน่ายในต่างประเทศในรูปแบบกุ้งแช่แข็ง โดยกุ้งเหล่านี้จะเป็นกุ้ง

ที่มีขนาดใหญ่และมีราคาดี ถึงแม้ว่าปริมาณการส่งออกจะมีเพียงร้อยละ 20 ของปริมาณการผลิตทั้งหมด แต่ปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทยก็จัดเป็นอันดับสองของโลกรองจากจีน

ตลาดที่สำคัญสำหรับกุ้งสดแช่แข็งเพื่อการส่งออกของประเทศไทยได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา สำหรับประเทศญี่ปุ่นนับว่าเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดในการส่งออกกุ้งของประเทศไทย ความต้องการกุ้งในประเทศญี่ปุ่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งพิจารณาได้จากปริมาณการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นจาก 126,501 เมตริกตันในปี 2520 เป็น 3,560,530 เมตริกตันในปี 2534 ส่วนการบริโภคต่อคนก็เพิ่มขึ้นจาก 1.56 กิโลกรัมต่อคน ในปี 2520 เป็น 1.82 กิโลกรัมในปี 2534 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความนิยมกุ้งของประชาชนในประเทศญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วภายในช่วง 15 ปี

ตลาดที่สำคัญรองลงมาคือประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งมีปริมาณการผลิตไม่แน่นอน เนื่องจากแหล่งจับกุ้งมีความไม่แน่นอน การบริโภคต่อคนเพิ่มขึ้นจาก 1.21 กิโลกรัมต่อคนในปี 2520 เป็น 2.62 กิโลกรัมในปี 2534 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความนิยมกุ้งของประชาชนในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เพิ่มขึ้นภายใน 15 ปี

จากผลการวิเคราะห์อุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย ภายใต้อุปสงค์ประเทศญี่ปุ่นพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนกำหนดปริมาณการนำเข้าได้แก่ รายได้ประชาชาติที่แท้จริง และจำนวนประชากรในประเทศญี่ปุ่น ส่วนราคาส่งออกกุ้ง ราคาส่งออกปลาหมึก และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศมีผลกระทบต่อปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณการส่งออกกุ้งของประเทศไทย เหตุที่เป็นดังนี้เนื่องมาจากชาวญี่ปุ่นนิยมบริโภคกุ้งอย่างแพร่หลาย ดังนั้นการนำเข้าจึงเน้นทางด้านคุณภาพมากกว่าราคา

ปีระชาชี้ว่าตกพิงรังสีและเจ้านิพนธ์รัชชีกักรานประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ปีทัก"ตีปนรี"กำลังขี้บ
กึ่ง ราคาส่งออกปลาหมึก และอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศ ไม่เข้าปัจจัยสำคัญใน
การกำหนดปริมาณการส่งออกของประเทศไทยเหตุที่เป็นดังนี้ เนื่องมาจากชาวสหรัฐ
อเมริกานิยมบริโภคกุ้ง ประกอบกับประเทศสหรัฐอเมริกาขาดแคลนกุ้ง ดังนั้นการนำ
เข้ากุ้งของประเทศสหรัฐอเมริกาจึงเน้นทางด้านคุณภาพกว่าราคา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาอุปสงค์การส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยยังประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา มีข้อเสนอแนะบางประการ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจการส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง ดังนี้

1. จากการศึกษาตลาดกุ้งในประเทศญี่ปุ่น บ่งชี้ว่าผลการดำเนินงานด้านการแข่งขันที่ผ่านมาประเทศไทยประสบความสำเร็จทำให้ปริมาณการส่งออกกุ้งเพิ่มขึ้น แต่จากการศึกษาอุปสงค์การส่งออกกุ้ง บ่งชี้ว่าราคาส่งออกกุ้งไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณการนำเข้าจากประเทศไทย ดังนั้นประเทศไทย ควรพิจารณารายการการแข่งขันด้านอื่นนอกจากนโยบายนราคา เช่น นโยบายพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ วิธีการจัดจำหน่าย ตลอดจนรูปแบบการส่งออก
2. จากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร ด้านรายได้ประชาชาติที่แท้จริงในประเทศญี่ปุ่น มีค่าเท่ากับ 10.3432 ซึ่งแสดงว่ารายได้ประชาชาติที่แท้จริงในประเทศญี่ปุ่นมีค่าสูง ส่งผลทำให้อานางซื้อของชาวญี่ปุ่นมากขึ้น ดังนั้นประเทศไทยควรมุ่งเน้นทางด้านขยายขนาดตลาดให้มากขึ้น เพื่อรองรับกับอานางซื้อของญี่ปุ่นที่มีมากขึ้น
3. จากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร ด้านจำนวนของประชากรในประเทศญี่ปุ่น มีค่าเท่ากับ 74.5247 ซึ่งแสดงว่าจำนวนประชากรในประเทศญี่ปุ่นมีจำนวนมาก ส่งผลทำให้การบริโภครกุ้งของชาวญี่ปุ่นมีมากขึ้น ดังนั้นประเทศไทยควรมุ่งเน้นทางด้านขยายขนาดตลาดให้มากขึ้น เพื่อรองรับกับจำนวนประชากรประเทศญี่ปุ่นที่มีมาก
4. ส่วนการศึกษาตลาดกุ้งในประเทศสหรัฐอเมริกา บ่งชี้ว่าผลการดำเนินงานด้านการแข่งขันที่ผ่านมาประเทศไทยประสบความสำเร็จทำให้ปริมาณ

การส่งออกเพิ่มขึ้น แต่จากการศึกษาอุปสงค์การส่งออกทั้งปรากฏว่า ราคาส่งออกยังไม่ปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณการนำเข้าจากประเทศไทย ดังนั้นประเทศไทยควรรำลึกนโยบายการแข่งขันด้านอื่นนอกจากราคา เช่น นโยบายพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ วิธีการจัดจำหน่ายตลอดจนรูปแบบในการส่งออก

5. จากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้านรายได้ประชาชาติที่แท้จริงในประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ 12.3952 ซึ่งแสดงว่ารายได้ประชาชาติในประเทศสหรัฐอเมริกามีค่าสูง ส่งผลทำให้อำนาจซื้อของชาวสหรัฐอเมริกามีมากขึ้น ดังนั้นประเทศไทยควรมุ่งเน้นทางด้านการขยายขนาดตลาดให้มากขึ้น เพื่อรองรับกับอำนาจซื้อของสหรัฐอเมริกาที่มีมากขึ้นด้วย

6. จากการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร ด้านจำนวนประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกา มีค่าเท่ากับ 71.6542 ซึ่งแสดงว่าจำนวนประชากรในประเทศสหรัฐอเมริกามีค่าสูง ส่งผลทำให้การบริโภคทั้งของชาวสหรัฐอเมริกามีมากขึ้น ดังนั้นประเทศไทยควรมุ่งเน้นทางด้านการขยายขนาดตลาดให้มากขึ้น เพื่อรองรับกับอำนาจซื้อของสหรัฐอเมริกาที่มีมากขึ้นด้วย

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

หนังสือ

- ดวงกมล รัชติกพาณิชย์. เสริมภูมิดิประยุคต์ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2525.
- ศ.ดร.ประเจิด สิ้นทรัพย์. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาคในเชิงคณิตศาสตร์วิเคราะห์
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2527
- รศ.มนตรี พิริยะกุล. เทคนิคการวิเคราะห์สมการถดถอย เล่ม 2 ภาควิชาสถิติ
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2526.
- พศ.สมจิต วัฒนาชยากุล. สถิติวิเคราะห์เบื้องต้น. ภาควิชาคณิตศาสตร์-สถิติ
คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2524.
- สมภาพ ถาวรปิ้ง. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสหสัมพันธ์ ภาควิชาสถิติ
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- รศ.ดร.อนันต์ ศรีรสภา. สถิติเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 2, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ไทยวัฒนาพานิช. 2525.

วารสารและเอกสารอื่น ๆ

- ผู้ส่งออก. "ภาวะตลาดหุ้นไทยในต่างประเทศ" ปีที่ 1 (สิงหาคม 2533) :
53-57.

รลภเกษตร, "กึ่งทะเลทางออกของประเทศไทย" ปีที่ 6 (กันยายน 2529) :

16-29

สตีว์น่า, "ภาวะตลาดต่างประเทศของกุ้ง" ปีที่ 1 ฉบับที่ 8 (เมษายน 2533)

: 53-57

วิทยานิพนธ์

ชิตาลักษณ์ ปิ่นสุวรรณ. "การวิเคราะห์เสถียรภาพของตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็ง"

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2534.

พรรณา หาญวิวัฒน์กิจ. "การวิเคราะห์เศรษฐกิจการผลิตกุ้งกุลาดำในประเทศไทย"

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

วิคเนศวร์ วีระสุนทร. "การวิเคราะห์ตลาดส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของไทย"

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.

วิทวัส สาระสาสิน. "การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกไก่เนื้อของไทย"

วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529.

วิรัช กระแสรัตน์. "แบบจำลองเศรษฐกิจกุ้งสดแช่แข็งของไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญา

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.

- สุจิตรา บัวเข้ม. "การวิเคราะห์ทางเศรษฐกิจการส่งออกผลิตภัณฑ์ปลาหมึกของประเทศไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2532.
- อดิศักดิ์ สุขุมวิทยา, "การศึกษาอุปสงค์และอุปทานส่งออกกุ้งไทย" วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2424.

ภาษาอังกฤษ

- Food and Agriculture Organization of the United Nations. 1977-1991. FOA Production Year book.
- International Monetary Fund 1977-1991 International Financial Statistics Year book.
- Japan Imports of commodity by country. 1977-1991 Agriculture Statistic.
- Japan External Trade Organization. 1979 Access to Japan Import Market.
- Ministry of Finance. 1977-1989. Japan Export and Import.
- United States Department of Agriculture. 1977-1991 Agriculture statistics. Washington, D.C. : the U.S. Department of Agriculture.

กรม
การ
การ
การ

ภาคผนวก

ข้อมูล

ข้อมูล

ข้อมูล	ข้อมูล
อัตราแลกเปลี่ยน	รายงานภาวะเศรษฐกิจรายเดือน ธนาคารแห่งประเทศไทย
ปริมาณการผลิตกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย	ฝ่ายสถิติการประมง กรมประมง
ปริมาณการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทย	สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่น	International Finance
จำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่น	"
รายได้ประชาชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา	"
จำนวนประชากรของประเทศสหรัฐอเมริกา	"
ปริมาณการผลิตกุ้งของประเทศญี่ปุ่น	FAO year book (landing)
ปริมาณการผลิตกุ้งของประเทศสหรัฐอเมริกา	"
ราคาขายส่ง ปลาหมึกสดแช่แข็ง ของประเทศญี่ปุ่น	"
ราคาขายส่ง ปลาหมึกแช่แข็งของประเทศสหรัฐ	"
อเมริกา	

ภาคผนวก ข

การทำประมงร่วม

การจัดการประมงโดยวิธีการทำประมงร่วม (joint venture in fisheries) นับเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศที่ได้รับความสนใจเพิ่มขึ้นในหมู่ประเทศที่ต้องการพัฒนาอุตสาหกรรมประมง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางด้านกฎหมายทะเลระหว่างประเทศที่สำคัญ แต่ละประเทศที่มีชายฝั่งติดทะเลต้องการที่จะรักษาสีทธิครองในทรัพยากรการประมงของตน และปราณนาที่จะควบคุมและจำกัดการล่าทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ละประเทศจึงได้มีการประกาศขยายเขตครอบครองน่านน้ำออกไป 200 ไมล์ ซึ่งเรียกว่าเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเล (exclusive economic zone) การทำประมงร่วมก่อให้เกิดการลงทุนระหว่างประเทศ การถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศที่กำลังพัฒนา

ลักษณะของการทำประมงร่วม (joint venture in fisheries)

คำว่า "joint venture" หมายความว่า "การร่วมมือระหว่าง 2 ชาติ หรือมากกว่าซึ่งอาจเป็นรัฐบาลหรือเอกชนก็ได้ในการดำเนินการพาณิชย์ โดยมีข้อตกลงที่จะแบ่งผลกำไรและความเสี่ยงกัน" (An association of two more parties, whether private or governmental formed to undertake a commercial project and involving an agreement on the sharing of risks and profits)

การทำประมง (joint venture) ธรรมดาได้ 2 ลักษณะตามเงื่อนไขของการจัดตั้งดังนี้

1. การทำประมงร่วมแบบเท่าเทียมกัน (equity joint venture) เป็นการจัดตั้งบริษัทร่วมขึ้นมาบริษัทหนึ่ง มีการถือหุ้นของแต่ละภาคี (party) เป็นสัดส่วนเท่า ๆ กัน

2. การทำประมงร่วมแบบทำสัญญา (contractual joint venture) บริษัท 2 บริษัท เข้ามาตกลง วัตถุประสงค์ร่วมกัน ซึ่งถ้าหากมีภาคีหนึ่งเป็นบริษัทต่างประเทศก็จะเรียกว่า Inter Joint Venture

ดังนั้นจะเห็นว่าภาคีหรือ party อาจเป็นปัจเจกบุคคล บริษัทหรือประเทศก็ได้สำหรับ Joint Venture ในการทำประมง หรือเรียกว่า การทำผลประโยชน์และยอมรับความเสี่ยงร่วมกัน การทำประมงร่วมยังครอบคลุมสัตว์น้ำ การแบ่งผลประโยชน์กัน แต่ไม่ได้รวมถึงการออกอาชญาบัตรำทำเรือประมงต่างชาติ และไม่ได้รวมถึงการจ้างชาวต่างชาติทำงานถึงแม้ว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการทำประมงร่วมกันก็ตาม

ความหวังจากการทำประมง

การทำประมงร่วมกันระหว่างประเทศมักจะเป็นการลงทุนร่วมกันระหว่างประเทศกำลังพัฒนา (developing countries) ผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรสัตว์น้ำกับบริษัทต่างชาติจากประเทศพัฒนาแล้ว (developed countries) โดยประเทศกำลังพัฒนามีทรัพยากรสัตว์น้ำเป็นปัจจัยในการลงทุน ส่วนประเทศพัฒนาแล้วจะเป็นผู้ลงทุนปัจจัยประเภททุน ความเชี่ยวชาญ และการจัดหาตลาดแบบครบวงจร

(vertically-integrating) เราอาจแยกพิจารณาสิ่งที่คาดหวังว่าจะได้จาก การทำประมงร่วมของประเทศ 2 กลุ่ม ได้ดังนี้

1. ประเทศกำลังพัฒนาผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรสัตว์น้ำ ประเทศเหล่านี้ เป็นประเทศที่มีทรัพยากรสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์ แต่โดยประสิทธิภาพในการจับสัตว์น้ำ ด้วยสาเหตุเหล่านี้คือ

- 1.1 ขาดผู้ประกอบการเริ่มแรก
- 1.2 ขาดความรู้ในการเดินเรือ และการใช้เครื่องมือประมง
- 1.3 ขาดประสบการณ์ในการจัดประมง
- 1.4 ขาดการดำเนินงานจับสัตว์น้ำและแปรรูปและการกระจายผลผลิต
- 1.5 ขาดบุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อฝึกอบรมแก่ชาวประมง
- 1.6 ขาดความรู้ทางด้านการตลาดระหว่างประเทศ
- 1.7 มีความต้องการเงินตราต่างประเทศอย่างรีบด่วน

2. ประเทศพัฒนาแล้วผู้เป็นเจ้าของทุนและเทคโนโลยีทางการประมงแต่ ขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำ หรือไม่ขาดแคลน แต่ทรัพยากรของตนอยู่ในสภาพเสื่อม ทรอม หรือมีทรัพยากรที่ไม่สมดุลกับกำลังการทำประมงที่มีอยู่คือ มีประสิทธิภาพการ จับสูงกว่างานวนทรัพยากรนั่นเอง มีกองเรือขนาดใหญ่ เครื่องมือประมงที่มีความ สามารถสูงมีความรู้ทางตลาดดี ประเทศเหล่านี้จึงจำเป็นต้องแสวงหาแหล่งทำ ประมงใหม่ ที่ยังอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำ

การทำประมงร่วมของไทยกับต่างประเทศ

ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศหนึ่งที่มีการพัฒนาการประมงในระดับสูงสุด ดังนั้นในการทำประมงร่วมกับต่างประเทศผู้ซึ่งเป็นเจ้าของทรัพยากรประเภททูน่า เทกอินโรลลี่ ประสมการันท์ ความชำนาญในการทำประมงและเป็นผู้ซึ่งขาดแคลนทรัพยากรสัตว์น้ำ เนื่องจากจับมามากเกินขนาด (over fishing) ในอดีตต้องการแสวงหาประมงจากประเทศต่าง ๆ ผู้เป็นเจ้าของแหล่งสัตว์น้ำที่อุดมสมบูรณ์โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศในแถบเอเชีย ซึ่งมีการพัฒนาประมงต่อยกกว่า แต่ทรัพยากรสัตว์น้ำยังมีความอุดมสมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น ปริมาณการจับและสัณฐานภาพการผลิตปลาฉี่ฉี่น้ำและปลาหน้าดินในแถบทะเลจีนใต้ แหล่งน้ำหลายแหล่งยังคงมีสัณฐานภาพการผลิตปลาฉี่ฉี่น้ำและปลาหน้าดินสูง เช่น แถบอ่าวชาลาวัต ทะเลจีนใต้ ชาลาวีลุดะวันออก ซาบา ซึ่งเป็นน้ำที่มีความเป็นไปทางการเมืองที่ประเทศไทยจะเข้าไปแสวงหาผลประมง

ภาคผนวก ก

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยหนังสือรับรองที่ต้องแสดงต่อพนักงานศุลกากรในการ

ส่งอาหารทะเลและผลิตภัณฑ์ออกไปนอกราชอาณาจักร

พ.ศ. 2531

ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหนังสือรับรองที่ต้องแสดงต่อพนักงานศุลกากร ในการส่งออกอาหารทะเลและผลิตภัณฑ์ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2530 ลงวันที่ 29 กันยายน 2530 กำหนดหนังสือรับรองที่ต้องแสดงต่อเจ้าพนักงานศุลกากรสำหรับการส่งกุ้ง ปลาหมึก แซ่แซ่หรือแซ่แย้ม และผลิตภัณฑ์อาหารที่มีกุ้งผสมเกินกว่าร้อยละ 10 โดยน้ำหนักออกไปยังสหรัฐอเมริกา และประชาคมยุโรปไว้เพื่อให้เป็นไปตามกฎระเบียบข้อ 4 ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 43) พ.ศ. 2530 นั้น

รศยที่เป็นการสมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหนังสือรับรองที่ต้องแสดงต่อหน้าพนักงานศุลกากรในการส่งออกอาหารทะเลและผลิตภัณฑ์ออกไปนอกราชอาณาจักรเสียใหม่ เพื่อให้เหมาะสมสอดคล้องกับภาวะการส่งออกในปัจจุบัน กระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบไว้ ดังนี้

1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหนังสือรับรองที่ต้องแสดงต่อพนักงานศุลกากรในการส่งออกอาหารทะเล และผลิตภัณฑ์ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2531"
2. ระเบียบนี้ให้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป
3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหนังสือรับรองที่ต้อง

แสดงต่อพนักงานศุลกากรตามการส่งออกอาหารทะเลและผลิตภัณฑ์ออกไปนอกราชอาณาจักร พ.ศ. 2530

4. การส่งกุ้งและปลาหมึกแช่แข็งออกไปยังสหรัฐอเมริกาและประชาคมยุโรป ให้นำได้รับการยกเว้นไม่ต้องแสดงหนังสือรับรองผลการวิเคราะห์หนังสือรับรองสุขลักษณะ หรือหนังสือรับรองอื่นใดในทางของ เช่นนั้นต่อเจ้าพนักงานศุลกากร

5. การส่งกุ้งและปลาหมึกแช่แข็งออกไปยังประชาคมยุโรปยกเว้นประเทศอิตาลี และกลุ่มประเทศเบเนลักซ์ ให้นำเป็นไปตามที่กล่าวต่อไปนี้

5.1 แสดง

- (1) หนังสือรับรองผลการวิเคราะห์จากกรมประมง หรือกรมวิทยาศาสตร์ (Certificate of Analysis หรือ Analysis and Health certificate) และ
- (2) หนังสือรับรองสุขลักษณะจากกรมประมง (Sanitary Certificate)

5.2 ในกรณีที่ เป็นสินค้าที่ผลิตจากรงงานที่กรมประมงได้ให้ความเห็นชอบ และมีรายชื่ออยู่ในบัญชีกระทรวงพาณิชย์แจ้งต่อกรมศุลกากรแล้วให้นำได้รับการยกเว้นไม่ต้องแสดงหนังสือรับรองตามข้อ 5.1 (2)

6. การส่งออกกุ้งและปลาหมึกแช่แข็งออกไปยังประเทศอิตาลีให้แสดงหนังสือรับรองตามข้อ 5.1 และต้องแสดงหนังสือรับรองเรื่องสารปรอท จากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ (Mercury Certificate) ด้วย เว้นแต่กุ้งหรือปลาหมึกที่ทำาให้สุกแล้ว ให้นำได้รับการยกเว้นไม่ต้องแสดงหนังสือรับรองเรื่องสารปรอทจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

7. การส่งกุ้ง ปลาหมึกแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์ที่มีกุ้งผสมเกินกว่าร้อยละ 10 อดยน้ำหนัก ออกไปยังกลุ่มประเทศเบเนลักซ์ ให้นำเป็นไปตามที่กล่าวต่อไปนี้

7.1 การส่งออกปลาหมึก ให้นำเป็นไปตามข้อ 5.1 และข้อ 5.2

7.2 การส่งกึ่งแช่แข็ง และผลิตภัณฑ์อาหารที่มีกึ่งผสมเกินกว่าร้อยละ 10 วัตถุดิบแช่แข็ง แช่แข็งผลิตภัณฑ์อาหารที่ผ่านกรรมวิธีฆ่าเชื้อแล้ว ให้นำแสดงหนังสือรับรองผลการวิเคราะห์ของกรมประมง (Health Certificate)

8. การส่งกึ่งและปลาหมึกแช่แข็งออกขายยังสหรัฐอเมริกา ให้นำแสดงหนังสือรับรองตามข้อ 5.1 เว้นแต่กรณีที่เป็นสินค้าที่ผลิตจากโรงงานที่กรมประมงได้ให้ความเห็นชอบ และมีรายชื่ออยู่ในบัญชีที่กระทรวงพาณิชย์แจ้งต่อศุลกากรแล้ว ให้นำรับการยกเว้นไม่ต้องแสดงหนังสือรับรอง ตามข้อ 5.1

9. ให้นำชื่อบริษัทการค้าต่างประเทศเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2531

ภาคผนวก ง

การควบคุมคุณภาพของกุ้งสดแช่แข็ง

ในช่วงระยะเวลา 5 ปี (ปี 2528-2532) ได้เกิดปัญหาด้านคุณภาพของกุ้งสดแช่แข็งกับประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา มีดังนี้

ประเทศญี่ปุ่นได้ตรวจพบเชื้ออหิวาตกโรคในผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแช่แข็งจึงทำให้นิตลาดสินค้าสัตว์น้ำในประเทศญี่ปุ่นเกิดความหวั่นวิตกต่อผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำจากประเทศไทย ซึ่งส่งผลกระทบต่อกระแสส่งออกสินค้าสัตว์น้ำอย่างยิ่ง เพราะประเทศญี่ปุ่นเป็นลูกค้ารายใหญ่ที่สุด

ประเทศสหรัฐอเมริกา ปัญหาที่ประสบคือปัญหาเรื่องคุณภาพกุ้งสดแช่แข็งตั้งแต่วันที่ 2522 ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงจัดประเทศไทยอยู่ในกลุ่ม 5 ประเทศที่ถูกกักกัน (block listing) สินค้าประเภทสัตว์น้ำแช่แข็งด้วย ประเทศเหล่านั้นได้แก่ อินเดีย ชองกง อินโดนีเซีย สาธารณรัฐประชาชนจีน และบังคลาเทศ ความหมายของการกักกันคือยังสามารถส่งกุ้งสดแช่แข็งไปประเทศสหรัฐอเมริกา แต่สินค้าถึงแล้วจะถูกกักกันไว้ก่อนเพื่อการตรวจสอบคุณภาพทุก ๆ รุ่น ซึ่งแต่ก่อนประเทศสหรัฐอเมริกาจะตรวจกุ้งสดแช่แข็งจากประเทศไทยบางรุ่นเท่านั้น

มาตรฐานความต้องการของประเทศผู้รับซื้อกุ้งแช่แข็ง

ประเทศญี่ปุ่น

ด้านคุณภาพพิเศษเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องเชื้อโรคและแบคทีเรียชนิดต่าง ๆ

ประเทศญี่ปุ่น เริ่มเข้มงวดกึ่งขึ้นด้วยเหตุผล 2 ประการ คือประการแรกผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำแช่แข็ง บางรูปแบบบางชนิดเพื่อบริโภคสด ประการที่สอง เพื่อใช้ เป็นเครื่องมือต่อรอง เพราะประเทศไทยมีปัญหาด้านคุณภาพกับหลายประเทศ ประเทศญี่ปุ่นจึงตั้งเกณฑ์มาตรฐานในการตรวจกึ่งแช่แข็ง เพื่อใช้สำหรับประเทศของตน ในการรับซื้อจากต่างประเทศดังต่อไปนี้

1. คุณภาพทั่ว ๆ ไปต้องสะอาด
2. อุณหภูมิที่แช่เก็บรักษา กึ่งสดแช่แข็งต้องต่ำกว่า -10 องศาเซลเซียส
3. น้ำหนักสุทธิต้องเป็นไปตามฉลาก
4. วัสดุที่ใช้น้ำในการกึ่งต้องสะอาดและแข็งแรง
5. ฉลากต้องถูกต้อง
6. ไม่มีวัตถุปลอมปน
7. ความสดต้องไม่เน่า หากไม่มีผู้เชี่ยวชาญในด้านการตัดสินกึ่งใช้ การตรวจสอบสารระเหยเป็นค่า ซึ่งใช้เป็นดัชนีสำหรับวัดความสดโดยกำหนดว่าจะต้องไม่เกิน 30 มิลลิกรัมในอัตราเจือปนต่อกึ่ง 100 กรัม
8. จำนวนแบคทีเรียทั้งหมดจะต้องต่ำกว่า 1 แสนต่อกึ่ง 1 กรัม
9. ต้องไม่มีแบคทีเรียชนิด *Escherichia coli* ในกึ่ง 100 กรัม
10. ขนาดของกึ่งต้องสม่ำเสมอตามที่แจ้งไว้บนฉลาก

ประเทศสหรัฐอเมริกา

สำหรับสัตว์น้ำแช่แข็งนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่มีโอกาสที่จะตรวจสอบการผลิตได้ เนื่องจากนำสินค้าประเภทอาหารจากประเทศต่าง ๆ กว่า 100 ประเทศจึงเป็นที่จะต้องตรวจผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ณ จุดปลายทาง การกักมน้ำสัตว์น้ำแช่แข็งเข้าประเทศมีหลักการใหญ่ ๆ 3 ประการ

1. สัตว์น้ำเน่าเสีย (decomposed)
2. มีสิ่งเจือปน (filth) เช่นชิ้นส่วนของแมลง เป็นต้น
3. มีแบคทีเรียสกุล salmonella

การตรวจจะตรวจเรื่องเน่าเสียก่อนโดยใช้วิธีดมกลิ่น ถ้าพบว่าตัวอย่างที่
ชักออกมามีกลิ่นเน่าเสียจะส่งกลับหรือทำลายสินค้านั้น ๆ หากสัตว์น้ำยังไม่ถึงขั้นเสีย
ก็จะตรวจข้อ 3 และ 3 ถ้าไม่ผ่านข้อ 2 ก็อาจทำลายหรือจัดหาเสียใหม่
(renatured) และถ้าไม่ผ่านข้อ 2 ก็อาจแก้ไขได้โดยการนำใบต้ม
(reconditioned)

ภาคผนวก ง

การดำเนินงานนโยบายอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศไทย

สำหรับประเทศไทยหลังจากที่มีการทำข้อตกลงที่สถาบันสมิธโซเนียน (Smithsonian) แล้ว ประเทศไทยก็ยังคงใช้ระบบอัตราแลกเปลี่ยนคงที่ ซึ่งยังคงเงินบาทไว้กับดอลลาร์ สรอ. ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม และต่อมาเมื่อเกิดวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งแรกในปี 2516 และครั้งที่สองในปี 2522 ประเทศไทยซึ่งได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ดังกล่าวด้วย จึงต้องมีการปรับตัวทางเศรษฐกิจในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งงานด้านอัตราแลกเปลี่ยนด้วย ซึ่งประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงแล้วถึง 10 ครั้งด้วยกันดังนี้

ตารางผนวกที่ 1

การเปลี่ยนแปลงค่าเงินบาทระหว่างปี 2515-ปัจจุบัน

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน	เดือน	ปี	อัตราแลกเปลี่ยน		เหตุผล
				แปลง (ร้อยละ)		
				ลดลง	เพิ่มขึ้น	
1. ภายใต้ระบบมาตรฐานทองคำ	8 พค.		2515	7.89		เป็นการลดค่าเงินลงตามการลดค่าของเงินดอลลาร์ สรอ. ทั้งนี้เพื่อรักษาอัตราแลกเปลี่ยนระหว่างบาทกับดอลลาร์ไว้ที่ 1

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน เดือน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		<u>ลดลง (ร้อยละ)</u>	
		ลดลง เพิ่มขึ้น	
			ดอลลาร์ สรอ. มีค่า กับ 20.80 บาทเช่น เดิม จากการลดค่า เงินดังก้าว 1 บาท จึงมีค่าเท่ากับทองคำ สุทธิหนัก
	23 มีค. 2516	10	0.0393516 กรัม สหรัฐอเมริกาได้ลดค่า เงินดอลลาร์ สรอ. ลงอีกร้อยละ 10 เพื่อ คงอัตราแลกเปลี่ยนระ หว่างบาทกับดอลลาร์ สรอ. ไว้ในระดับเดิม ประเทศไทยจึงลดค่า เงินบาทลงร้อยละ 10 ตามสหรัฐอเมริกา ลดค่าเงินบาทได้ ลดลงมามีค่าเท่า กับทองคำบริสุทธิ์หนัก 0.0354164 กรัม

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน เดือน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		แปลง (ร้อยละ)	
		ลดลง เพิ่มขึ้น	
	14 มก. 2516 4		<p>เนื่องจากการลดค่าเงินบาท 2 ครั้งที่ผ่านมา นับว่าค่าเงินบาทสำหรับภาวะเศรษฐกิจของไทยและได้ก่อให้ให้เกิดผลเสียต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศโดยการที่อัตราแลกเปลี่ยนเพื่อานประเทศได้เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว เนื่องจากสินค้าเข้ามีราคาสูงมาก ไทยจึงปรับค่าเงินบาทขึ้นร้อยละ 4 เมื่อเทียบกับดอลลาร์ สรอ. เพื่อให้อัตราเงินเฟ้อชะลอตัวลง รัดยกำหนดให้ 1 บาทมีค่าเท่ากับ</p>

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน เดือน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		แปลง (ร้อยละ)	
		ลดลง เพิ่มขึ้น	
2. ภาษาใต้ระบบ	๕ มี.ค. 2521		<p>0.0368331 กรัม หรือ 20 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. ประเทศไทยได้เปลี่ยนจากกระเช้าระบบอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งกำหนดค่าเสมอภาคของเงินบาทไว้กับดอลลาร์ สรอ. มาเป็นเทียบค่าไว้กับกลุ่มเงินตราสกุลสำคัญ ๆ (basket of currencies) แทน ทั้งนี้เพื่อรักษาเสถียรภาพของค่าเงินไว้ เนื่องจกการระยงคังกล่าวดอลลาร์ สรอ. มีการเคลื่อนไหวผันผวนมาก</p>
Basket of Currencies			

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	ปี	เดือน	ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
				แปลง (ร้อยละ)	
				ลดลง	เพิ่มขึ้น

7 สค. 2521 1

หลังจากที่เปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนโดยการอิงค่าเงินบาทไว้กับกลุ่มเงินสกุลสำคัญ ๆ แล้ว เพื่อให้เงินบาทเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและการเงินในขณะนั้น จึงเพิ่มค่าเงินบาทขึ้นร้อยละ 1 จาก 20.40 บาท ต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. เป็น 20.20 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ.

1 100 . 2521

หลังจากที่ใช้ระบบอิงค่าเงินบาทไว้กับกลุ่มสกุลเงินสำคัญ ๆ แล้ว แต่ระบบอัตราแลกเปลี่ยนของประเทศก็ยังไม่คล่องตัวพอที่จะปรับทำให้

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน เดือน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		<u>แปลง (ร้อยละ)</u>	
		ลดลง	เพิ่มขึ้น

สอดคล้องกับภาวะ

เศรษฐกิจและการเงินใน

ระยะที่หนึ่ง ๆ ได้ ดังนั้น

เพื่อป้องกันการประกาศ

เปลี่ยนค่าเงินอย่างเป็นทางการซึ่งอาจมีผลกระทบ

ต่อความเชื่อมั่นในค่า

เงินบาทได้ ประเทศ

ไทยจึงหันมาใช้ระบบ

อัตราแลกเปลี่ยนซึ่ง

สอดคล้องคือการนำระบบอัตราแลกเปลี่ยนเป็น

รายวัน (daily

fixing) ซึ่งอัตราแลกเปลี่ยนจะถูกประกาศเป็น

รายวันโดยธนาคาร

อัตราแลกเปลี่ยน

รายวันโดยธนาคาร

อัตราแลกเปลี่ยน

อัตราแลกเปลี่ยน

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน เดือน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		<u>แปลง (ร้อยละ)</u>	
		ลดลง เพิ่มขึ้น	
3.ภายใต้ระบบ	12 พค.2524 1.07		หลังจากที่ทองคำเงินบาทที่ ไว้ในระยะหนึ่ง ทาง การได้ประกาศลดค่าเงิน บาทลงอีกเล็กน้อย อีกร้อยละ 1.07 จาก 10.775 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. เป็น 21 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ. เพื่อให้สอดคล้อง กับภาวะเศรษฐกิจในขณะ นั้น
	15 พค.2524 8.7		ทั้งนี้เพราะดุลการค้าและ ดุลการชำระเงินอยู่ใน ภาวะการขาดดุลสูง ได้ ส่งผลกระทบต่อทุนสำ รองของประเทศอย่าง มาก ซึ่งถ้าปล่อยทุนสำ รองของประเทศลดลง ไปเรื่อย ๆ แล้วย่อมจะ

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน	เดือน	ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
				แปลง (ร้อยละ)	
				ลดลง	เพิ่มขึ้น

กระทบกระเทือนต่อเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมาก ทางการเงินจำเป็นต้องลดค่าเงินบาทลงเพื่อแก้ไขปัญหาดุลการชำระเงินและดุลการชำระเงินดังกล่าว นอกจากนี้เพื่อป้องกันการแข็งค่าไรจากอัตราแลกเปลี่ยนทางการเงินได้ประกาศยกเลิกการชำระระบบการกำหนดอัตราแลกเปลี่ยนประจำวัน (daily fixing) ด้วยค่าเสมอภาคเงินบาทจึงเท่ากับ 23 บาทต่อ 1 ดอลลาร์ สรอ.

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วัน เดือน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		<u>แปลง (ร้อยละ)</u>	
		ลดลง เพิ่มขึ้น	
4. ภาษาใต้ระบบ Basket of Currencies	5 พย. 2527	14.81	<p>เนื่องจากดอลลาร์ สรอ. มีค่าสูงขึ้นมากทำให้ค่าเงินบาทแข็งขึ้นตามไปด้วย ทำให้การส่งออกของ ไทยต้องประสบ กับความยากลำบากใน การแข่งขันกับต่างประเทศมาก ในขณะที่การนำเข้ายังมีแนวโน้มลดลง ไม่มากนัก แม้ทางการจะ ได้ใช้มาตรการทางการเงินหลายมาตรการ แล้วก็ตาม และเพื่อ ป้องกันปัญหาดุลการค้า และดุลการชำระเงินที่จะ เกิดขึ้นในอนาคตจึงจำเป็นต้องลดประกาศลดค่าเงินบาทลงมาอยู่ในค่าที่</p>

ระบบอัตราแลกเปลี่ยน	วันที่โอน ปี	อัตราแลกเปลี่ยน	เหตุผล
		<u>แปลง (ร้อยละ)</u>	
		ลดลง	เพิ่มขึ้น

3 ธค. 2528 1.87

พร้อมกันนี้ได้เปลี่ยนระบบอัตราแลกเปลี่ยนใหม่เป็นแบบ Basket of currencies เนื่องจากค่าเงินดอลลาร์สหรัฐ ในตลาดต่างประเทศมีค่าลดลงมาก ส่งผลกระทบต่อค่าเงินบาทคือทำให้ค่าเงินบาทซึ่งคิดตามระบบอิงค่าเงินบาทกับกลุ่มเงินตราสกุลสำคัญมีค่าสูงเกินไป ประกอบกับการลดค่าเงินบาทครั้งนี้ ทางการได้ปรับนำหนักในการคำนวณค่าเงินแต่ละสกุลใหม่โดยให้เงินบาทมีการเคลื่อนไหวใกล้ชิด

ภาคผนวก ฉ

รายชื่อผู้ส่งออกเมล็ดพันธุ์สัตว์น้ำมาช่วยเลี้ยงของประเทศไทย

รายชื่อผู้ส่งออก	สถานที่ตั้ง	
	อำเภอ	จังหวัด
1. บ. เจ้าพระยาห้องเย็น จก.	ยานนาวา	กทม.
2. บ. ห้องเย็นวิวัฒน์หาตใหญ่ จก.	หาดใหญ่	สงขลา.
3. บ. ห้องเย็นชินสุ จก.	ยานนาวา	กทม.
4. หจก. เขียนหลินอาหารทะเล (ประเทศไทย) บางรัก		กทม.
5. บ. ซีเอส (ประเทศไทย) จก.	หาดใหญ่	สงขลา
6. บ. ซาฟิคล (ประเทศไทย) จก.	พระโขนง	กทม.
7. บ. ชัมมิพรพรทเซ็นบูต จก.	อ. เมือง	สมุทรปราการ
8. หจก. ชัญญ์ลักษณ์	อ. เมือง	สมุทรปราการ
9. บ. น้าแข็งห้องเย็นตรัง จก.	คลองสาร	กทม.
10. บ. หลีเมียร์อินเตอร์เนชันแนล จก.	บึงกุ่ม	กทม.
11. บ. แพนเอเชีย (1981) จก.	พญาไท	กทม.
12. บ. ยูเนียนพรทเซ็นโปรดักส์ จก.	อ. เมือง	สมุทรสาคร
13. ห้องเย็นพาร์อีส จก.	พระโขนง	กทม.
14. บ. ฟริโอนอส จก.	พระโขนง	กทม.
15. บ. เสรมมูลวิทย จก.	บางรัก	กทม.
16. บ. สยามวิภาจก. จก.	อ. เมือง	สมุทรปราการ
17. บ. เอส. อี. อารีห้องเย็น จก.	อ. เมือง	สมุทรสาคร

รายชื่อผู้ส่งองก	สถานที่ตั้ง	
	อำเภอ	จังหวัด
18. บ.สัมพันธ์ประภา	บางกะปิ	กทม.
19. บ. สหผลห้องเย็น จก.	ยานนาวา	กทม.
20. สุรพลซีฟู๊ด จก.	อ.เมือง	สมุทรปราการ
21. บ.ห้องเย็นสากล จก.	ยานนาวา	กทม.
22. บ.อุตสาหกรรมห้องเย็นตรัง จก.	กันตัง	ตรัง
23. บ.อุตสาหกรรมห้องเย็นประมงสงขลา	คลองสาน	กทม.
24. บ.เมืองวิมลวิชนมซีฟู๊ด จก.	พระโขนง	กทม.
25. บ. อวิทุนเอ็นเตอร์ไพร์ส์อุตสาหกรรม จก.	ยานนาวา	กทม.
26. บ.ตัวอิงคอร์ปเรชั่น จก.	ยานนาวา	กทม.
27. บ.ห้องเย็นไทยเอ็กपोर्ट จก.	คลองสาร	กทม.
28. บ.ไทยแลนด์ฟิชเชอร์รี่คอลด์สตอเรจ จก.	อ.เมือง	สมุทรปราการ
29. บ.ไทยเสรีห้องเย็น จก.	คลองสาน	กทม.
30. บ.ทองคำสมุทร จก.	ยานนาวา	กทม.
31. บ.ธารสยามฟู๊ด จก.	ยานนาวา	กทม.
32. หจก. ชนศักดิ์	ยานนาวา	กทม.

ที่มา : กรมการไฟฟ้าภายใน กระทรวงพาณิชย์, 2530

ภาคผนวก ข

เทศกาลที่มีผลต่อการบริโภคของประเทศไทย

ในแต่ละปี ช่วงระยะเวลาที่มีผลทำให้การบริโภคภายในประเทศของญี่ปุ่นเพิ่มขึ้น ได้แก่เทศกาลต่าง ๆ คือ

เทศกาล	ระยะเวลา
New Year parties	1-15 มกราคม
Graduation parties	ปลายเดือนกุมภาพันธ์-ต้นเดือนเมษายน
Parties of new employees	ต้นเดือนเมษายน
Parties for new scholars	ปลายเดือนมีนาคม-ปลายเดือนเมษายน
Cherry Blossom Festival	มีนาคม-พฤษภาคม
Golden Week	ต้นเดือนพฤษภาคม
Wedding banquets/tourist season	มีนาคม-มิถุนายน
Travel/sight-seeing season	29 เมษายน-5 พฤษภาคม (golden week)
First-half bonus season	ปลายเดือนมิถุนายน-กรกฎาคม
Bon Festival	12-16 สิงหาคม
Autumn Festival	ต้นเดือนพฤศจิกายน
Second half bonus and year-end parties	ปลายเดือนธันวาคม-สิ้นปี
Christmas parties	20-25 ธันวาคม
Preparation for New Year	26-31 ธันวาคม

DBU

ตารางผนวก ๗

ภาคผนวก ฅ

ตารางผนวก

ตารางผนวกที่ 2

จำนวนประชากรของประเทศญี่ปุ่น ประเทศสหรัฐอเมริกา

หน่วย : ล้านคน

ปี	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา
2520	113.86	220.24
2521	114.90	222.59
2522	115.87	225.06
2523	116.78	227.76
2524	117.85	230.14
2525	118.45	232.52
2526	119.26	234.80
2527	120.02	237.00
2528	120.75	239.28
2529	121.49	241.62
2530	122.09	243.93
2531	122.61	246.33
2532	123.12	247.34
2533	123.54	249.92
2534	123.92	252.18

ที่มา : International Financial Statistics] 1991

ตารางผนวกที่ 3

รายได้ประชาชาติของประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา

หน่วย : พันล้าน

ปี	ประเทศญี่ปุ่น (เยน)	ประเทศสหรัฐอเมริกา (ดอลลาร์)
2520	185,530	1,990.5
2521	204,475	2,249.7
2522	221,825	2,508.2
2523	240,098	2,732.0
2524	256,817	3,052.6
2525	269,697	3,116.0
2526	280,568	3,405.7
2527	298,453	3,774.5
2528	317,252	4,014.9
2529	331,254	4,240.3
2530	345,292	4,526.7
2531	375,731	4,864.3
2532	399,040	5,248.2
2533	427,469	5,524.6
2534	453,985	5,737.1

ที่มา : International Financial Statistics] 1991

ตารางผนวกที่ ๘

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ปริมาณ	มูลค่า	F.O.B(บาท/เมตริกตัน)
2520	7,404	779.1	105,226
2521	8,596	1,055.2	122,754
2522	10,123	1,651.3	163,123
2523	10,074	1,361.9	135,189
2524	10,395	1,450.4	139,528
2525	12,312	1,853.0	150,503
2526	7,662	1,535.5	200,404
2527	7,053	1,211.6	171,785
2528	17,651	1,445.9	188,981
2529	19,333	2,091.6	222,866
2530	12,391	2,869.6	231,587
2531	22,891	5,882.5	256,978
2532	40,258	9,667.6	240,141
2533	43,486	11,917.7	274,058
2534	56,194	12,996.7	231,282

ที่มา : สถิติการเกษตร

ตารางผนวกที่ 5

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกกุ้งสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ปริมาณ	มูลค่า	F.O.B(บาท/เมตริกตัน)
2520	2,038	192.1	92,001
2521	1,835	177.8	96,893
2522	4,250	438.8	103,101
2523	2,921	240.3	82,266
2524	2,475	235.2	95,030
2525	3,458	351.2	101,561
2526	6,149	873.5	142,055
2527	5,941	960.2	161,622
2528	7,097	1,104.0	155,135
2529	7,964	1,208.7	151,770
2530	6,378	1,084.7	157,705
2531	7,754	1,648.2	227,054
2532	14,620	3,316.4	226,839
2533	14,941	3,764.6	251,964
2534	31,036	7,313.3	235,639

ที่มา : สถิติการเกษตร

ตารางที่ 6

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลาหมึกสดแช่แข็งของประเทศไทยไปยังประเทศญี่ปุ่น

ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ปริมาณ	มูลค่า	F.O.B(บาท/เมตริกตัน)
2520	11,128.7	383.50	34,460
2521	11,935.6	575.89	48,249
2522	13,303.9	854.36	64,088
2523	11,190.6	550.15	49,161
2524	14,168.1	633.90	44,741
2525	14,612.0	925.20	63,317
2526	13,502.6	839.60	62,180
2527	16,959.3	902.15	53,195
2528	18,629.7	1,246.20	66,893
2529	25,735.9	2,428.08	94,346
2530	26,078.6	2,638.37	101,169
2531	23,890.0	2,276.58	95,294
2532	28,417.0	3,253.71	114,504
2533	25,632.4	2,781.38	108,510
2534	27,311.6	3,369.97	123,389

ที่มา : สถิติการเกษตร

ตารางที่ 7

ปริมาณและมูลค่าการส่งออกปลาหมึกสดแช่แข็งของประเทศไทย

ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2520-2534

ปริมาณ : เมตริกตัน

มูลค่า : ล้านบาท

ปี	ปริมาณ	มูลค่า	F.O.B(บาท/เมตริกตัน)
2520	32.66	0.66	20,208
2521	84.92	2.00	23,551
2522	185.16	4.11	22,197
2523	191.94	9.49	49,442
2524	44.32	1.47	33,167
2525	135.00	4.20	31,111
2526	404.50	14.45	35,723
2527	582.03	23.40	40,204
2528	1,225.00	48.30	39,428
2529	1,633.03	69.00	42,252
2530	1,685.00	74.21	44,041
2531	927.00	41.80	45,086
2532	1,738.00	84.79	48,785
2533	1,836.00	98.40	53,594
2534	1,598.00	90.80	56,821

ที่มา : สถิติการเกษตร

ตารางผนวกที่ 8
อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราระหว่างประเทศ

ปี	ประเทศญี่ปุ่น (บาท/เยน)	ประเทศสหรัฐอเมริกา (บาท/ดอลลาร์)
2520	0.07470	20.30000
2521	0.09615	20.23810
2522	0.09310	20.32900
2523	0.08960	20.37685
2524	0.09850	21.72030
2525	0.09220	22.90000
2526	0.09640	22.90000
2527	0.09910	23.53920
2528	0.11410	27.05930
2529	0.15630	26.19910
2530	0.17760	25.63590
2531	0.19670	25.19410
2532	0.18570	25.60200
2533	0.17640	25.49600
2534	0.18860	25.41570

ที่มา : รายงานเศรษฐกิจรายเดือน, ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2520-2534

ตารางผนวกที่ 9

ดัชนีราคาผู้บริโภคในประเทศญี่ปุ่นและประเทศสหรัฐอเมริกา (2528 = 100)

ปี	ประเทศญี่ปุ่น	ประเทศสหรัฐอเมริกา
2520	74.9	56.3
2521	78.1	60.6
2522	81.0	67.5
2523	87.2	76.6
2524	91.6	84.5
2525	94.1	89.7
2526	95.8	92.6
2527	98.0	96.6
2528	100.0	100.0
2529	100.6	101.9
2530	100.7	105.7
2531	101.4	109.9
2532	103.7	115.2
2533	106.9	121.4
2534	110.4	126.6

ที่มา : International Financial Statistics, 1991

ประวัติผู้เขียน

นางสาวประทีปสร เสงมาพัฒน์ เกิดวันที่ 20 พฤษภาคม 2511 ที่จังหวัด นครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาการเงิน จากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ เมื่อปีการศึกษา 2532

DRPU